6
21-g
49

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
24 A
7

Bibliotheca
i Coll. Rom.
ociet. Jesu

21-C-17

~~6 – 27 1/8~~

6 – 21 5/9

Digitized by Google

Digitized by Google

Bibl. Soc. Coll. Rom. Soc. Jesu
BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

Digitized by Google

ILLVST.mo ET REVERENDISS.mo

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

PRINCIPI, ET DOMINO
D. FRANCISCO
Sanctæ Romanæ Eccleſiæ.
CARDINALI BARBERINO.

D. VINCENTIVS RENERIVS
Genuenſis Oliuetanus F. P.

VRBEM Solymam, quam potentiſſimi Romanorum Imperij arbiter Itali-co impetu, & flammis Titus deuaſtauit, dum Heroico carmine redintegrare contendo; Ne nouo potius ignium ardore, quàm laudum luce illuſtretur, mutuato tui nominis lumine ab vmbris proferre non dubitaui; Squallidam equidem fateor, & quæ

Digitized by Google

tantis bellorum, e ruinis decenter ſuperſtes incedat; Sed & de re funebri funeſtam canere noctis auem, non penitus indecorum: forſitan, cum Patrucis Ottomannicę cornua Lunæ imperterritus retundet, & fugabit, lætus inter Pegaſeos apparere gloriabor olores: Nec equidem temerariæ notam audaciæ conſequuturum me arbitror, quod ea quæ vix vicenis natus, & integer annis decantaui, tibi ſacrare non vereor; ſumendum enim erat ab Ioue principium, & matutinis etiam floribus maius plerumq; aliquid gratiæ ineſt, & decoris effulget; Libenter munus accipe, quodcumq; fuerit, nec me, vt ab aliorum dicacitatibus tueare deſidero, quandoquidem, & latrantibus latrare non timeo, & recte cenſurantibus gratias agam. Vale.

Digitized by Google

TOTIVS
POEMATIS
ARGVMENTVM

Ex Flauij Ioſeph de bello Iudaico Hiſtoria.

NERO Claudius Romanorum Imperator, vbi res Cæſtij apud tumultuãtem Iudæam nõ proſpere geſtas accepit; Cum intra ſe deliberaret cui nam motum crederet Orientis, qui & Iudæos re-

bellantes vlciſceretur, & proximas illis nationes ſimili morbo correptas pacaret; Solum Veſpaſianum Flauium tanto oneri parem, & qui tanti poſſet belli magnitudinem ſubſtinere inuenit, virum à teneris vnguiculis vſque ad ſenectam media inter arma verſatum, qui & patri Claudio Cæſari præſtiterat vt ſine proprio labore triumpharet. Hunc ergo in Syriam ad Romanorum mittit regendos exercitus, blandimentis animatum, & muneribus, artes, quas illum metus, & neceſſitas ediſcere compulerant; ille autem vnà cum Tito filio diſcedens ex Achaia, vbi cum Nerone fuerat tranſmiſſus ad Helleſpontum, terreno itinere Syriam peruenit; nato autem in Alexandriam directo quintam, & decimam legiones omnium ſtrenuiſſimas imperat in Solymos mouere, qui citiùs, quàm per hyemem ſperabatur, digreſſus in Ptolemaidem patri adiungitur, ibiq; exercitu ordinato, Placidum (qui et *Sãctus* fuit Euſtachius Martyrij palma vnà cum filijs Theopiſto, & Agapio ſub Hadriani imperio

perio decoratus)in Galilæam præmittit, eum breui toto exercitu, & bellicis molibus ſequuturus; ad cuius tandem confinia ingreſſus, ibi poſitis caſtris ſpatium hoſtibus pœnitudinis, ſi quis ante prælium voluntatem mutaret, indulſit; Vbi cum non parum perfeciſſet, Gadarenſium ciuitatem primam, quod eam bellatoribus vacuam inueniſſet agreſſus, primo impetu capit, & funditus euerſam ſuccendit. Deinde Iotapatenorum vrbem, quadraginta ſex amplius dierum ſpatio obſeſſam; Imperij Neronis anno decimo tertio, Kalendis Iulij, inſperato caſu, quod hoſtes ſomno correptos inuenerat, debellatam euertit, quadraginta millia hominum in eodem conflictu longè, lateq; diſperſis, accidit autem vt dum eam ingenti premeret obſidione, Traianus, vnà cum Tito filio Aphaca ciuitatem deuaſtarent; Multis itaq; & prope, & longe ab Hieruſalem ſtrenuè peractis; Othone Syluio, Auloq; Vitellio in Heſperia totis viribus de ſupremo Imperio decertantibus, exercitus qui degebant in

Syria, quod ægre ferrent, milites in delitijs Occidentis conſtitutos, omnem ſibi in eligendo ſummo Imperij Principe authoritatẽ aſſumere, Veſpaſianum fruſtra diù reluctantem Imperatorem acclamant eumq; adhibitis etiam gladiorũ minis, quod occiderent, ſi dignus vt erat, viuere recuſaret, ad ſupremum totius orbis, & Romanæ Reipublicæ regimen impellũt. Quò circa res ille prius Alexandrinas procurandas exiſtimans, quippe qui ſciebat Aegyptum, propter meſſes innumeras magnam eſſe partem Imperij, inde digreſſus totius breui Niloticę Regionis, Tiberij Alexandri Alexandriæ Præfecti auxilio potitur, ibiq, nuncijs de Vitelij nece receptis, firmato tãdem totius orbis Imperio, Flauium Titum Veſpaſianum filium ad reliquias Iudææ adipiſcendas, Romã profecturus emittit; Ille autem ex Alexãdria Nicopolim tranſmiſſus, deinde Cæſareã profectus, Amauſq, trãſacto, totius in conſpectu Hyeruſalem validiſſimo Romanorum exercitu redimitus apparuit; Vbi primo in ingreſſu Hebræorũ

cuneis

cuneis inſtātibus tāta virtute, tāto animi ardore Auſonios cedētes ſubſtinuit, vt totius vno pectore agminis ſalutē cōparauerit, Ibiq; ad Aquilonios poſtes aciebus diſpoſitis, vario obſidionis impetu ciuitatē agreſſam, die tandē Maij quintadecima, primo murorū ordine ſuperato metuendus inuadit, quintaq; luce elapſa, reliqua moenium theatra ingreſſus, vrbiſq; potitus, necibuſq; interdictis (Si penitentia moti hoſtes præliare ceſſarēt) illis reſiſtentibus adhuc tēplum agreditur, variaſq; vndiq; arces arietibus admotis ad terram euertit, vbi illud accidit memorandum, quod quā plurimi Romanorū armiferi, ignibus clā in porticu tēpli ſuſcitatis, aut ad mortē fuerint ab hoſtibus vulnerati, aut rapacibus necati flammis occubuerint; varijs deniq. peractis incurſionibus, milite tedā in tēpli feneſtrā eiaculante, phanū eodē inuito ſuccenditur, tota vrbs ardētibus rogis euertitur, & anno tandē Imperij Veſpaſiani patris ſecundo, die menſis Septēbris octaua ad ſolum præcipitata diruitur, annis ab ipſius conditione 1627. elapſis; relictiſq; turribus,

Digitized by Google

Phaſello tantùm, Hyppico, & Marianne, eaq; muri parte, quæ ciuitatem ab Oriente circundat, vt ſignum poſteris foret, qualem, quantoq. munitam ciuitatem Romani virtus ſubiugaſſet exercitus.

Digitized by Google

LECTORI.

SVme, nec incultas visu aſpernare ſeuero,
Quas dedit armidicas Barbara Muſa notas,
Nonus ab vndecimo vix dum mihi clauditur annus,
Denaq bis croceas fudit ariſta comas.
Neu iuuenem carpas: veniam pro laude requiro:
Tempore plura feres conſpicienda ſuo.

D. Vinc. Ren: Gen. Ord. S. Bened.
M. Oliu.

Digitized by Google

De expugnatione Hieruſalem ex Sacra Scriptura.

Iſaias Cap. I.

TErra veſtra deſerta, ciuitates veſtræ ſuccenſæ igni: regionem veſtram coram vobis alieni deuorant, & deſolabitur ſicut in vaſtitate hoſtili: Et derelinquetur filia Sion, vt vmbraculum in vinea, & ſicut tugurium in cucumerario.

De 3. Regum Cap. VIIII.

AVfferam Iſrael de ſuperficie terræ, quam dedi eis, & templum quod ſanctificaui nomini meo, proiciam à conſpectù meo, eritquæ Iſrael in prouerbium, & in fabulam cunctis populis, & domus hæc erit in exemplum: omnis, qui tranſierit per eam

Digitized by Google

eam ſtupebit, & ſibilabit, & dicet: Quare fecit Dominus ſic terræ huic? & reſpondebunt: quia dereliquerunt Dominum Deum ſuum, qui eduxit patres eorum de terra Aegypti, &c.

Lucæ Cap. XVIIII.

SI cognouiſſes, & tu, & quidem in hac die tua, quæ ad pacem tibi: nunc autem abſcondita ſunt ab oculis tuis. Quia venient dies in te, & circumdabunt te inimici tui vallo, & circumdabunt te, & coanguſtabunt te vndiq; & ad terram proſternent te, & filios tuos, qui in te ſunt: & non relinquẽt in te lapidem ſuper lapidem: eo quod non cognoueris tempus viſitationis tuæ, &c.

Digitized by Google

Digitized by Google

Fr. Paulus Nic. vidit, nihil contra ſid. nec contra bonos mores inuenit, ſi placet Illuſtriſs & Reuerendiſs. D. Card. Epiſc. Mac. Imprimatur.

Imprimatur.

Antonius Franciſcus Pelicanus Prothonotarius Apoſt. Vic. & Audit. Gener. Illuſtriſs. Card. Epiſc. Macer.

Imprimatur.

Fr. Ang. Ludouicus de Bon. lect. & Vic. S. Officij Maceratæ.

Digitized by Google

Digitized by Google

EXPVGNATÆ HIERVSALEM

LIBER PRIMVS.

Authore D. VINCENTIO RENERIO Genuenſe Ordinis S. Benedicti Monacho Oliuetano.

ARGVMENTVM.

Æquore iactantur Latij, & Syra littora tangunt.

OENOTRIOS proceres, fractumq. potentibus armis
Turbatorem Aſię, et magnos memorare labores,
Mens pridē cōcuſſa calet, quum Dardana muros
Præpetibus rapuere Syon incendia ramis,
Martia quum Solymis bella inſpirauit Enyo,
Æraq; Idumæis ſtrepuerunt Itala campis.

Digitized by Google

Tu verum Regina potens, rutilantior aſtris,
Authoremq. enixa tuum, cui ſydera cæli
Vndantes ceruice comas, & eburnea cingunt
Tempora, inaſſuetos armis Dea reſpice cantus
Tu Superum comitata choris, metuenda Baratrho,
Vatis ab Empireis cordi Dea ſedibus ignes
Spira age cæleſtes, & parua ſonantibus æquor
Armatum ſcopulis late mea tranſigat alnus.
Iamq Paleſtinas ſpumanti remige terras,
Dardana de Pharijs ſoluens retinacula ripis,
Claſſis adit: ſtupet innumeras Tethis humida pinus,
Et ſonitum Syrtes, & inania ſaxa fragorem,
Concauaq. vndoſi murmur Ducis antra reuoluunt,
Quare Acherontæis virgo ſata nocte ſub vmbris.
Alecto aduertit vultus: forte anguibus amnem
Sugere Tartarei capitis permiſerat Orci,
Vtq. aderat reſoluta comas, ſic verticis hidros
Colligit errantes, rigidiq ſylentia Ditis
Linquit, & occurſu Dominæ graue olentis Auerni
Vulgus iners, vmbræq. pauent, gens nigra ſeueri
Principis, infandæq. acies: & monſtra Baratrhi
Conueniunt comitatam feram, cui turbida flammis
Lumina triſte micant; gelidæ ceruicis echidnæ.
Colla cadunt, humeroſq. ſuper, tenet horrida faucis
Igneus antra vapor, Lipare vt Vulcania cælo
Tollit inexhauſtis ſinuoſa volumina ramis.
Immanes quatit illa manus, quarum altera tæda,
Altera cæruleis armata draconibus auras

Ver-

Digitized by Google

Verberat, & ſocios nigrę cutis exerit angues.
Eſt locus Infernis vbi fulgurat Ætna caminis,
Sulphureos exhalat iners vbi rupibus ęſtus
Late Acheron, ſimulachra tenent hęc luce carẽtum
Luſtra, et inardentes thalamos arcanaq. Ditis
Agmine teſqua replent, locus accipit iſte, nec vlli
Eſt remeare datum, ſuperaſue aſcendere ad auras.
Arripit hac notum, Stygia de valle reſurgens,
Turba iter exiliens, totumq hic Martę Latino
Feruere Neptunum galeiſq. ardere decoris
Aequora flammiuomis Alecto inſpexit ab antris,
Fumanteſq globos admiſcens vocibus, altum
Eſt ſic orſa loqui: Me ne hic requieſcere victam,
Tartarei proceres, centum cui culta Sabęis,
Vnde venit Titan, & qua ſinuantibus vndis
Nereos abdit equos, altaria thuribus halant?
Longum ita torpentes longum patiemur inultè,
Auſonios ardere rogos, ardere Latinas
In Syriæ mea regna faces, arcemq. meorum
Comprimet Imperio, victę dominabitur vrbi
Roma, iugum excuſſura meum, excuſſura cathenas?
Ah prhoibete nefas, claſſem hęc obnixa frementi
Marte premẽs inuicta manus, maria alta reuoluens,
Fluctibus in medijs vela oppugnabit, & axes.
Nec liceat tantis, eſto, choibere ruinis
Dardaniam rabiem, Latijq. furentibus armis
Præcipites frenare gradus, tamen ęquoris iram
Iuuerit, & rapidas pelagi obiectaſſe procellas.

Quãdoquidem Inferni Manes pugnauimus olim
Empyream in ſedem, cornuq. agitata minaci
Aurea ſyderei tremuere palatia regni,
Talia turbato verſans dira Eumenis ore,
Aeoliamq. venit, Regemq. his vocibus vltro
Affatur, poſtrema Deûm o ſpes magna ſeueri
Aeole Plutonis, procul hinc mihi nauigat alto
Gens aduerſa mari, Solymęq. adlabitur oras,
Atq. ego Tartarei maior Regina Barathri,
Cũ procul eſt Hecate, dira hac cũ gẽte tot annis

Nerone Imperat. Veſpaſianus primum dimicauit in Siriã.

Bella amens moueo, nec ſat quod aduſſerit omnes
Veſpaſianus opes circum, atq. ingentia ferro
Regna Paleſtinę validaſq. euerterit arces,
Ni fremat, & Titus? quiſquãne Acherõta verẽdũ
Pręterea, numenq. pauens Plutonis adoret?
Rũpe age clauſtra Notis, rigidaſq. exolue catenas
Syrtibus Auſonias rabidis allide carinas,
Et rerum ſubuerte fidem: ſic fata repente
Conſtitit, & totos ſerpentum erexit hyatus.
Ille autem aduerſum ferrata cuſpide montem
Impulit ad lęuam, ventiſq. immiſit habenas.
Nec procul ecce polis ardenti fulgidus auro,
Funereum accinctus ferrum nimboſus Orion
Surgit, & ex imo ponti ciet ęquora fundo,
Sęua per anfractus. aſſueti carceris vndis
Incubuere phalanx, tempeſtateſq. ſonoras
Qua via facta ferunt, nigrum per inane tumentes
Apparent nimborum acies, & turbine terras,

Aethe-

Digitized by Google

Aetheraq. vmbratū, et pelagi vada ſalſa reuoluūt.
Hinc ferus armatur Boreas, glacieq. niuali
Turbidus, Arctoo maculatas ſanguine pennas
Pandit, & ęquoreas in carbaſa concitat iras.
Affricus hinc contra, vaſti vada turbida ponti,
Roboraq. inductis Auſtri furor excutit vmbris,
Qua grauis obſcura vultum caligine tectus
Ipſe volat, nimboſq. mouet, pluuiaſq. miniſtrat.
At medio Eurorum furiis agitata ſonori
Nereos aula tumet, caueiſq. emota profundi
Iactat arenoſo turritas gurgite pinus;
Mille virum ante oculos errantia fulgura ſerpunt,
Quæ perbibet brumalis hyems: nunc ſydera dorſo
Tethis habet, fluctuq. ruens modo tangit arenas.
Primus ibi infœlix letho Trinacrius Hæros
Occidit, extremumq. in Tartara merſus anhelat,
Namq. inſecta ratis, longumq. agitata procellis,
Accipit errantem laceris compagibus vndam.
Nec procul ęquęuum Phrygię telluris Alethem,
Dū tremit, et geminas attollit in ęthera palmas,
In mare pręcipitem puppi iacit Eurus ab alta,
Quo ſuper incumbens malum eripientibus auſtris,
Concaua nauifragis hauritur fluctibus alnus,
Flexibiles crepitant ſaxoſo in murice remi,
Aurea trāſtra latent, captam maris unda carinam
Eiectat. ſinuanſq. cauo tegit ore profundum;
Iamq. cadunt homines, altoq. in gurgite nantes
Iliſi tabulis pendent (lachrymabile viſu)

BIBLIOTECA NAZ. VITT. EMANUELE ROMA

Digitized by Google

Pinus ibi aſpicitur Borealibus recta ruinis,
Quam fractis fluitantem armis, & dura gementem
Verbera rumpit hyems, fruſtraq. optantur arenę.
At vultus gens nigra modis horrentia miris
Hic monſtra attollit Latijs, prætexitur æquor
Puppibus infractis, & circum exciſa vagantur
Humida vela ratum, mixtiq. rudentibus axes.
Sic vbi edoratis Pęſtana roſaria plantis,
Et calthas violas ferrugineoſq. hyacintos
Cernimus intonſi redolere in vertice collis,
Si ſuperum tonuere lares & fulmine nubes
Edidit iſta ſonum, glaciali grandine tellus
Horruit, & tenues cyami, & vacinia circum
Pinxere auulſis vernantia regna capillis.
At Deus Omnipotens, procedere longius ira,
Non tulit Oceanum, ſed ſydera voce ſerenans,
Expulit humentes vmbras; Tritona ſonantem
Audijt vnda fremens fremituq. quieuit, & altum
Aequoris obſcuræ concha intremuere cauernę.
Cum vaga fluctiſonos pelagi Amalthæa furores
Obſtupuit, raptumq. ſibi Cleridonta Pelori
Expauit, fractoſq. ratum ſub gurgite, remos:
Nec mora Nereidum coetu redimita ſororum
Proſilijt cauea, & notam videt ęquore parmam
Principis, & noctę velum, & vexilla carinę.
Atq. ibi flauentes manibus laniata capillos
Conſtitit; heu qualem, incipiẽs mihi perfide Nereu
Optatum prhebes iuuenem, nunc Prothea verum
Agno-

Digitized by Google

Agnoſco, informes quando ille per æquora phocas
Educens, rigida periturum morte canebat,
O' mihi crudeles ſylue, prho dura Pachini
Littora piſcoſi, primos vbi turbidus ignes
Iunxit Hymen, fauitq; auibus Cytheræa ſecundis.
Sed quid ego? heu diras nimium mihi, Diua iugales
Oſtendet tedas, altis dum montibus amnes
Precipitare dedit, tonuitq; haud inſciſuæther
Funeris, & moeſto gemuerunt agmine nimphæ.
Talibus exclamat lacrymis; at cerula curru
Interea Oceanum linquens venit Amphitrite,
Nec procul exanimis Glaucarum examine mæſto
Armipotens lugubre iacet, corpuſq; ferentes
Conchiſoni Tritones eunt, fremituq. ſonoro
Præpetibus caudis ponti ſpatia ardua verrunt.
Verum ibi proſpiciens Regem Amalthea decoros
Ocludit languens oculos, & frigidus artus
Sudor habet, patriaſq. cadens adlabitur oras;
Nam Driades gelido ſociam impoſuere cubili,
Donec Sycelides facibus ſuccendere Manes
Poſſet, & Aſſyrijs adoleret odoribus vrnam.
Interea æquatis Alecto incedere velis
Proſpicit Auſonios, ratibuſq. ſilere profundi
Atria Dardanijs, ſubitoq; agitata furore
Conſtit, & rabido tales dedit ore quarelas,
Heu gentem inuiſam, noſtriſq. aduerſa Quiritũ
Tuta domus fatis, per tela inimica perundas
Itala turba ſubit, deſpectaq. Ditis auari

Numina tranſiliens, inimicam aduertitur vrbem,
Quid Syrtes iuuere ſali? quid gurgitis ira
Profuit ę toto Latijs me opponere ponto?
Ecce maris rabies cœliq. abſumpta ſuperni
Defficit in Rutulos, quod ſi concurrere ferro
Iam decet, atq. alijs extinguere viribus hoſtes,
Bella manu, mortemq. feram, meme aſpera tela
Proſpicient glomerare manu, et cõcurrere in armis.
Hæc vbi congemuit, nigras caligine pennas
Mouit: eam circum diri gens torua Baratrhi
Quærit Idumæos confuſo examine campos.
At Notus interea puppes abeuntibus Euris
Dirigit, aduerſaſq. Syrum conuertit in oras;
Iamq. ibi progreſsi ripę potiuntur arenis
Dardanidę intrepidi, curuo tenet anchora morſu
Robora, & ingentes prętexunt littora remi,
Ac veluti cum dulcis apes per Hymettia rura
Mellis amor ſub Sole mouet, pars nectare cellas,
Et ceris implere parant, pars arbuta paſſim,
Pallenteſq adeunt vyolas, cyamoſq. pererrant,
Sic acies feruent: ingens ferit ęthera clangor,
Et ſale conſperſos exſiccant Solibus artus;
Titus. *Nec vetat armipotens Cæſar, cum clara nitebit*
Orta dies, lucemq nitens Aurora reducet,
(Sol etenim feſsos efflarat languidus ignes
Ablueratq. agiles fluctu Thetis alma iugales)
Ire maniplares inſtructo examine turmas.
Iamq. Nabathæis ſurgens Thaumantias oris,

Vn-

Digitized by Google

Vndantes reſoluta comas, formoſa fugabat
In mare purpureis pallentia floribus aſtra,
Cum tuba belligeras toto canit agmine pompas,
Barbara ſiſtra ſonant, curui ferit ęthera cornu
Clangor, et indomitus Solymorum ingentibus ardet
Diues equis, auroq nitens exercitus aruis
Oenotrias prior ante acies manus emicat ingens
Ardua fortunę Regum, & diademate fulget
Flauus ALEXANDER, regni cui credita moles
Qua uagus, irriguis redolentia fontibus arua,
Arnus habet, ſublimè rigans, nec candida proles
Lędę ita decliui ſpargit noua lumina Phœbo,
Aut Amatunthæas inter Cytheræa ſorores,
Vt curru pręfulget eques, multumq. decorus
Spargit odoratos aurata caſſide crines,
Fulgidus ante alios armis, & roſcidus oſtro
Cycladis, vndantes manibus molitur habenas,
Oraq. pręcipitum campis moderatur equorum;
Æra, tubas audire calet, conumq. ſuperni
Tergeminantur Apes, clypeiq. vmbone refulgent:
Hunc pater Eutręus, quo non fœlicior alter
Mittere tela manu, ſuſceptum Naide Nimpha
Progenuit, claramq. Etruſcis prolem attulit oris,
Nec mora formoſum Cyrnęo in littore natum
Æquoris eſſe iubet notiq. humentibus antris
Centauri numerare dies, & fortibus arcu
Tela inferre feris, caueaſq. per ire leonum.
Inde vbi clara dedit ſonitum tuba, triſtibus ingens

Romanorũ exercitus in aciem cōſtituitur.

Erat hic Tiberius Alexāder totius pręfectus exercitus qui, & teſte Suetonio tranquillo Veſpaſianũ Imp. acclamauit.

Littore Corſicę, quę eſt inſula Maris Liguſtici.

Exi-

Exilijt ſcopulis, Syriæq. in regna rebellis,
Romanaſq. aquilas, Latijq. eſt arma ſequutus.
Ille vel auratæ meſſis ſuper alta volaret
Culmina, nec tenues curſu incuruaret ariſtas,
Vel rapide Oceani medijs graderetur in vndis
Nec maris vndiuago macularet gurgite plantas,
Illum expirantem flammati pectoris iras,
Belliger Aeacides, illum Telamonius Aiax,
Teucriaq. emotis trepidaſſent Pergama muris:
Et nunc purpuream clamydem, crudelia pictus
Prælia Niliadum graditur, ſuper aſpera plumis
Tergora Achmeoeniç coritbos arundinis horret,
Electroq. nitens, ſolidoq. adamante refulgens.
Exercitus Germanniæ. *Proxima Tyrrheno profert generoſus Amydnes*
Signa Duci, geminoq. mouens haſtilia ferro,
Cycladis oſtentat gemmas, vbi cernitur alto
Aeacides flauis Pactoli intextus arenis
Inſiſtens plauſtro, terraq. & ſanguine ſordem
Hectoré. *Mœnia Priamidem circum rapit ardua Regem;*
Increpat Autumedon per Achaiada caſtra iugales
Et pater exanimem turri ſpeculatur ab alta,
Helena. *Tindaridumq ſoror; pariens incendia Teucris.*
Infœlix monimenta necis ſecum ille futurę
Veſtibus intexit; triplici namq. axis iniquis
Ordine raptatus biugis circum arua trahetur.
Huic quoq. magnanimos Germanis vrbibus affert
Armorum trux fama viros, turrita mouetur
Praga, & Hyperborei rapiuntur pectora Rheni

Vna

Digitized by Google

Vna Atheſis Rhoetiq fremunt, Pannonicus vna
Illyriciq. ruunt populi, quoſq. vltima Thule
Addidit, & Belgę intrepidi, forteſq. Britanni.
Fortior inde nouis ſtimulata furoribus ardet, Acies Inſubriæ.
Pinguibus Erydani genuit quam Gallia campis,
Sęua choors iuuenum, nec nigri à finibus Jndi,
Ad Tarteſſiacas aduerſi gurgitis oras,
Herculeoſq. ſinus, gens vlla eſt fortior, Vrbis
Deme acies, rectorq. ſubit præſignis Enyſus.
Illius ętbereos clypeo ſecat alba nitenti
Alituum regina lares, dedit agmina bello
Telſina, nec Phrygij referens Antennoris aues,
Euganeaſq. domos tacuit genus, ardua venit Bõnonia Patauiũ.
Parma, & Benacus fremuit fremuere Cremonę Lacus apud Veronum.
Moenia turrigere, Smyrneisq ęmula plectris
Mantua Muſarum domus & Phœbeia ſedes; Smyrna enim credita eſt Homeri Patriam.
Inde Lygur viridi vultum admirabilis ęuo,
Dulce rubens flauoq. comę ſpectabilis auro,
Vt belli ſonuere tubæ, patriæ agmina gentis
Fulmineus mouit Laurens, argenteus æquor
Cæruleum, Ducis vmbo regit ſic lubricus anguis Acies Lygurum.
Exuitur ſenio notiſq. elabitur aruis,
O nimium generoſe puer, tu prælia Martis
Regere? & armatas inter potes ire phalanges?
Vix Dryadum thalamis, laſciuarumq. cubili
Nereidum mature puer, tu ne horrida cornu
Tela Syris glomerare putas? nec fortior ætas
Aut roſeis viget vmbra genis, oſtrumue recedit;

Vade

Digitized by Google

Vade tamen, nec iam aduerſis agitabere campis
Axe fugens Stygiaſue petes inglorius vndas,
Ridebitue elata Syon longum;agmine magno
Belligerę intrepido turmę radiantibus armis
Aſſiſtunt, auroq.graues moderantur habenas.
Nec fera conticuit Luna,& Palmatia portum
Maternę ocludens Veneris,diueſq Loanum,
Aſt Ericis idem ardor aquas,gelidumq.Biſamnem
Impulit,& belli concuſſa eſt Genua flammis,
Vrbs antiqua, potens ,Albinguaniq.phalanges.

Acies Hybera.

Inſuper indomitis audax Hiſpannia turmis
Arma mouet,pubeſq. Ducem delecta coronat
Præſignem Eunomaum,pictę qui vellere Tigris
Fulgurat.& tremulis armatus caſſide criſtis
Purpureus ſublime nitet, queis regia pauo
Inſerit elatę nutantia ſydera caudę.
Hinc atq. hinc toruę acies, & ferrea telis
Sylua tremit nimboſa ſinens in nubila ſyluas
Pyrenes,venere phalanx,Balearides adſunt
Fundiſonę,& gelidis armatus Duria ripis,
Betica turba fremit, rigidis Gallęcia turmis
Fulgurat,extremęq. adſiſtunt agmina Calpes.

Acies Græcorũ

At puer Alcymedõ Danaos acerrimus omnes
Cernitur ante alios,& pictis lucidus armis,
Lernęam attollit ferrata cuſpide quercum.
Ac velut Edigij nemoroſo e vertice Tauri,
Cum procul arboreas immanis præpete curſu
Deſilit in valles Centaurus; amica furentum

Agmina

Digitized by Google

Agmina præcipitum circumſtant Centaurorum,
Sic Ducis griſonę currum comitantur Amyclę,
Et fortis Calydon, longęuiq. Arcades aſtris,
Quos primum efœtos nemorum de ſtyrpe virēti
Terra dedit, non terra parens Hymenæa canebat,
Connubijq. faces arſit, frondoſa phalanges
Fraxinus, & tenues populum peperere myricę.
Obſtupet ereptos Laddon, nemoroſa colonis
Menala rareſcunt patrijs, Riphe agmina bello
Præbet, & Herculeis vulgata laboribus arua
Fama volans, monteſq. replet, celſumq. Erymāthum
Stymphalideſq. lacus, Tegeatiſq. agmina campi
Abripit, & raptis mœret Lampia maniplis.
Nec te ego Sycelidis Regem Cleridonta coronę
Tranſirem, tumidi; ſed te maris vnda tenebat,
Dira hominum fortuna? Ducē ſcopuloſq. Caphareī,
Scylleaſq. inter Syrtes, nouere natantem
Nimphę, & Amadriades, at nunc obnixus iniqui
Abripit Oceani, ſpernentem Nerea, fluctus.
Imperat extincti turmis pulcherrimus Idas,
Fiſus equo, & multum noto admirabilis arcu,
Mæſtaq. proſequitur iuuenem Trynacria pubes.
Dat comites Aretbuſa ſuos, Lilibea relinquunt
Culmina Lymphati agricolę, & veſana Pelori,
Progenies in bella ruunt, celſuſq. Pachinus,
Hybla nitens vyolis tercentum pectora, vulgus
Excitat, intrepidum bello, nec amica Panonni
Turma fretis tacuit, Meſſangiq. manipli.

Pro-

Acies Aegypti.

Proximus e Pharijs agmẽ mouet urbibus Athõ
In numerum ſceptro, queis non lorica nec ingens
Triſte nitet clypeus, Lybię maculata ferarum
Terga præmũt humeros, incluſaq. tela pharetris.

Frontis Tauri ſigni cœleſtis.

Tot, neque Agennoreæ cum Sol ſubit aurea frontis
Cornua, pallentes vyolę iuga montibus ornant,
Nec tot in arboribus volucrum ſe millia condunt,
Triſtis vbi imbriferas Auſter cælo explicat alas,
Quot ruit immixtis Aegyptus Barbara turmis.
Memphis adeſt, Babilona rapit, ditemq. Canopum,
Fama ingens toruoq fremunt examine Thebę,
Nec ſilet Abydos, radijsq. exuſta Syene,
Quiq. Atlantiacas Maurorum efinibus vrbes
Deſtituunt, quiq Eoo de littore Solim
Aſpiciunt rubeos ſpargentem lumine fluctus.

Acyes cãpaniæ.

Tuquoq. frondenti galeam crinitus oliua
Arma cies, agilemq. manu moliris habenam
Inclyte Capaneu, vatem Parnaſſia pandunt
Vellera. Parthenope Regem comitata coronat,
Molaniq. fremunt vna, & Sebethides orę,
Euboicæq manus Cumæ, & Caieta ſequuntur.
Hunc rapide aprico ſonipes generoſus in aruo
Euehit arma petens, ſpumantia dentibus horrent
Vincula & inſtratus virgatam vellere Tigrim
Tollit inexplicitos pulſati pulueris orbes.

Nec procul ardenti ductrix Laurinda metallo
Fulget: eam circum glomerãtur Amazones armis
Indomitæ, & curuis aſſuetæ in prælia peltis.

Non

Non, aliter quam cum ſaxoſæ rupis ab alto
Præcipitat crinita iugo lea, turbinis inſtar
Proſequitur veſana phalanx, matremq. coronat.
Hæc fera Alexandri laudum ſoror æmula virgo,
Dedignata manu telas, calathosq. Mineruæ
Tractare, & mirrha crines adolere Sabæa,
Armatis eſt auſa viris concurrere ferro,
Illam omnes, Regumq. acies, hominumq. phalanges
Mirantur, formoſa manu vt contrectet habenas
Cornipedum, rutiletq. armis, vt purpura vultus
Intermixta niues ornet, flauuſq. comarum
Spargat honos leues humeros, vt ærea caſſis
Fulguret, Hyblææq. micent vmbone volucres.
Secum Flora ſucs mouet, & turrita phalanges
Sena rapit, comiteſq. cient Cluſina feroces
Mœnia, & intrepidas armis Arretia turmas,
Piſæos fama ipſa choros, Choryſiq. catheruas
Vrget, & indomitas bruma, & Borealibus auris
Apennini colas inſtructo examine dextras.
Aſt eques, & totum proſpectans deſuper agmẽ
Vertice Romuleos ad bella Euſtachius vrget
Cui laterum tractus, humeroſq. & pectora late
Ferrea ſuta tegunt, capiti nitet horrida, caſſis
Auratis crinita iubis, ille arduus ille
Arboream vibrat quærcum, quam magnus Orion
Cuſpide ſanguinea liquidis ſe attollere campis
Sueuit, & indomitos Neptunni euertere fluctus,
Illius inſignis clypeo Regina volucrum

Ar-

Quãdoquidem Inferni Manes pugnauimus olim
Empyream in ſedem, cornuq. agitata minaci
Aurea ſyderei tremuere palatia regni,
Talia turbato verſans dira Eumenis ore,
Aeoliamq. venit, Regemq. his vocibus vltro
Affatur, poſtrema Deûm o ſpes magna ſeueri
Aeole Plutonis, procul hinc mihi nauigat alto
Gens aduerſa mari, Solymęq adlabitur oras,
Atq. ego Tartarei maior Regina Barathri,
Cũ procul eſt Hecate, dira hac cũ gẽte tot annis
Bella amens moueo, nec ſat quod aduſſerit omnes
Veſpaſianus opes circum, atq. ingentia ferro
Regna Paleſtinę validaſq. euerterit arces,
Ni fremat, & Titus? quiſquãne Acherõta verẽdũ
Prętereá, numenq. pauens Plutonis adoret?
Rũpe age clauſtra Notis, rigidaſq. exolue catenas
Syrtibus Auſonias rabidis allide carinas,
Et rerum ſubuerte fidem: ſic fata repente
Conſtitit, & totos ſerpentum erexit hyatus.
Ille autem aduerſum ferrata cuſpide montem
Impulit ad lęuam, ventiſq. immiſit habenas.
Nec procul ecce polis ardenti fulgidus auro,
Funereum accinctus ferrum nimboſus Orion
Surgit, & ex imo ponti ciet ęquora fundo,
Sęua per anfractus. aſſueti carceris vndis
Incubuere phalanx, tempeſtateſq. ſonoras
Qua via facta ferunt, nigrum per inane tumentes
Apparent nimborum acies, & turbine terras,
Aethe-

Nerone Imperat. Veſpaſianus primum dimicauit in Siriã.

Aetheraq. vmbratũ, et pelagi vada ſalſa reuoluũt.
Hinc ferus armatur Boreas, glacieq. niuali
Turbidus, Arctoo maculatas ſanguine pennas
Pandit, & ęquoreas in carbaſa concitat iras.
Affricus hinc contra, vaſti vada turbida ponti,
Roboraq. inductis Auſtri furor excutit vmbris,
Qua grauis obſcura vultum caligine tectus
Ipſe volat, nimboſq. mouet, pluuiaſq. miniſtrat.
At medio Eurorum furijs agitata ſonori
Nereos aula tumet, caueiſq. emota profundi
Iactat arenoſo turritas gurgite pinus;
Mille virum ante oculos errantia fulgura ſerpunt,
Quæ perbibet brumalis hyems: nunc ſydera dorſo
Tethis habet, fluctuq. ruens modo tangit arenas.
Primus ibi infœlix letho Trinacrius Hæros
Occidit, extremumq. in Tartara merſus anhelat,
Namq. inſecta ratis, longumq. agitata procellis,
Accipit errantem laceris compagibus vndam.
Nec procul ęquęuum Phrygię telluris Alethem,
Dũ tremit, et geminas attollit in ęthera palmas,
In mare pręcipitem puppi iacit Eurus ab alta,
Quo ſuper incumbens malum eripientibus auſtris,
Concaua naufragis hauritur fluctibus alnus,
Flexibiles crepitant ſaxoſo in murice remi,
Aurea trãſtra latent, captam maris unda carinam
Eiectat. ſinuanſq. cauo tegit ore profundum;
Iamq. cadunt homines, altoq. in gurgite nantes
Iliſi tabulis pendent (lachrymabile viſu)

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA
Digitized by Google

Pinus ibi aſpicitur Borealibus recta ruinis,
Quam fractis fluitantem armis, & dura gementem
Verbera rumpit hyems, fruſtraq. optantur arenæ.
At vultus gens nigra modis horrentia miris
Hic monſtra attollit Latijs, prætexitur æquor
Puppibus infractis, & circum exciſa vagantur
Humida vela ratum, mixtiq. rudentibus axes.
Sic vbi edoratis Peſtana roſaria plantis,
Et calthas violas ferrugineoſq. hyacintos
Cernimus intonſi redolere in vertice collis,
Si ſuperum tonuere lares & fulmine nubes
Edidit iſta ſonum, glaciali grandine tellus
Horruit, & tenues cyami, & vacinia circum
Pinxere auulſis vernantia regna capillis.
At Deus Omnipotens, procedere longius iræ,
Non tulit Oceanum, ſed ſydera voce ſerenans,
Expulit humentes vmbras; Tritona ſonantem
Audijt vnda fremens fremituq. quieuit, & altum
Aequoris obſcuræ concha intremuere cauernæ.
Cum vaga fluctiſonos pelagi Amalthæa furores
Obſtupuit, raptumq. ſibi Cleridonta Pelori
Expauit, fractoſq. ratum ſub gurgite, remos:
Nec mora Nereidum coetu redimita ſororum
Proſilijt cauea, & notam videt æquore parmam
Principis, & noctæ velum, & vexilla carinæ.
Atq. ibi flauentes manibus laniata capillos
Conſtitit; heu qualem, incipiẽs mihi perfide Nereu
Optatum prhebes iuuenem, nunc Prothea verum

Agno-

Digitized by Google

Agnoſco, informes quando ille per æquora phocas
Educens, rigida periturum morte canebat,
O' mihi crudeles ſylue, prho dura Pachini
Littora piſcoſi, primos vbi turbidus ignes
Iunxit Hymen, fauitq; auibus Cytheræa ſecundis.
Sed quid ego? heu diras nimium mihi, Diua iugales
Oſtendet tedas, altis dum montibus amnes
Precipitare dedit, tonuitq; haud inſciſuæther
Funeris, & moeſto gemuerunt agmine nimphæ.
Talibus exclamat lacrymis; at cerula curru
Interea Oceanum linquens venit Amphitrite,
Nec procul exanimis Glaucarum examine mæſto
Armipotens lugubre iacet, corpuſq; ferentes
Conchiſoni Tritones eunt, fremituq; ſonoro
Præpetibus caudis ponti ſpatia ardua verrunt.
Verum ibi proſpiciens Regem Amalthea decoros
Ocludit languens oculos, & frigidus artus
Sudor habet, patriaſq. cadens adlabitur oras;
Nam Driades gelido ſociam impoſuere cubili,
Donec Sycelides facibus ſuccendere Manes
Poſſet, & Aſsyriјs adoleret odoribus vrnam.
Interea æquatis Alecto incedere velis
Proſpicit Auſonios, ratibuſq. ſilere profundi
Atria Dardaniјs, ſubitoq; agitata furore
Conſtit, & rabido tales dedit ore querelas,
Heu gentem inuiſam, noſtriſq. aduerſa Quiritũ
Tuta domus fatis, per tela inimica perundas
Itala turba ſubit, deſpectaq. Ditis auari

Numina tranſiliens, inimicam aduertitur vrbem,
Quid Syrtes iuuere ſali? quid gurgitis ira
Profuit? toto Latijs me opponere ponto?
Ecce maris rabies cœliq. abſumpta ſuperni
Defficit in Rutulos, quod ſi concurrere ferro
Iam decet, atq. alijs extinguere viribus hoſtes,
Bella manu, mortemq. feram, meme aſpera tela
Proſpicient glomerare manu, et cōcurrere in armis.
Hæc vbi congemuit, nigras caligine pennas
Mouit: eam circum diri gens torua Baratrhi
Quærit Idumæos confuſo examine campos.
At Notus interea puppes abeuntibus Euris
Dirigit, aduerſaſq. Syrum conuertit in oras;
Iamq. ibi progreſsi ripę potiuntur arenis
Dardanidę intrepidi, curuo tenet anchora morſu
Robora, & ingentes pretexunt littora remi,
Ac veluti cum dulcis apes per Hymettia rura
Mellis amor ſub Sole mouet, pars nectare cellas,
Et ceris implere parant, pars arbuta paſſim,
Pallenteſq adeunt vyolas, cyamoſq. pererrant,
Sic acies feruent: ingens ferit ęthera clangor,
Et ſale conſperſos exſiccant Solibus artus;
Titus. *Nec vetat armipotens Cæſar, cum clara nitebit*
Orta dies, lucemq nitens Aurora reducet,
(Sol etenim feßos efflarat languidus ignes
Ablueratq. agiles fluctu Thetis alma iugales)
Ire maniplares inſtructo examine turmas.
Iamq. Nabathæis ſurgens Thaumantias oris,

Vn-

Digitized by Google

Vndantes reſoluta comas, formoſa fugabat
In mare purpureis pallentia floribus aſtra,
Cum tuba belligeras toto canit agmine pompas,
Barbara ſiſtra ſonant, curui ferit ęthera cornu
Clangor, et indomitus Solymorum ingentibus ardet
Diues equis, auroq; nitens exercitus aruis
Oenotrias prior ante acies manus emicat ingens
Ardua fortunę Regum, & diademate fulget
Flauus ALEXANDER, regni cui credita moles
Qua uagus, irriguis redolentia fontibus arua,
Arnus habet, ſublimè rigans, nec candida proles
Lędę ita decliui ſpargit noua lumina Phœbo,
Aut Amatunthæas inter Cytheræa ſorores,
Vt curru pręfulget eques, multumq. decorus
Spargit odoratos aurata caſſide crines,
Fulgidus ante alios armis, & roſcidus oſtro
Cycladis, vndantes manibus molitur habenas,
Oraq. pręcipitum campis moderatur equorum;
Æra, tubas audire calet, conumq. ſuperni
Tergeminantur Apes, clypeiq. vmbone refulgent:
Hunc pater Eutręus, quo non fœlicior alter
Mittere tela manu, ſuſceptum Naide Nimpha
Progenuit, claramq. Etruſcis prolem attulit oris,
Nec mora formoſum Cyrnęo in littore natum
Æquoris eſſe iubet notiq. humentibus antris
Centauri numerare dies, & fortibus arcu
Tela inferre feris, caueaſq. per ire leonum.
Inde vbi clara dedit ſonitum tuba, triſtibus ingens

Romanorũ exercitus in aciem cõſtituitur.

Erat hic Tiberius Alexãder totius pręfectus exercitus qui, & teſte Suetonio tranquillo Veſpaſianũ Imp. acclamauit.

Littore Corſicę quę eſt inſula Maris Lygustici.

Exi-

Exilijt ſcopulis, Syriæq. in regna rebellis,
Romanaſq. aquilas, Latijq. eſt arma ſequutus.
Ille vel auratæ meſſis ſuper alta volaret
Culmina, nec tenues curſu incuruaret ariſtas,
Vel rapide Oceani medijs graderetur in vndis
Nec maris vndiuago macularet gurgite plantas,
Illum expirantem flammati pectoris iras,
Belliger Aeacides, illum Telamonius Aiax,
Teucriaq. emotis trepidaſſent Pergama muris:
Et nunc purpuream clamydem, crudelia pictus
Prælia Niliadum graditur, ſuper aſpera plumis
Tergora Achmeoeniç coritbos arundinis horret,
Electroq. nitens. ſolidoq. adamante refulgens.

Exercitus Germanniæ.

Proxima Tyrrheno profert generoſus Amydnes
Signa Duci, geminoq. mouens haſtilia ferro,
Cycladis oſtentat gemmas, vbi cernitur alto
Aeacides flauis Pactoli intextus arenis
Inſiſtens plauſtro, terraq. & ſanguine ſordem

Hectore.

Mœnia Priamidem circum rapit ardua Regem;
Increpat Autumedon per Achaiada caſtra iugales
Et pater exanimem turri ſpeculatur ab alta,

Helena.

Tindaridumq ſoror; pariens incendia Teucris.
Infœlix monimenta necis ſecum ille futurę
Veſtibus intexit; triplici namq. axis iniquis
Ordine raptatus biugis circum arua trahetur.
Huic quoq. magnanimos Germanis vrbibus affert
Armorum trux fama viros, turrita mouetur
Praga, & Hyperborei rapiuntur pectora Rheni

Una

Digitized by Google

Vna Atheſis Rhoetiq fremunt, Pannonicus vna
Illyriciq.ruunt populi,quoſq. vltima Thule
Addidit,& Belgę intrepidi,forteſq. Britanni.
Fortior inde nouis ſtimulata furoribus ardet,
Pinguibus Erydani genuit quam Gallia campis,
Sęua choors iuuenum,nec nigri à finibus Jndi,
Ad Tarteſſiacas aduerſi gurgitis oras,
Herculeoſq.ſinus,gens vlla eſt fortior, Vrbis
Deme acies,rectorq.ſubit præſignis Enyſus.
Illius ęthereos clypeo ſecat alba nitenti
Alituum regina lares, dedit agmina bello
Telſina,nec Phrygij referens Antennoris aues,
Euganeaſq.domos tacuit genus,ardua venit
Parma,& Benacus fremuit fremuere Cremonę
Moenia turrigere,Smyrneisq ęmula plectris
Mantua Muſarum domus & Phœbeia ſedes;
Inde Lygur viridi vultum admirabilis ęuo,
Dulce rubens flauoq. comę ſpectabilis auro,
Vt belli ſonuere tubæ,patriæ agmina gentis
Fulmineus mouit Laurens,argenteus æquor
Cæruleum,Ducis vmbo regit ſic lubricus anguis
Exuitur ſenio notiſq.elabitur aruis,
O nimium generoſe puer,tu prælia Martis
Regeres & armatas inter potes ire phalanges?
Vix Dryadum thalamis,laſciuarumq.cubili
Nereidum mature puer,tune horrida cornu
Tela Syris glomerare putas?nec fortior ætas
Aut roſeis viget vmbra genis,oſtrumue recedit;

Acies Inſubriæ.

Bononia Patauiũ.

Lacus apud Veronum.

Smyrna enim credita eſt Homeri Patriam.

Acies Lygurum.

Vade

Vade tamen, nec iam aduerſis agitabere campis
Axe fugens Stygiaſue petes inglorius vndas,
Ridebitue elata Syon longum; agmine magno
Belligerę intrepido turmę radiantibus armis
Aſſiſtunt, auroq. graues moderantur habenas.
Nec fera conticuit Luna, & Palmatia portum
Maternę ocludens Veneris, diueſq Loanum,
Aſt Ericis idem ardor aquas, gelidumq. Biſamnem
Impulit, & belli concuſſa eſt Genua flammis,
Vrbs antiqua, potens, Albinguaniq. phalanges.

Acies Hybera.

Inſuper indomitis audax Hiſpannia turmis
Arma mouet, pubeſq. Ducem delecta coronat
Præſignem Eunomaum, pictę qui vellere Tigris
Fulgurat. & tremulis armatus caſſide criſtis
Purpureus ſublime nitet, queis regia pauo
Inſerit elatę nutantia ſydera caudę.
Hinc atq. hinc toruę acies, & ferrea telis
Sylua tremit nimboſa ſinens in nubila ſyluas
Pyrenes, venere phalanx, Balearides adſunt
Fundiſonę, & gelidis armatus Duria ripis,
Betica turba fremit, rigidis Gallęcia turmis
Fulgurat, extremęq. adſiſtunt agmina Calpes.

Acies Græcorũ

At puer Alcymedō Danaos acerrimus omnes
Cernitur ante alios, & pictis lucidus armis,
Lernęam attollit ferrata cuſpide quercum.
Ac velut Edigij nemoroſo e vertice Tauri,
Cum procul arboreas immanis præpete curſu
Deſilit in valles Centaurus; amica furentum

Agmina

Digitized by Google

Agmina præcipitum circumſtant Centaurorum,
Sic Ducis griſonę currum comitantur Amyclę,
Et fortis Calydon, longęuiq. Arcades aſtris,
Quos primum efætos nemorum de ſtyrpe vireti
Terra dedit, non terra parens Hymenæa canebat,
Connubijq. faces arſit, frondoſa phalanges
Fraxinus, & tenues populum peperere myricę.
Obſtupet ereptos Laddon, nemoroſa colonis
Menala rareſcunt patrijs, Riphe agmina bello
Præbet, & Herculeis vulgata laboribus arua
Fama volans, monteſq. replet, celſumq. Erymãthum
Stymphalideſq. lacus, Tegeatiſq. agmina campi
Abripit, & raptis mæret Lampia maniplis.
Nec te ego Sycelidis Regem Cleridonta coronę
Tranſirem, tumidi; ſed te maris vnda tenebat,
Dira hominum fortuna? Ducẽ ſcopuloſq. Caphareí,
Scylleaſq. inter Syrtes, nouere natantem
Nimphę, & Amadriades, at nunc obnixus iniqui
Abripit Oceani, ſpernentem Nerea, fluctus.
Imperat extincti turmis pulcherrimus Idas,
Fiſus equo, & multum noto admirabilis arcu,
Mæſtaq. proſequitur iuuenem Trynacria pubes.
Dat comites Arethuſa ſuos, Lilibea relinquunt
Culmina Lymphati agricolę, & veſana Pelori,
Progenies in bella ruunt, celſuſq. Pachinus,
Hybla nitens vyolis tercentum pectora, vulgus
Excitat, intrepidum bello, nec amica Panonni
Turma fretis tacuit, Meſſangiq. manipli.

Pro-

Acies Aegypti.

Proximus e Pharijs agmē mouet urbibus Athō
In numerum ſceptro, queis non lorica nec ingens
Triſte nitet clypeus, Lybię maculata ferarum
Terga præmūt humeros, incluſaq. tela pharetris.
Tot, neque Agennoreæ cum Sol ſubit aurea frontis
Cornua, pallentes vyolę iuga montibus ornant,
Nec tot in arboribus volucrum ſe millia condunt,
Triſtis vbi imbriferas Auſter cælo explicat alas,
Quot ruit immixtis Aegyptus Barbara turmis.
Memphis adeſt, Babilona rapit, ditemq. Canopum,
Fama ingens toruoq fremunt examine Thebę,
Nec ſilet Abydos, radijsq. exuſta Syene,
Quiq. Atlantiacas Maurorum efinibus vrbes
Deſtituunt, quiq Eoo de littore Solim
Aſpiciunt rubeos ſpargentem lumine fluctus.

Frontis Tauri ſigni cœleſtis.

Acyes cāpaniæ.

Tuquoq. frondenti galeam crinitus oliua
Arma cies, agilemq. manu moliris habenam
Inclyte Capaneu, vatem Parnaſſia pandunt
Vellera, Parthenope Regem comitata coronat,
Molaniq. fremunt vna, & Sebethides orę,
Euboicæq manus Cumæ, & Caieta ſequuntur.
Hunc rapide aprico ſonipes generoſus in aruo
Euehit arma petens, ſpumantia dentibus horrent
Vincula & inſtratus virgatam vellere Tigrim
Tollit inexplicitos pulſati pulueris orbes.
Nec procul ardenti ductrix Laurinda metallo
Fulget: eam circum glomerātur Amazones armis
Indomitæ, & curuis aſſuetæ in prælia peltis.

Non

Non, aliter quam cum ſaxoſæ rupis ab alto
Præcipitat crinita iugo lea, turbinis inſtar
Proſequitur veſana phalanx, matremq. coronat.
Hæc fera Alexandri laudum ſoror æmula virgo,
Dedignata manu telas, calathosq. Mineruæ
Tractare, & mirrha crines adolere Sabæa,
Armatis eſt auſa viris concurrere ferro,
Illam omnes, Regumq. acies, hominumq. phalanges
Mirantur, formoſa manu vt contrectet habenas
Cornipedum, rutiletq. armis, vt purpura vultus
Intermixta niues ornet, flauuſq. comarum
Spargat honos leues humeros, vt ærea caſſis
Fulguret, Hyblææq. micent vmbone volucres.
Secum Flora ſuos mouet, & turrita phalanges
Sena rapit, comiteſq. cient Cluſina feroces
Mœnia, & intrepidas armis Arretia turmas,
Piſæos fama ipſa choros, Choryſiq. catheruas
Vrget, & indomitas bruma, & Borealibus auris
Apennini colas inſtructo examine dextras.
Aſt eques, & totum proſpectans deſuper agmē
Vertice Romuleos ad bella Euſtachius vrget
Cui laterum tractus, humeroſq. & pectora late
Ferrea ſuta tegunt, capiti nitet horrida, caſſis
Auratis crinita iubis, ille arduus ille
Arboream vibrat quærcum, quam magnus Orion
Cuſpide ſanguinea liquidis ſe attollere campis
Sueuit, & indomitos Neptunni euertere fluctus,
Illius inſignis clypeo Regina volucrum

Ar-

Digitized by Google

Argento cęlata nitet, lateq. refulgens
Vnguibus auratum rapidis Pithona ſuperſtat.
Vade age bellipotens fœlici ſtemmate miles
Hebræos ab Abraham. *Vade. & in Abrhamidas ferrũ conuerte ſuperbos,*
Tempus erit, radians iterum quo tale Quirinis
Tergemina ardebit populis inſigne corona,
Et procul aſpectu Armenios, ipſumq. ferocem
Regnatorem Aſię proprijs terrebit in oris.
Vos quoq fœlices, ite hoc ſub principe turmę
Auſonidumq. chori, ſæuoq. examine Samnis,
Harpæniq. truces, Sabiniq. accola campi,
Hernicaq. arma virum, Nurſinęq. agmina rupis,
Fulgineiq. manus iuuenum, duriq. Camærtes,
Doricaq. vrbs Ancon fidei comiteſq. Truenti.
Tum gemini ferro iuuenes Theopiſtus, & ingens
Frater Agaps in bella ruunt, ſpectanda iuuentus,
Et nitidi ante acies media inter tela refulgent.
Sic quoq flauentes Pagaſea velleris Argo.
Caſtor opes, Polluxq. ſimul perflantibus Auſtris,
Regnaq. Theſſalicis adierunt Colchida regnis,
Vltimus illuſtri ſubit admirabilis auro
Veſpaſianiodes, clypeiq effulget ahena
Luce ſolent quales crinito ardore Comætę,
Cęſariem igniuomam medijs extendere in aſtris,
Ac veluti. Eridanus fluuiorum pręcipitat rex,
Tecta trahens, arbuſta ferens, armentaq cornu
Euehit vndiuago, dantq. humida ſaxa fragorem;
Sic populi tremuere viros, adytumq. dederunt

Vn-

Vndique Martigenis hoſtilia regna Latinis.
Interea elato Solymæ proſpexit ab arcis
Culmine Tartarei monſtrum furiale Barathri Alecto.
Fulgentes clypeos & multum ardentia Solis
Lumine tela virum, ſpectandaſq ære cateruas.
Quare ibi ſanguineam faciem, atq. immania mẽbra
Deſinit, & cuſtos aræ templiq. Sacerdos
Fingitur Anadreon. Regaliſq. atria tecti
Intrat, & antiquos mentitur imagine vultus.
Vrbs metuenda Syon Sublimi è vertice collis
Turribus aerijs cœloq. minatur, & aſtris,
Intus habet fontes circum ſitit aggeris herba,
Axe leonæos cum Sol ſubit igneus artus, Leonem
Et procul extremos vrit Canis æſtifer Indos. cœleſtẽ.
Nec virides ſyluæ, nec mirtus odora, nec ornus
Cæruleam crebris vmbrant prope frondibus æthrã,
Aſt vbi florinago ſurgens fugat aſtra flagello
Purpureas reſoluta comas prænuncia Phœbi, Aurora.
Stant rapidi Iordanis aquæ, tumet aula profundi Flumen in Syria.
Primus vbi Herculeis Solem ſubit Heſperus vndis Sinus Atlanticus.
Humidaq. incuruis prætexitur ora carinis.
At medium turres, & inane palatia tecto
Irrupere Syon, quæ pulſa potentibus armis
Tergemino obſiſtit murorum accincta theatro,
Atria regis vbi ſublimibus alta columnis
Ante ipſas habuere fores ſcopuloſa Gigantum Portæ Palatij regalis,
Pectora, marmoreoſq. humeros; vbi culmina Tauri
Pangæos ſcopulos. & iungere Pelion Oſſæ

Digitized by Google

Argento cęlata nitet, lateq. reſulgens
Vnguibus auratum rapidis Pithona ſuperſtat.
Vade age bellipotens fœlici ſtemmate miles
Hebræos ab Abraham. *Vade. & in Abrhamidas ferrũ conuerte ſuperbos,*
Tempus erit, radians iterum quo tale Quirinis
Tergemina ardebit populis inſigne corona,
Et procul aſpectu Armenios, ipſumq. ferocem
Regnatorem Aſię proprÿs terrebit in oris.
Vos quoq fœlices, ite hoc ſub principe turmę
Auſonidumq. chori, ſæuoq. examine Samnis,
Harpæniq. truces, Sabiniq accola campi,
Hernicaq arma virum, Nurſinęq. agmina rupis,
Fulgineiq manus iuuenum, duriq Camærtes,
Doricaq vrbs Ancon fidei comiteſq. Truenti.
Tum gemini ferro iuuenes Theopiſtus, & ingens
Frater Agaps in bella ruunt, ſpectanda iuuentus,
Et nitidi ante acies media inter tela reſulgent.
Sic quoq flauentes Pagaſea velleris Argo.
Caſtor opes, Polluxq. ſimul perflantibus Auſtris,
Regnaq. Theſſalicis adierunt Colchida regnis,
Vltimus illuſtri ſubit admirabilis auro
Veſpaſianiodes, clypeiq effulget ahena
Luce ſolent quales crinito ardore Comætę,
Cęſariem igniuomam medÿs extendere in aſtris,
Ac veluti. Eridanus fluuiorum pręcipitat rex,
Tecta trahens, arbuſta ferens, armentaq cornu
Euehit vndiuago, dantq humida ſaxa fragorem;
Sic populi tremuere viros, adytumq. dederunt
Vn-

Vndique Martigenis hoſtilia regna Latinis.
Interea elato Solymæ proſpexit ab arcis
Culmine Tartarei monſtrum furiale Baratrhi Alecto.
Fulgentes clypeos & multum ardentia Solis
Lumine tela virum, ſpectandaſq ære cateruas.
Quare ibi ſanguineam faciem, atq. immania mẽbra
Deſinit, & custos aræ templiq. Sacerdos
Fingitur Anadreon Regaliſq atria tecti
Intrat & antiquos mentitur imagine vultus.
Vrbs metuenda Syon Sublimi è vertice collis
Turribus aerijs cæloq. minatur, & aſtris,
Intus habet fontes circum ſitit aggeris herba,
Axe leonæos cum Sol ſubit igneus artus, Leonem
Et procul extremos vrit Canis æſtifer Indos. cœleſtẽ.
Nec virides ſyluæ, nec mirtus odora, nec ornus
Cæruleam crebris vmbrant prope frondibus æthrã,
Aſt vbi florinago ſurgens fugat aſtra flagello
Purpureas reſoluta comas prænuncia Phœbi, Aurora.
Stant rapidi Iordanis aquæ, tumet aula profundi Flumen in Syria.
Primus vbi Herculeis Solem ſubit Heſperus vndis Sinus Atlanticus.
Humidaq. incuruis prætexitur ora carinis.
At medium turres, & inane palatia tecto
Irrupere Syon, quæ pulſa potentibus armis
Tergemino obſiſtit murorum accincta theatro,
Atria regis vbi ſublimibus alta columnis
Ante ipſas habuere fores ſcopuloſa Gigantum Portæ Palatij regalis,
Pectora, marmoreoſq. humeros; vbi culmina Tauri
Pangæos ſcopulos. & iungere Pelion Oſſæ

Digitized by Google

Vnus ex Gigantibus a Ioue fulmine deiectis.

Nititur Enceladus, contratonat arduus æther
Sponte, nec indicto coeunt caua nubila ſigno,
Præcipites ſerpunt olli per tergora fontes,
Oraq. conceptos expirant fulminis ignes,
Stat læua de parte premens Teribenthida vallem
Alterius non mole minor moriturus habena

Goliath a Dauid interfectus.

Paſtoris, proprioq. Gigas ferro ictus anhelat,
Intus odoratis tecti faſtigia cedris
Fatidici finxere ſenis laqueata triumphos,

Moſis.

Cernitur ille vagas Nili fluitantis arenas
Sanguineis mutare vadis, orbiq. refulget
Delius at Pharios nubes tegit horrida campos.

Sol.

Triſtibus Abrahamidæ celerant abſcedere tectis,
Oceanumq. petunt, Solyſq. verendus ab altis
Imperat Omnipotens, rubicunda recedere ponti
Aequora tunc muri in faciem, geminataq. turmas
Naufraga purpurei circum iacet aula perfundi,
Intrat, & vndoſis Pharao tumulatur in antris,
Armigeræq. manus rapidiq. in gurgite currus
Cornipedumq. acies fuſiq. per æquora nantes,
Præcipitant, at teſqua petens abit inclyta pubes,
Sic ibi celarat redimentem flumine terras
Nerea docta manus, torumq. aurata Tyranni

Tyrãnus Hyeruſalem.

Vndiq. Hydaſpæis ſedes radiabat arenis,
Sæuus vbi Oebalio late admirabilis oſtro,

Filia Tyranni.

Et capiti diadema ferens fulgebat Orontes,
Lesbiaq. adſtabat, diro hoc haud digna parente,
Coccineis ſpectanda genis, multumq. decore

Fuſa

Fuſa puellares per eburnea colla capillos,
Lesbia ceruicem, crineſq effuſa Sabæi
Littoris vnguentis, qualis per amœna Dianæ
Arua comes graditur Naias Erymanthidos antri,
Exercetq. choros, flauamq obuoluere ventis
Cæſariem laſciua dedit, pictamq pharetram,
Spiculaq. armatis humeris ſuſpendit, & arcum,
Labra roſas, oſtrumq. rubens ſuperantia claudunt,
Lydius auriferis quas non rigat alueus vndis
Candentes gemmas, formoſaq. pectora vincunt
Sauromatum candore niues, & lilia Pæſti; Roſariũ in Campania.
Ac velut Eois Solem prænuncia regnis
Anteuolat redimita roſis Tithonia coniux, Aurora.
Sic vaga odoratis frontem decorata lyguſtris
Virginis ora nitent, varijs cui lucida gemmis
Impoſita efulgent niueis talaria plantis;
Dant radios tereti ſtellata monilia collo,
Inq. ſinum collecta cadunt, & Apollinis axi,
Aut Phaetontæo non conceſſere decori, A Phaetonte ſolis filio.
Proximus Amphicreon proles metuenda Tyrãni
Cuſpidis arboreæ trunco ſtat nixus amico, Filius Tyranni Hiruſalem
Et Tyriam indutus clamydẽ, quã plurima cõchis
Purpura Sydonijs circum ſaturata cucurrit,
Iuſſerat ire leues cantorum ad plectra choreas.
Cum media, ignitos oculos ſuffuſa veneno
Conſtitit Alecto, fuditq. hanc pectore vocem.
Tu ne ita Dardanium noſcis properare furorem,
Fulgidus exuuijs, ſolioq. innixus eburno,

Digitized by Google

Vnus ex Gigantibus a Ioue fulmine deiectis.

Nititur Enceladus, contratonat arduus æther
Sponte, nec indicto coeunt caua nubila ſigno,
Præcipites ſerpunt olli per tergora fontes,
Oraq conceptos expirant fulminis ignes,
Stat læua de parte premens Teribenthida vallem
Alterius non mole minor moriturus habena

Goliath a Dauid interfectus.

Paſtoris, proprioq, Gigas ferro ictus anhelat,
Intus odoratis tecti faſtigia cedris
Fatidici finxere ſenis laqueata triumphos,

Moſis.

Cernitur ille vagas Nili fluitantis arenas
Sanguineis mutare vadis orbiq. refulget
Delius at Pharios nubes tegit horrida campos.

Sol.

Triſtibus Abrahamidæ celerant abſcedere tectis,
Oceanumq petunt, Solyſq. verendus ab altis
Imperat Omnipotens, rubicunda recedere ponti
Aequora tunc muri in faciem, geminataq. turmas
Naufraga purpurei circum iacet aula perfundi,
Intrat, & vndoſis Pharao tumulatur in antris,
Armigeræq. manus rapidiq in gurgite currus
Cornipedumq. acies fuſiq per æquora nantes,
Præcipitant, at teſqua petens abit inclyta pubes,
Sic ibi celarat redimentem flumine terras
Nerea docta manus, toruiq aurata Tyranni

Tyrānus Hyeruſalem.

Vndiq. Hydaſpæis ſedes radiabat arenis,
Sæuus vbi Oebalio late admirabilis oſtro,

Filia Tyranni.

Et capiti diadema ferens fulgebat Orontes,
Lesbiaq. adſtabat, diro hoc haud digna parente,
Coccineis ſpectanda genis, multumq. decore

Fuſa

Fuſa puellares per eburnea colla capillos,
Lesbia ceruicem, crineſq; effuſa Sabæi
Littoris vnguentis, qualis per amœna Dianæ
Arua comes graditur Naias Erymanthidos antri,
Exercetq. choros, flauamq. obuoluere ventis
Cæſariem laſciua dedit, pictamq. pharetram,
Spiculaq. armatis humeris ſuſpendit, & arcum,
Labra roſas, oſtrumq. rubens ſuperantia claudunt,
Lydius auriferis quas non rigat alueus vndis
Candentes gemmas, formoſaq. pectora vincunt
Sauromatum candore niues, & lilia Pæſti; Roſari in Campania.
At velut Eois Solem prænuncia regnis
Anteuolat redimita roſis Tithonia coniux, Aurora.
Sic vaga odoratis frontem decorata lyguſtris
Virginis ora nitent, varijs cui lucida gemmis
Impoſita efulgent niueis talaria plantis;
Dant radios tereti ſtellata monilia collo,
Inq. ſinum collecta cadunt, & Apollinis axi,
Aut Phaetontæo non conceſſere decori, A Phaetonte ſolis filio.
Proximus Amphicreon proles metuenda Tyrãni Filius Tyranni Hierusalem.
Cuſpidis arboreæ trunco ſtat nixus amico,
Et Tyriam indutus clamydẽ, quã plurima cõchis
Purpura Sydonijs circum ſaturata cucurrit,
Iuſſerat ire leues cantorum ad plectra choreas.
Cum media, ignitos oculos ſuffuſa veneno
Conſtitit Alecto, fuditq. hanc pectore vocem.
Tu ne ita Dardanium noſcis properare furorem,
Fulgidus exuuijs, ſolioq. innixus eburno,

Digitized by Google

O nimium ſtirpis, regniq. oblite tuorum?
Non ne vbi ſydereos quarto decorauerit axes
Purpureis Aurora roſis Phœbumq. reducet
Cernere erit Rutulos, ferro, pharetriſq minaces
Depopulare domos, & ferre incendia campis?

Quoniã ırus Lu e a Tau s trhia- r. ngelus.

Quin mihi præcipites dum Phœbe argẽtea Tauros
Heſperijs inferret aquis multumq. ſequentis
Palleret fratris radio, prolapſus ab alto
Pulchrior alitenens Diuum, interpreſq. Tonantis,
Teſtor vtrumq. caput, iuſſit te ad torua mouere
Bella, & inardeſcens roſea ceruice refulſit.
Unde age rumpe moras, armari funditus vrbem,
Martiaq. armorum Solymæ dic turribus altis
Signa dari, curuiq. ſonent fera carmina cornu:
Dixit, & abſiliens tecto ſe immiſcuit auris,
Gorgoneumq manu diri iaculata ceraſtem
Verticis, immanes dubij glomerauit in armos,
Olli dira lues ſpiris ingentibus oris
Verberat, & flexis circum rotat ilia giris,
Nec Solio miſer arma tacet furor improbus iras
Excitat extinctas, bellumq. accendit Enyo,
Hic ſtabulis educit equum rapit ille comantem
Terrificis galeam criſtis, conflantur in enſes
Incuruæ falces, Clypeiq. incudibus orbes:
Qualiter Aetneis vaſti Cyclopes in antris
Incubuere operi, & riuis fornace pererrant
Incenſi calybes, ingenſq fragoribus arcus
Murmurat internæ rupis, dum brachia tollunt

Sul-

Sulphureus Brontes, atq. igneus ore Pyracmon.
Verùm pulſa metu tenuiq haud territa fama, Duo Cyclopes.
Corda tremunt, nec ſponte viri clauſiſſe decoris
Ora calent galeis, ille ægrum in morte parentem
Aſpicit, ille genis lachrymas fluitare cadentes
Ingemit vxoris, languentq. annoſa vetuſto
Mœnia multa ſitu, Regis tamen vrget iniqui
Enſibus imperium patria pro ſede moueri.
Ille autem hac, illaq oculos, ac turbida voluit
Ora, & in excelſis murorum horrentia pinnis
Sulphura diſponit, pingueſq. bitumine concas.
Nec ſecus imbellis lupus expugnator ouilis
Fulgurat & ſordes eructat fauce cruores,
Abſiliens clauſtro, magniq. haud inſcius auſi
Cernit anhelantes telorum turbine turmas;
Dũq. ea Dux ſolymæ, ſtetit anxius arce ſuprema
Armiger, et belli nubem Terebinthide campo Valis apud Hyeruſalem.
Nouit, inexhauſto radiantem lumine Phœbi,
Nec tacuit proprios trepidanti voce pauores,
Romuleos acie montana cacumina Reges
Linquere, & educto campis procurrere ferro.
Unde ideo commoti omnes, agitataq. vulgi
Corda tremunt. ſed torua ferox rapit arma iuuẽtus,
Et circum intrepida muros cinxere corona,
Buccina triſtè canens ſonitu procul æthera complet
Et puer Amphicreon clypeoq. horrendus, & haſta
Fulgurat, ac populos incedens vrbe pauentes
Hortatur (ſqualletq. caput metuenda ſupernè

Anguibus hydra tumens fuluoq. igneſcit in auro)
Siſtite magnanimi. & vires mihi pandite, vires,
Ingenteiſq. efferte manus, queis perdere Romam
Exiguum ſit Martis opus, iam talia noſtis
Elatis iactaſſe animis; illi agmine denſo
Marmoreis late conſpecti in turribus horrent,
Vxor Tyranni Orontis. *Atq. choris Regina parens comitata ſuarum*
Marmoreum ad templum luces deiecta decoras
Effuditq preces, cælumq. inuota vocauit.
Contere, tela Deus Rutuli prædonis, & arcu
Dardanias proſterne acies, ac deice currus,
Exitium ne tuæ cælo patiere ſilenti
Vrbis? & indomitos dudum ſeruare Latinos
Fulminis ira poteſt? rapitur tibi vulgus, & omnis
Matrum mæſta chuors, patrias da vincere dextras,
Fer propere auxilium, Solymiſq intende Maniplis.
Non tamen Alecto hic primos vbi viſa furores
Eſt auciſſe ſatis, totamq. furentibus vrbem
Accenſam belli furijs, per inane volatus
Colligit, at nigra pictis caligine Regis
Inſigne ad Tyrij tectum perlabitur alis.
Ille autem ardenti placidum ſub Sole ſoporem
Carpebat, cum torua feras mutauit echidnas
Verticis horrendi faciemq induta ſenilem,
Nutris filiæ Orontis. *Fit Lothæ deformis anus, cui Lesbia primum*
Vbera, lactificoſq. bibit pulcherrima fontes.
Et iuuenem verbis affatur talibus vltro,
Anfidama impauidas etiam nunc luce quietes

Car-

Digitized by Google

Carpis & Auſonijs murus circum ſonat armis,
Agminaq. Aeneadum latis deſcendere campis?
Cernit amica Syon, Solymaſq incendere meſſes.
Non ego connubium meditor, tædaſq iugales
Lesbiæ vt optata ſomni educantur in vmbra,
Intereaq. omnem ſubuertat funditus arcem
Dardanus, patriaſq vorent incendia meſſes,
Duc age Orontiadum campis leuia inclitus arma
Et procul in medijs plantarum examine Syluis,
Furtim bella pares, norint trucis agmina Titi
Phoenicem, et Tyriũ Rutuli experiantur in armis.
Hæc vbi dicta facem geminoſq inamabilis angues
Verticis eiectans, Martem in præcordia torquet.
Olli autem immanes ſudor rigat humidus artus,
Arma amẽs fremit arma thoro, imperterritus hoſtẽ
Expetit, & portis Solymæ bipatentibus exit.
Talis vbi infractis aurigæ illuſit habenis
Acer equus, campoq liber diffugit aperto,
Aut ibi gramineis turbat pede fontibus vndas,
Aut dilecta fremens herbarum in paſcua tendit,
Et rigidæ impexum tollit ceruicis honorem.
Tercentum inſignes metuendo examine Regi
Aſſiſtunt lecti iuuenes, notoq. viarum
Ordine luſtra petunt; gemini proculecce malignis
Cautibus ingentes nemoroſa cacumina colles
Attolunt aſtris, late quos atra propinqui
Vmbra iugi, & crebris celant loca frondea ramis,
Bellorum natura dolis, adytumq. latentem

Rex Phoeniciæ rebellis Imperio.

Sic dicti Romani ab Aenea Progenitore.

Acies Aegypti. *Proximus e Pharÿs agmē mouet urbibus Athō*
In numerum ſceptro, queis non lorica nec ingens
Triſte nitet clypeus, Lybię maculata ferarum
Terga præmūt humeros, incluſaq. tela pharetris.
Frontis Tauri ſigni cœleſtis. *Tot, neque Agennoreæ cum Sol ſubit aurea frontis*
Cornua, pallentes vyolę iuga montibus ornant,
Nec tot in arboribus volucrum ſe millia condunt,
Triſtis vbi imbriferas Auſter cœlo explicat alas,
Quot ruit immixtis Aegyptus Barbara turmis.
Memphis adeſt, Babilona rapit, ditemq. Canopum,
Fama ingens toruoq fremunt examine Thebę,
Nec ſilet Abydos, radÿsq. exuſta Syene,
Quiq. Atlantiacas Maurorum efinibus vrbes
Deſtituunt, quiq Eoo de littore Solim
Aſpiciunt rubeos ſpargentem lumine fluctus.
Acyes Campaniæ. *Tuquoq. frondenti galeam crinitus oliua*
Arma cies, agilemq. manu moliris habenam
Inclyte Capaneu, vatem Parnaſſia pandunt
Vellera. Parthenope Regem comitata coronat,
Molaniq. fremunt vna, & Sebethides orę,
Euboicæq manus Cumæ, & Caieta ſequuntur.
Hunc rapide aprico ſonipes generoſus in aruo
Euehit arma petens, ſpumantia dentibus horrent
Vincula & inſtratus virgatam vellere Tigrim
Tollit inexplicitos pulſati pulueris orbes.
Nec procul ardenti ductrix Laurinda metallo
Fulget: eam circum glomerātur Amazones armis
Indomitæ, & curuis aſſuetæ in prælia peltis.

Non

Non, aliter quam cum ſaxoſæ rupis ab alto
Præcipitat crinita iugo lea, turbinis inſtar
Proſequitur veſana phalanx, matremq. coronat.
Hæc fera Alexandri laudum ſoror æmula virgo,
Dedignata manu telas, calathosq. Mineruæ
Tractare, & mirrha crines adolere Sabæa,
Armatis eſt auſa viris concurrere ferro,
Illam omnes, Regumq. acies, hominumq. phalanges
Mirantur, formoſa manu vt contrectet habenas
Cornipedum, rutiletq. armis, vt purpura vultus
Intermixta niues ornet, flauuſq. comarum
Spargat honos leues humeros, vt ærea caſſis
Fulguret, Hyblææq. micent vmbone volucres.
Secum Flora ſuos mouet, & turrita phalanges
Sena rapit, comiteſq. cient Cluſina feroces
Mœnia, & intrepidas armis Arretia turmas,
Piſæos fama ipſa choros, Choryſiq. catheruas
Vrget, & indomitas bruma, & Borealibus auris
Apennini colas instructo examine dextras.
Aſt eques, & totum proſpectans deſuper agmẽ
Vertice Romuleos ad bella Euſtachius vrget
Cui laterum tractus, humeroſq. & pectora late
Ferrea ſuta tegunt, capiti nitet horrida, caſſis
Auratis crinita iubis, ille arduus ille
Arboream vibrat quercum, quam magnus Orion
Cuſpide ſanguinea liquidis ſe attollere campis
Sueuit, & indomitos Neptunni euertere fluctus,
Illius inſignis clypeo Regina volucrum

Ar-

Argento cęlata nitet, lateq. reſulgens
Vnguibus auratum rapidis Pithona ſuperſtat.
Vade age bellipotens fœlici ſtemmate miles
Hebræos ab Abraham. *Vade. & in Abrhamidas ferrũ conuerte ſuperbos,*
Tempus erit, radians iterum quo tale Quirinis
Tergemina ardebit populis inſigne corona,
Et procul aſpectu Armenios, ipſumq. ferocem
Regnatorem Aſię proprijs terrebit in oris.
Vos quoq fœlices, ite hoc ſub principe turmę
Auſonidumq. chori, ſæuoq. examine Samnis,
Harpæniq. truces, Sabiniq. accola campi,
Herniçaq arma virum, Nurſinęq. agmina rupis,
Fulgineiq manus iuuenum, duriq Camærtes,
Doricaq vrbs Ancon fidei comiteſq. Truenti.
Tum gemini ferro iuuenes Theopiſtus, & ingens
Frater Agaps in bella ruunt, ſpectanda iuuentus,
Et nitidi ante acies media inter tela reſulgent.
Sic quoq flauentes Pagaſea velleris Argo.
Caſtor opes, Polluxq. ſimul perflantibus Auſtris,
Regnaq. Theſſalicis adierunt Colchida regnis,
Vltimus illuſtri ſubit admirabilis auro
Veſpaſianiodes, clypeiq effulget ahena
Luce ſolent quales crinito ardore Comætę,
Cęſariem igniuomam medijs extendere in aſtris,
Ac veluti. Eridanus fluuiorum pręcipitat rex,
Tecta trahens, arbuſta ferens, armentaq cornu
Euehit vndiuago, dantq humida ſaxa fragorem;
Sic populi tremuere viros, adytumq. dederunt
Vn-

Vndique Martigenis hoſtilia regna Latinis.
Interea elato Solymæ proſpexit ab arcis
Culmine Tartarei monſtrum furiale Barathri Alecto.
Fulgentes clypeos & multum ardentia Solis
Lumine tela virum, ſpectandaſq; ære cateruas.
Quare ibi ſanguineam faciem, atq; immania mẽbra
Deſinit, & custos aræ templiq; Sacerdos
Fingitur Anadreon, Regaliſq; atria tecti
Intrat & antiquos mentitur imagine vultus.
Vrbs metuenda Syon Sublimi è vertice collis
Turribus aerijs cœloq; minatur, & aſtris,
Intus habet fontes circum ſitit aggeris herba,
Axe leonæos cum Sol ſubit igneus artus, Leonem
Et procul extremos vrit Canis æſtifer Indos. cœleſtẽ.
Nec virides ſyluæ, nec mirtus odora, nec ornus
Cæruleam crebris vmbrant prope frondibus æthrã,
Aſt vbi florilago ſurgens fugat aſtra flagello
Purpureas reſoluta comas prænuncia Phœbi, Aurora.
Stant rapidi Iordanis aquæ, tumet aula profundi Flumen in Syria.
Primus vbi Herculeis Solem ſubit Heſperus vndis Sinus Atlanticus.
Humidaq; incuruis prætexitur ora carinis.
At medium turres, & inane palatia tecto
Irrupere Syon, quæ pulſa potentibus armis
Tergemino obſiſtit murorum accincta theatro,
Atria regis vbi ſublimibus alta columnis
Ante ipſas habuere fores ſcopuloſa Gigantum Portæ Palatij regalis,
Pectora, marmoreoſq; humeros; vbi culmina Tauri
Pangæos ſcopulos, & iungere Pelion Oſſæ

Vnus ex Gigantibus a Ioue fulmine deiectis. *Nititur Enceladus, contratonat arduus æther*
Sponte, nec indicto coeunt caua nubila ſigno,
Præcipites ſerpunt olli per tergora fontes,
Oraq. conceptos expirant fulminis ignes,
Stat læua de parte premens Teribenthida vallem
Alterius non mole minor moriturus habena
Goliath a Dauid interfectus. *Paſtoris, proprioq. Gigas ferro ictus anhelat,*
Intus odoratis tecti faſtigia cedris
Fatidici finxere ſenes laqueata triumphos,
Moſis. *Cernitur ille vagas Nili fluitantis arenas*
Sanguineis mutare vadis, orbiq. refulget
Delius at Pharios nubes tegit horrida campos.
Sol. *Triſtibus Abrhamidæ celerant abſcedere tectis,*
Oceanumq. petunt, Solyſq. verendus ab altis
Imperat Omnipotens, rubicunda recedere ponti
Aequora tunc muri in faciem, geminataq. turmas
Naufraga purpurei circum iacet aula perfundi,
Intrat, & vndoſis Pharao tumulatur in antris,
Armigeræq. manus rapidiq. in gurgite currus
Cornipedumq. acies fuſiq. per æquora nantes,
Præcipitant, at teſqua petens abit inclyta pubes,
Sic ibi celarat redimentem flumine terras
Nerea docta manus, toruiq. aurata Tyranni
Tyrãnus Hyeruſalem. *Vndiq. Hydaſpæis ſedes radiabat arenis,*
Sæuus vbi Oebalio late admirabilis oſtro,
Filia Tyranni. *Et capiti diadema ferens fulgebat Orontes,*
Lesbiaq. adſtabat, diro hoc haud digna parente,
Coccineis ſpectanda genis, multumq. decore

Fuſa

Fuſa puellares per eburnea colla capillos,
Lesbia ceruicem, crineſq̃ effuſa Sabæi
Littoris vnguentis, qualis per amœna Dianæ
Arua comes graditur Naias Erymanthidos antri,
Exercetq. choros, flauamq. obuoluere ventis
Cæſariem laſciua dedit, pictamq. pharetram,
Spiculaq. armatis humeris ſuſpendit, & arcum,
Labra roſas, oſtrumq. rubens ſuperantia claudunt;
Lydius auriferis quas non rigat alueus vndis
Candentes gemmas, formoſaq. pectora vincunt
Sauromatum candore niues, & lilia Pæſti; Roſar. in Campania.
At velut Eois Solem prænuncia regnis
Anteuolat redimita roſis Tithonia coniux, Aurora
Sic vaga odoratis frontem decorata lyguſtris
Virginis ora nitent, varijs cui lucida gemmis
Impoſita efulgent niueis talaria plantis;
Dant radios tereti ſtellata monilia collo,
Inq. ſinum collecta cadunt, & Apollinis axi,
Aut Phaetontæo non conceſſere decori, A Phatonte f[...]
Proximus Amphicreon proles metuenda Tyrãni lis filio
Cuſpidis arboreæ trunco ſtat nixus amico, Filius T[...]
Et Tyriam indutus clamydẽ, quã plurima cõchis ranni H[...]
Purpura Sydonijs circum ſaturata cucurrit, ruſalem
Iuſſerat ire leues cantorum ad plectra choreas.

Cum media, ignitos oculos ſuffuſa veneno
Conſtitit Alecto, fuditq. hanc pectore vocem.
Tu ne ita Dardanium noſcis properare furorem,
Fulgidus exuuijs, ſolioq. innixus eburno,

O nimium ſtirpis, regniq. oblite tuorum?
Non ne vbi ſydereos quarto decorauerit axes
Purpureis Aurora roſis Phœbumq. reducet
Cernere erit Rutulos, ferro, pharetriſq minaces
Depopulare domos, & ferre incendia campis?
Quin mihi præcipites dum Phœbe argẽtea Tauros
Heſperijs inferret aquis multumq. ſequentis
Palleret fratris radio, prolapſus ab alto
Pulchrior alitenens Diuum, interpreſq. Tonantis,
Teſtor vtrumq. caput, iuſſit te ad torua mouere
Bella, & inardeſcens roſea ceruice refulſit.
Vnde age rumpe moras, armari funditus vrbem,
Martiaq. armorum Solymæ dic turribus altis
Signa dari, curuiq. ſonent fera carmina cornu:
Dixit, & abſiliens tecto ſe immiſcuit auris,
Gorgoneumq manu diri iaculata ceraſtem
Verticis, immanes dubij glomerauit in armos,
Olli dira lues ſpiris ingentibus oris
Verberat, & flexis circum rotat ilia giris,
Nec Solio miſer arma tacet furor improbus iras
Excitat extinctas, bellumq. accendit Enyo,
Hic ſtabulis educit equum rapit ille comantem
Terrificis galeam criſtis, conflantur in enſes
Incuruæ falces, Clypeiq. incudibus orbes:
Qualiter Aetneis vaſti Cyclopes in antris
Incubuere operi, & riuis fornace pererrant
Incenſi calybes, ingenſq fragoribus arcus
Murmurat internæ rupis, dum brachia tollunt

Quoniã
...urus Lu
...æ a Tau
...ĩs trhia-
...ur.
...ngelus.

Sul-

Sulphureus Brontes, atq. igneus ore Pyracmon. Duo Cyclopes.
Verùm pulſa metu tenuiq haud territa fama,
Corda tremunt, nec ſponte viri clauſiſſe decoris
Ora calent galeis, ille ægrum in morte parentem
Aſpicit, ille genis lachrymas fluitare cadentes
Ingemit vxoris, languentq. annoſa vetuſto
Mœnia multà ſitu, Regis tamen vrget iniqui
Enſibus imperium patria pro ſede moueri.
Ille autem hac illaq oculos, ac turbida voluit
Ora, & in excelſis murorum horrentia pinnis
Sulphura diſponit, pingueſq. bitumine concas.
Nec ſecus imbellis lupus expugnator ouilis
Fulgurat & ſordes er-ctat fauce cruores,
Abſiliens clauſtro, magniq. haud inſcius auſi
Cernit anhelantes telorum turbine turmas;
Dũq. ea Dux ſolymæ, ſtetit anxius arce ſuprema
Armiger, et belli nubem Terebinthide campo Valis apud Hyeruſalem.
Nouit, inexhauſto radiantem lumine Phœbi,
Nec tacuit proprios trepidanti voce pauores,
Romuleos acie montana cacumina Reges
Linquere, & educto campis procurrere ferro.
Unde ideo commoti omnes, agitataq. vulgi
Corda tremunt. ſed torua ferox rapit arma iuuẽtus,
Et circum intrepida muros cinxere corona,
Buccina triſtè canens ſonitu procul æthera complet
Et puer Amphicreon clypeoq. horrendus, & haſta
Fulgurat, ac populos incedens vrbe pauentes
Hortatur (ſqualletq. caput metuenda ſupernè

 An-

Digitized by Google

Anguibus hydra tumens fuluoq. igneſcit in auro)
Siſtite magnanimi: & vires mihi pandite, vires,
Ingenteiſq. efferte manus, queis perdere Romam
Exiguum ſit Martis opus, iam talia noſtis
Elatus iactaſſe animis; illi agmine denſo
Marmoreis late conſpecti in turribus horrent,
Vxor Tyranni Orontis. *Atq. choris Regina parens comitata ſuarum*
Marmoreum ad templum luces deiecta decoras
Effuditq preces. cœlumq. inuota vocauit.
Contere, tela Deus Rutuli prædonis, & arcu
Dardanias proſterne acies, ac deice currus,
Exitium ne tuæ cælo patiere ſilenti
Vrbis? & indomitos dudum ſeruare Latinos
Fulminis ira poteſt? rapitur tibi vulgus, & omnis
Matrum mœſta choors, patrias da vincere dextras,
Fer propere auxilium, Solymiſq intende Maniplis.
Non tamen Alecto hic primos vbi viſa furores
Eſt auciſſe ſatis, totamq. furentibus vrbem
Accenſam belli furijs, per inane volatus
Colligit, at nigra pictis caligine Regis
Inſigne ad Tyrij tectum perlabitur alis.
Ille autem ardenti placidum ſub Sole ſoporem
Carpebat, cum torua feras mutauit echidnas
Verticis horrendi faciemq induta ſenilem,
Nutris filiæ Orontis. *Fit Lothæ deformis anus, cui Lesbia primum*
Vbera, lactificoſq. bibit pulcherrima fontes.
Et iuuenem verbis affatur talibus vltro,
Anſidama impauidas etiam nunc luce quietes

Car-

Carpis, & Auſonijs murus circum ſonat armis,
Agminaq. Aeneadum latis deſcendere campis?
Cernit amica Syon, Solymaſq incendere meſſes.
Non ego connubium meditor, tædaſq iugales
Lesbiæ vt optata ſomni educantur in vmbra,
Intereaq. omnem ſubuertat funditus arcem
Dardanius, patriaſq vorent incendia meſſes,
Due age Orontiadum campis leuia inclitus arma
Et procul in medijs plantarum examine Syluis,
Furtim bella pares, norint trucis agmina Titi
Phoenicem, et Tyrũ Rutuli experiantur in armis.
Hæc vbi dicta facem geminoſq inamabilis angues
Verticis eiectans, Martem in præcordia torquet.
Olli autem immanes ſudor rigat humidus artus,
Arma amẽs fremit arma thoro, imperterritus hoſtẽ
Expetit, & portis Solymæ bipatentibus exit.
Talis vbi infractis aurigæ illuſit habenis
Acer equus, campoq liber diffugit aperto,
Aut ibi gramineis turbat pede fontibus vndas,
Aut dilecta fremens herbarum in paſcua tendit,
Et rigidæ impexum tollit ceruicis honorem.
Tercentum inſignes metuendo examine Regi
Aſſiſtunt lecti iuuenes, notoq. viarum
Ordine luſtra petunt; gemini proculecce malignis
Cautibus ingentes nemoroſa cacumina colles
Attolunt aſtris, late quos atra propinqui
Vmbra iugi, & crebris celant loca frondea ramis,
Bellorum natura dolis, adytumq. latentem

Rex Phœniciæ rebellis Imperio.

Sic dicti Romani ab Aenea Progenitore.

Fraudibus extruxit, triſtes petit horrida rupes
Semita, funereumq. illic iam fauce venenum
Anguis, & ignitos efflauit lubricus æſtus.
Pectoribus ſæpe oſſa furens ſemeſa voratis
Liquit, vt aduerſos luſtraret perfidus agros.
Si quis ibi ignarus ſyluæ per opaca viator
Teſqua, et in explicitas peteret nemora inuia frõdes
Nec mora quin campis corpus reuolubile voluens,
Sanguineoſq. acuens vngues, rictuq. cruento,
Applauſu horribili, miſeri ſtaret obuius ore,
Donec Ituræi rapida confixus ab orno,
Dum circum obiectas macularet ſanguine glebas,
Arcanis lugubre animam expirauit in antris.
Pandunt luſtra nefas, laſciuæ aduerſa capellæ
Gramina formidant, Tigres, diriq. Leones
Horreſcunt latebras, nullis iuuat vmbra Napæis,
Nec Driades tenuere nemus, Fauniue bicornes.
Ipſe etiam infauſtæ noctis timuere volucres
Teſqua, at Orontæis abſcedens perfida tectis
Huc properat moritura phalanx, aciemq. Latinam
Roboreis adnexi haſtis, clypeoſq. ferentes
Expectant, multaq. locum ſtatione coronant.
Verùm vbi in elati frondoſa cacumine collis
Fraxinus æthereas capite erumpebat in auras,
Deſpiciens latè campos, vmbroſa Lanubis
Brachia conſcendit, Romanumq. eminus agmen
Veſtigat, nemori donec Tyrrhenus opaco
Alexan-der. Adſtitit, atq. ſonum rapidi emiſere iugales.

FINIS PRIMI LIBRI.

Digitized by Google

EXPVGNATÆ HIERVSALEM

LIBER SECVNDVS.

ARGVMENTVM

Abrhamidæ incurrunt ferro, atq. Oenotria pubes.

LAnguidus Herculeam Calpes intrauerat vndam
Purpureis inuectus equis, roſeamq lauabat
Cynthius amne comam, Nympharumq. agmina circum, **Sol.**
Et rapidis celeres inſtabant paſſibus horæ,
Dentibus ignipedum canæ niuis imber eburnis **Equi Solis.**
Durebat, croceoſq. humeris reſoluta capillos
Axe coruſcabat terris argentea Phœbe, **Alexander.**
Iamq. peragrabat Syluam Tyrrhenus, & antro

Vi-

Viderat arma, virum; galeaſq. horrere comantes.
Cum Solymas lõge ante acies, & ab aggere ſummo
Fulgurat Anfidamas, paribuſq. erumpit, inarmis,
Atq. vti lunato, curuis aper improbus ore
Dentibus infrendens, ſetaſq erexit, & ignes
Verſat ab alterutris metuendæ lucibus iræ
Sic Rutulis Dux arma mouens telum impulit arcu,
Et nunc pila manu vibrans, nunc lecta pharetræ
Tela ſagittiferæ fugientum intergora torquet.
Iamq. neci prolem ſtrauit Dydimaonis Herſen,
Quem prope cycniferæ ſtagnantia regna Paduſæ
Pulchrior Eridani Nimpha eſt enixa rapacis,
Huius, eum ſonipes lymphata per agmina portans,
Fregerat inciſis ſpumantia frena lupatis,
Cum rapide hoſtilis telum immedicabile cornu
Adſtitit, & miſeri præcordia cuſpide figens,
Impulit infractis trepidantia viſcera tergis,
Illum autem ſublime ferens, quatit vngue iugalis
Pulnerulentus humum, atq. immania corpora dorſo
Sentit adhuc, qualis funeſtæ in terga ſecuris
Verbere Centauri ceruix concuſſa pependit,
Nec procul arboream quatiens Epidaurius ornum,
Ergebat clamore acies, cum tortilis arcum
Principis haſta fugens, media inter tempora trũcũ
Liquit, & infixa cuſpis ceruice reſedit,
Ille premit proſtratus humum, ſtatq. ore cruento
Ornus, & educto ſpargit grauia arma cerebro,
Ac veluti aggeribus primo lea ſanguine ſordens
Omne

...di bra...ium ...rſus Ra...nnam.

Digitized by Google

Omne rapit ſternitq. pecus, ſic Aemona telo
Trāſegit, enſe Pylen, geminoſq. Achamātides haſta.
Iunxerat Auſonijs Heliconius arma Lycaſtes,
Candida cui ſacros redimibat vitta capillos
Ante ſacer Phœbo, triſtiſq. huic conſcia lethi
Iunxerat Vraniæ Latijs abſcedere campis. Muſa [illegible] uiatrix Aſtrolo[illegible] giæ.
Ille tamen lauru, & fœlici comptus oliua,
Nixus Apollineum curuabat viribus arcum,
Ferrea tela mouens, fortaſſe vt carmine pugnas
Diceret, at medias eiecta repente per auras
Anſidamantis adeſt ſugens rigida haſta cruorem,
Et vatem aduerſis moriturum aclinat arenis.
Hoc ſuper armipotens Tyrius pallentia morti Anſida[illegible] mas q[illegible] rex Ty[illegible]
Corpora multa manu perhibet, perq. agmina bigas
Impellit, curruq. putes præuertere ventos.
Verum ibi Alexander quatiens incedit Etruſcā
Pinum, & cornipedes impellit ab axe citatos,
Cornipedes quos Nimpha iubis, Zonaq. rubenti
Ornarat formoſa parens, & purpura circum
Ibat Amadriadum manibus vigilata ſororum,
Quos vbi præcipiti conſueta per arua rotatu
Candida proſpexit Lyrias, celerare rapacis Vna A[illegible] diadun[illegible]
Arni, & inardentes morſu verſare ſmaragdos;
Ite age fœlices, inquit, queis frena mereri
Principis, & tantis licuit parere lupatis,
Siue illum Heſperijs inter iuga ſaxea campis,
Aut Syriæ præfertis humo, ſiue vltima Nili
Littora, & ignotas curru exploratis arenas,

Pur-

Digitized by Google

Purpurei cedant vobis, aurata iugales,
ai So- Atria qui peragunt Solis, Pyroiſq. ſuperbus
Ignituſq Phlegon, pernixq. Eous, & Aethon.
Atq vti ſublimis glacialia teſqua Nyphatis
Deſerit Euphrates, & qui modo murmure rauco
Exiguis fluitabat aquis, nunc æquora cornu
Diuidit & bellum ſpumantibus ingerit vndis.
Aut vti dumoſum collis latus horrida traxit
Turbine hyems, mouitq. iugis annoſa vetuſtas,
Tecta ſimul, ſedeſq. ouium, ac magalia paſſim
Præcipitat, rapidiſq. vias intercipit vndis;
Talis Alexander peritura per agmina curſu
Verberat Iſæum, & Midam procera Gigantum
Pectora, at Oſtmiadi gemina inter tempora ferrum
Exigit: auriferos Tyrrheni vt vidit amictus
lexan- Næuius, Aonij modulator arundine cantus
Preſſit equum, telumq. manu irremeabile torſit,
Neuius Hebrææ correptus amore Polymnis,
Cui pater optatum tedas Hymenea iugales
Sponderat, & dulces iuncturum fœdere noctes,
Necdum purpureos pueri lanugine vultus
Flauenti pingebat adhuc firmata iuuentus,
dor. Atq. humor æſtiuus, nocturni vt copia roris
Purpureis hinc inde genis prolapſus abibat,
Fulgebatq. iratis oculis noua gratia, puluis
Umbrabat lene frontis ebur, velut aurea nubes
Ignipedeſq. inuoluit equos, & Apollinis axem,
Dum procul ardenti radios expirat in æthra,

Vt

Vt nerum armato Tyrrheni excuſſa lacerto Alexandri.
Martia cornus adeſt, & candida pectora figit,
Obruit infœlix letho, gelidoſq. per artus
Sanguis it, & ceruix collapſa in terga recumbit,
Purpureus veluti cum falce reſectus auara
Languidus occumbit flos, expallenſue Hyacintus
Emoritur, folijſq. premit redolentibus aruum,
Aſt vbi mortali cedentia lumina ſomno
Vidit, & ora modis Eutrides pallida miris Nomen Patronymicum Alexandri ab Eutreo patre.
Subſtulit exanimem, fugienteſq. increpat vltro,
Et caput occiduum, pingueſq. cruore capillos
Præbet habere ſuis, patrioq. ardere ſepulchro.
Inde armis maior volans ad præmia, curſu
Præcipitat, ceu triſte furens tigris omne relinquit
Molle pecus tepidoq. fremens in ſanguine gaudet
Horrere, atq humeris inſtare Erymanthidos apri.
Iamq. axis tetroq. calent, iam lubrica tabo
Frena, rubent phaleræ ſordeſcit temo, rotæq.
Sanguine difficiles ſtrident, terit vngula pulſu
Corpora functa virum, fractiſq. elabitur armis.
Illic ſtagnantes læta implent gramina riui,
Illinc armigeri lapſus ſuper ora cadentis
Terribilis languet ſonipes, fixuſq. cerebrum
Grandia ſanguineis humectat tempora gutis.
Talis apud noti gelida oſtia concitat Hebri,
Cum rapidos Gradiuus equos, illi aggere toto
Vngue Notos, Boreamq. ſolent præuertere curſu,
Barbaraq. horreſcit metuendi Trhacia vultum

Mi-

Digitized by Google

Multis infrendens tamen ille, nitentibus, armis
Fulgurat, & medijs iniectat lampada turmis,
Aſpicit Anſidamas Solymorum pectora late
Præcipiti dare terga fugæ, iamq. aurea campo
Vexilla interciſa iacent, vnde ore profatur,
Quis timor o Solymi? ſoluſne impune catheruas,
Vicerit Hebræas? animum quæ ignauia preſſit?
Irrita quid trepidis torpent hæc ſpicula dextris?
Siſtite, & his medio ferrum detorſit in hoſtes,
Tyrrhenoq Duci præiecta cornibus haſta
Alexandro. *Inuadit bellum clypeo, atq. ingentibus armis,*
At vaſti partem montis terra abripit hoſtis,
Saxum immane ingens, mediũ ut diſtingueret aruũ
Arua tenens, rapidoq. Sylex fugit icta rotatu
Aethera per medium, atq. infractæ caſſidis æra
Dentibus ilidens, ſpargit rutila arma cruore,
Pallidus vnde axem languenti poplite currus
Comprimit, inq. humeros lapſa ceruice recumbit;
Nec minus audaces Rutuli, galeiſq. decori,
Inſiſtunt ferro, & iaculis, pars maxima glandes
Liuentis plumbi effundit, pars tergora iactis
Trans adigit calamis, properat late omnis aperte
Gens inimica ſolo, conuerſi ad moenia tendunt
Quadrupedes, puluiſq globos in nubila voluit,
Ac veluti im̃itis, clauſtri cuſtode perempto
Dum liber vmbrifera captaret ab arbore ſomnos
Idæaſq. agreſſus oues, magalia pardus
Deſinit abſiliens, paſſiſq. e cædibus horrens

Edi-

Digitized by Google

Edita terribili proſpexit vulnera vultu,
Talis Alexander, Tyriorum in ſanguine turmas
Linquit, & horribilis pingui gerit arma cruore
Et iam purpureis Aurora elata feneſtris,
Antiquum arcano linquent Tithona cubili,
Impulit humentes vmbras, noctemq. ſequuta
Vndantes dedit ire comas, multumq ſequenti
Luce coruſcauit, nec longum elata refulſit
Auratis inuecta rotis Ledeia proles.
Cum procul Inferni monſtrum implacabile regni, Alecto
Vulnere deiectum curru Anfidamanta citato
Extulit, & Solymas ſe ſe conuertit ad arces.
Præcipites vrgentur equi, per opoca latenſes
Nubila, & igniuomis expirant naribus iras,
Flumina ſanguineis inſperſi Acherontica linguis,
Aſt vbi diſſiluit medijs dira Eumenis auris,
Portarumq. ablata Ducem Marathonia quercus
Excepit, matreſq virum nulla agmina norunt,
Clamorem attollunt, ingens ferit ætbera plangor,
Ceu raperent patrios inimica incendia muros.
Iamq. ad Orontææ turrita palatia ſedis, Ab Or
Incipit Anfidamas, ora indignantia voluens te Tyr
Hæc tibi Dardanius tercentum ex agmine miles. no.
Inuiſamq. animam, perteſaq. corpora reddit,
Nam ceſſere neci, quæ nunc extincta meorum
Pectora conteſtor, non hanc meruiſſe nec aſtu
Nec lacrymis veniam, ſed me me offendit iniqui
Vulnere dextra Ducis, verum quis funera fando
Expli-

Digitized by Google

Explicet, aut tantos auſit memorare dolores.
Dixit: at his medium cinctas procul ære catervas,
Aeneadumq. choros, rutilaſq. ardore metalli
Dardanias aquilas, Italiq. examina regni
Apparuiſſe vigil tota canit excitus vrbe,
Nec mora terrifico clangit caua buccina cantu,
Mœniaq; ingentes voluunt agitata tumultus.
At prior ante alios iuuenili auguſtior ore
Sanguine mollis adhuc pictiſq. effulget in armis
Eutrides, vt viſa fero in paſcua Taurus
Reddit ouans, mediaq. iacet reſupinus arena
Hoſtis, & ex humeris fluit atra in vulnera ſudor.
Telorum iam ſylua ruit, ſeges ærea campo
Denſatur, rabida arma virum, & tentoria contra
Fixa procul pauido proſpectant agmine matres.
Solus Alexander metuendo in mœnia paſſu
Pergit ouans, ramuſq. virens manifeſtat oliuæ,
Legatum, aurata tunc forte in ſede nitebat
Orontes tirānus. *Arbiter Abrhamidum gradibuſq. excelſus ab altis,*
Munia tradebat ſocijs, cum Martius Heros
Adſtitit, & totam ferro deterruit aulam.
Vtq. liber fandi, belloq. emotus, & ira,
Pone modum furtis, raptoq. abſcedere regno
Incipe, voce refert, ſatis auro accinctus, & oſtro
Iam ſine regna meis populorum incendia temet
Dedoceas, patienſq. fugæ pete regna per undas
Vltima, & externos aliorum exquire Penates.
Dixerat, irati cum latè in pectora Regis

Im-

Digitized by Google

Impia corda calent, iraq. incenſa veneno
Lumina torua rubent, vt lubrica pondere ſaxi
Preſſa tumet corpuſq. trahens fremit ore Ceraſtes.
Verùm pauca refert, medijs ſi talia ſeruens
Sauromatum populis, Getulorumue maniplis,
Blandior eloquio, & preſſis manſuetior iris
Inciperes, tamen æqua tuis vice carmina perſer
Triſtibus armati Aeneadæ quando omnia flammis
Aequauere ſolo, curuiſq. obtruncat aratris
Ruſticus oſſa virũ, validaſq. humus opprimit arces
Legatum expediunt, Solymaq. adſtare meorum
Mænibus arma vetant. patrijs me abſcedere tectis
Ad noua regna iubẽt, at non dum Hebræa pauebũt
Ora minas, pulchrumq. mori decorabit abactos
Morte dies, ni ſerta feram, ſceptrumq tenebo.
Sic ait, at medijs ille obijcit obuia, cedes
Ingeminat cedes, non ſi tua ferreus orbis
Agmina, & Infernis Acheron circum fluat vndis
Nec fraudes, raptumue Syris non tela, nec ignes
Profuerint, quin rapta luas, Rutulúmq. ſub haſtis
Sanguineo moriture premas diademate campos,
Talia voce ferens, aduerſi èlimine tecti
Sæuit Alexander, ramumq. virentis oliuæ
Abijcit, imbelles murorum è vertice matres
Proſpectant, pauidumq. viro, & terrore minarum
Concilium infrendeas ſtudia in contraria pendet.
Non ſecuſæ medijs paſtor, ſi aluearibus agmen
Deturbauit apum, fumoq. inuaſit opaco,

Digitized by Google

Illæ ibi diſperſæ regni per cerea tecta
Præcipitant, raucumq ſonans fremit aurea nubes.
Infelix at corde graues hinc hauſerat ignes
Lesbia multa pauens, longumq. bibebat amorem,
Verba ſedent animo, multumq. vt fulgidus armis
Ardeat. affixiq. herent in viſcera vultus,
Talis ab eu ctis venantum infixa ſagittis,
Aegeriæ aut syluis, Erymant hæoſue per agros,
Cerua tremens ſaltuſq. meat gelidiſq. vagatur
Cautibus at lateri Gortynia ſiſtit arundo.
Iamq in Atlantiacis auratum fluctibus axem,
Conderat, Eois Titan rediturus ab vndis;
Cum vaga per dumos diræq. ad limina ſyluæ
It ſparſas laniata comas, vultuſq. decoros
Vngue ſecat, concuſſa malis Phoeniſſa Lycoris.
Cui gemina Eutridis proles extincta lacerto,
Inter nocturnas animum expirauerat vmbras;
Nec tamen effuſas circum ardua tecta phalanges
Horruit Aeneadum, caligantiſq. tenebris
Obriguit nemoris, ſed luſtra arcana ferarum
Præterit & gemitu taciturna ſilentia rupit.
Iamq. truces patuere viæ, atq. horrenda videtur.
Gorgonææ domus atra feræ, diriq. receſſus
Atraq. ſanguineis ſtagnantia fluctibus antra,
Cum ſtetit orba parens, & inania virorum
Aſpiciens, hæcq. ore fremens vlulatibus addit.
Gens primum dilecta Syon, nunc horrida multum,
Et tamen extinctæ reddas ſi corpora prolis,

Nunc

Digitized by Google

Nunc quoque cara phalanx gemitũq. et funera tãtũ
Poſtulat infelix, tuq. ſtirps obuia matri
Ni forte Empirei regnum indignatur Olympi,
Tu mihi pande locum, meq. ad tua membra reſerues,
Si merui ſi digna precore: ſic fata peremptos
Quærit inops iuuenes, & cuncta in pectora deflet.
Qualis in Etnæis geminas agitata fauillis
Alma Ceres pinus ſuccendit, & omnia late
Auſoniĳq. maris, Lilibææq. ardua frontis
Culmina luſtrauit flammis, vbi Principis atri
Puluere cœnoſos conſtruxerat orbita ſulcos,
Illius ingenti circum gemitu alta remugit
Inſula, & horribiles eiectat in ethera flammas
Enceladus, dum luce vias incendit ab antro,
Perſephonem ſiluæ, & fluuĳ. & iuga celſa reſultant
Solaq. Perſephonem nigri tacet aula Barathri;
Aut veluti armorum furĳs gauiſa per agros,
Theſſalis accenſo veſtigans corpora taxo,
Ex plorat metuenda viros, queis conſcia membris
Reſponſa accipiat, notumq. horrentia carmen
Agmina, & Inferni Rex indignatur auari;
Sola ita per medios ortus inhonoraq. tabo
Arua, nec humentes vmbras, nec functa virorum
Formidans ſimulachra ſubit, compreſſaq. plantis
Spicula diſſimulans, pallentia buſta ſupinat.
Illi autem vmbriferis altæ ſub frondibus orni
Adſtabant, quos vna manus romphæaq. regis

Tranſigerat medios, vna trabe pectora nexi;
Vt ferrum, vt galeas, vt texta imbuta cruore,
Aurata agnouit clamydis proprioſq. labores
Vidit, & effuſis patuerunt ora querelis,
Hæc ne ego mēbra tuor, veſtriſq. hæc oſcula labris
Figo ait, & partis adſum lætata triumphis?
Hoc ne nouum geminos deſueto vulnere iunxit
Inuentum lugubre necis, quæ funera primùm
Quæ prius ora fleam, defectaq. lumina letho?
Fœlices, queis nullus Hymen, tedaſq. iugales,
Et ſteriles tribuit thalamos, queis cognita numquā
Acceſſit Lucina thoris; quo purpura veſtrum
Oris abeſt, capitiſq. aurum crinale decori?
Ite tamen fratres, indiſiunctiq. rogali
State pyra, & gelido cineres confundite ſaxo.
Sic effata trabes, confractaſq. agminis haſtas
Colligit, ac gemino ſerpunt incendia buſto.
Ecce nouas procul ecce faces ad membra Polymnæ
Coniugis extincti, luctuſq. mouebat amaros
(Quæ mortis turbata metu, quaquam illa dediſſet
Flauus Alexander, Tyriorum infracta reliquit
Turba, vt odoratos impleret ſanguine crines)
Nec ſimulata malum poſtquam ſingulta peremptū
Emiſit comitata virum, extruxere pheretrum
Orba parens, coniuxq. ſimul flammaſq. dederunt.
Sic vbi ſydereo lapſum Phætonta rotatu
Corniger Erydanus ſinuanti emerſit in vnda

Dex-

Dextra adamanteas auſum verſare catenas
Cornipedum, rapuere Pado Clymeneia proles,
Vſtaq. marmoreo membra occluſere ſepulchro.
Necq. vbi facta rogi medijs lymphata Polymne
Ignibus eiecit ſe vltro, & Phœniſſa Lycoris
Natorum emoriens ignem eſt comitata ſupremum.
Iamq. premit Phœben, & caligantia reddit
Aſtra dies, iam vectus equis iubar extulit orbi
Lucifer, & Phrygiæ radijs iuga perculit Idæ.
Nec mora, conſurgit Solymæq. è poſtibus agmen
Deſilit, vnde hominum protendere brachia collis
Vrget amor nuptas, cingunt rutila arma lacertis,
Cæſariem effuſæ nitidam, galeaſq. comantes
Fletibus aſpergunt; iuuat oſcula caſſide clauſis
Vultibus inſerere, atq. elata in turre ſuprema
Lesbia proſpiciens, lethali abſumitur igne.
Imperat armorum feralia claſſica ſignum
Pangere Orontiades, furiarum turbine mentem
Ictus, Eritrheo donec maris equore mœſtum
Cornipedes ſparſere diem, & lugubre comantes
Erexere iubas; Solymis procul ecce ruinæ
Interea dat ſigna polus, raptumq; caminis
Fulmen ab Aetneis, per ſtagna liquentia Cedron
Ardet, & in medios ſpargit face ſulphura campos.
Vnde ideo commoti omnes, pallentibus horrent
Vultibus, & trepidis nutant iam ſpicula dextris,
Acriùs ira tamen, flammato efferuet Ephebi
Pectore, Idumæas dum fermat ab axe cateruas

Siccine nos inquit ferro Macherunte ſub alto
Spectaſtis conferre manum, & concurrere in armis
Cum metuenda lues Latij, vulguſq. reuulſis
Poſtibus ingrueret Crebron, reperetq ſuperbas.
Veſpaſianus opes, Capheræq. arx alta iaceret,
Quas ibi tunc ferro ſtrages, quot corpora letho
Præbuerim, vidiſtis enim iacuere per herbas
Membra virum, fractiſq. agri nunc oſſibus albēt.
Et licet ipſe fugam lymphatæ claudibus Vrbis
Crediderit, notoſq. Italis operire timores,
Terga tamen Cæſar, Pharijq. ad littora Nili
Oenotriaſq. aquilas, & Martia bella reuoluit,
Fulmina neu, quidquam mouëāt ſat certus in hoſtes
Arbi terenſis erit virtus mihi numen, & arma
Quæ teneo, voſq. Hebræo de ſanguine gentes,
Vnius (heu pudeat) compræſſæ fulminis ictu
Tot iaculis armatæ acies, ferroq minaces
Heremus, non ſi ipſe Deum dominator ab alto
Obſtet, & in medijs incendia torqueat armis
Demoror, aut ſileam: Solymis ita fatur, & axis
Fertur equis, galææq. iubas quatit aura comantes.
Nec minus Auſonias in mutua vulnera dextras
us. Veſpaſianiodes, Latiumq. accendit in hoſtes;
Cum tuba funereis fregit ſtridoribus auram,
Et gemitum montes circū, & nemora alta dederūt.
Scuta virum clypeis, clypeoq. retunditur vmbo,
Enſe minax enſis, & caſſide caſſis, anhelo
Cornipedis pulſu ſonipes, curru orbita currus,

Haſta

Digitized by Google

Haſta tremens haſtis flexiſq. agitantur habenis
Saxa, manu voluuntur equi, tegit aurea ſolis
Ora, & Olympiacis nubes tremit ærea campis.
Pulchra tamen belli facies, galeæq. decoræ,
Quadrupedeſq nitent, nulli ſine regibus axes,
Terga decent pharetræ clamydeſq. arcuſq. ſonori
Cingulaq & primos mutant non dum oſtra cruores;
Aſt vbi cædis amor, menteſq. furoris Enyo
Impleuit, iunxitq manus, non altius albet
Grādine vaſtus Athos, cū Pleiades hauſit aquoſas,
Nec fragor Iliacæ tantus cum fulgurat Idæ
Iuppiter, aut patriam Boreas niue percutit Arcton.
Ingruit vt rapido niſu, & certantibus auſis
Armorum, ferriq. imber, procul horrida matres
Buccina in aduerſis implet certamine muris;
Ille cadit iactis remeantibus iſte ſagittis,
Vnius ora cadunt, alium quatit icta per auras
Haſta rigens, nudoq illi ſtat vertice cornus.
Atq vti, cum gelidis reſerans Aquilonibus arcem,
Impulit Aeolias regnator cuſpide rupes,
Nautica præcipites ſaliunt in vela procellæ,
Nec Borealis hyems, nec turbidus abfuit Auſter,
Illa ſerenifico lacerans caua nubila niſu, Maræ.
Hic pluuijs horrendus aquis Tethimq reuoluunt.
Sic Fluitant obnixæ acies, primuſq. maniplos
Cæſar Idumæos, cunei rectore Boargo Titus.
Diſſipat extincto, ſaturataq. feruet arena
Sanguine, & intrepidi nondum ſilet haſta Latini;

Digitized by Google

Hinc quatit Hæbreas telorum turbine turmas
Improuiſa manus, latè, & mœſtiſſima ferro
Demetit ora virùm, gemituſq & magni vlulatus
Fit fragor aſſurgens cælo, & vaga ſydera pulſat.
Sic pater Oceanus, Solem abripientibus vmbris,
Verberat aſſiduò ſcopuloſa Ceraunia pulſa
Aut Calpem quatit Herculeam, atq in uiſcera rupis
Ingerit vndoſæ latrantibus æquora lymphis.
:xan-- Aſt vbi magnanimi cornu detorſit Etruſci
Ferrea tela manus, clypeiq. arſere rubores,
Prima Damaſcenum tranſuerberat haſta Dimantē
Ora petens fixiſq. ater de faucibus exit
Arma rigans, & membra ſinit languentia ſanguis;
Inde ſubit croceis inſignem crinibus Abram,
Et roſeis Drynea genis, puerumq. Lycorman
Fleuit Abrhā Ioppes, Bethlem Drynea, Lycormā
Lamnus, eques Drineus, pedes Abrhā, auriga Lycor
Nūquā aſſa manus, nulliq. acedere uirtus, (mas,
Aut Martis tentare vices, procul ora furentis,
Ardenteſq. oculos & lucem cuſpidis horrent,
Vnus ibi armipotēs, ferri quamquā ingruat imber,
Multaq. Tyrrheno tela exoluantur ab arcu
Non tamen Itis abit ſed fulgida prhændit equorū
Frena manu, obſiſtetq. iugo, cum fulminis inſtar
Itala cuſpis adeſt galeæq. infixa comanti
Temporaq et tepidum tranſuerberat haſta cerebrū.
Labitur infœlix letho, ſquallentia claudens
Lumina, & extremùm patriæ reminiſcitur arcis,

Pal-

Digitized by Google

Pallida quadrupedes, curſuq. agitata rotarum
Membra premunt, rapidiq. hoſtē terit impetus axis
Inde Ducem Lygdæ, rabidum indignatus abarcu Pagum Iudea.
Spicula Trheiciæ Dacum intorquere pharetræ,
Inuadit, totoq. ciens haſtile lacerto
Cornipedemq. vnoq. Syrum tranſuerberat ictu.
Ille autem effuſum ſpumanti ſanguine frenum
Frangit, & inflexa dominum ceruice ſuperſtat.
Sic vaga pampineis vlmum amplexata racemis,
Aut rapidis afflata Notis, aut fulminis alis,
Corruit in ſociam uitis, ſed mœſtior arbos
Proterit ambroſias, inuitaq. comprimit vuas.
Pactus Idumæam primo Terebinthius æuo
Claudius Antigonem, pictum vacuauerat arcu
Corithon telis, Tyrioq. ardebat in oſtro
Et primum Oenotrijs obnixus lampade turmis
Ignotumq. armis, & decertare negantem,
Auſus Alexandrum crebris inuadere telis,
Ibat ouans, tandem eiectus Tyrrhenus ad ornos Alexander.
Triſte rotans oculos his formidabile ferrum
Vocibus adiunxit, dudum necis improbe nomen
Grande cupis, video; ſtat nuncia fraxinus iræ,
Ictaq. traiectis inducit viſcera tergis.
Ventum erat ad rapidi ſinuoſa volumina Cedrō,
Turbaq. fluctiſonos intrauerat acta furores,
Cum ſtupet vnda viros, telorumq. hoſpita latè
Membra Sirùm, et clypeos, & fortia corpora voluit.
Tum prope Alexandri cœnoſo in littore currus
Emi-

quorũ. *Emicat, alipedum pingues præmit vngula riuos*
Sanguinis, & mixtas, rota conterit oſſibus haſtas,
Ille quoq. in medium, rutilo vt fulgore metalli,
Funereaq. horrebat cæde ruit eminus amnem,
Perq. hoſtes, perq. arma natans; nunc fluminis alueo
Tranſigit enſe viros, nunc demetit horrida tergis
Ora ſuis galeiſq. horrendum hæc clauſa ſuperbis
Vnda vehit, ceſiſq. hominum fluit aſpera membris.
Vnius ille dies, vnum tremit improba pubes,
Purpureumq. iubis, altumq. hæc voce frementem
Quis timor o Solymæ? quæ uos fuga voluit, amicos
Nec pudet extinctos, medijs ego cautibus agmen
Funditus euerti, ſub luce erumpimus? an ne
Et nemora & notas iterum iuuat ire per vmbras?
Sed iuuat ire, iuuat nequicquam fraudibus, antro
Nequicquam agreſſi, concreto ſanguine turpes,
Et medio extincti comites in puluere ſordent:
Talibus infrendens, transmittere fluminis oras,
Aſpicit imbelles, vaſti vt, cum gurgite ſummo
Aequoris intrantem rictu gelida antra, repente
Ceruleum Delphina videt, petit humida ponti
Turba cauas, tenuiq. pauens ſeſe abdit in alga.
At fluuio tunc cretus Acron & Naiadis aluo,
Audebat bellare ſuis fremebundus in oris.
Mollis Acrõ, cui primus adhuc ſub gurgite Phœbus
Et ripæ natale ſolum, & cunabula fontes,
ırcıs. *Namq. ibi Tartareas paulum ratus enſe ſorores*
Poſſe, puellari tranſit vada putrida paſſu

Læ-

Digitized by Google

Lętus aui, ſubit vnda pedes, ſiue arduus ille
Siue aclinis eat, nec cum fugit excitus, vllas
Torrentis dedit aula moras, ſed flumine condit;
Nec medio dum forte natat Thetis humida ponto,
Oceanum viſura patrem ad confinia Calpes,
Mitius vndas ſali rabiemq effrenat, & iras,
Aut hyemes Euriq. tacent conchaq. ſonanti
Armigeri Tritones eunt genſq. humida ponti
Exultans, liquidi rorem vomit axis amarum.
Tela decent humeros, auroq. & fulgidus oſtro
Portat Amazoniam clypeata per agmina peltam,
Tum iaculis audax iuueniliq. excitus æuo
Patris Alexandrum ſpumanti inuadit in alueo, Alexander.
Aſt ibi Tyrrhenus media inter tempora ferrum
Exigit, ingentiq. oculis mortem ingerit ictu.
Ille autem, extremum traiecto vertice ructans
Mater ait, Matris ſonuerunt nomina ripæ.
At genitrix vocem Glaucarum accincta catheruis
Audijt, & gelido flauum caput extulit antro,
Vtq. effuſa vado, nimium agnoſcenda perempti
Pelta nitet cornuq. natat, pharetræq feruntur,
Voluitur ille procul proprias Iordanis aquoſi Fluuius Iudææ.
Raucus vbi extremas Cedron permiſcet arenas
Mortuaq́. adiunctus fratri petit æquora curſu.
Ac velut arcanos latebroſo in punice nidos
Ingemit Halcione, cum turbidus imbre cadenti
Caurus, & extructas rapuit Tethis inuida ſedes:
Non ſecus icta malis, iterum ſeſe abdit in vndis,

Digitized by Google

Et virides laniata comas vultuſq. decoros
Pallida ſanguineis natum inueſtigat in antris.
Contrectatq. manu galeas inhumataq. voluit
Ora virùm, & nimio caligant ſanguine viſus.
Nec mare Hyperboreis emota intrauerat iris
Deus eſt Marinus. *Cum Phorci miſerata phalanx, ante illius ora*
Impulit exhauſto pallentia membra cruore.
Accipit illa virum fixiſq cadauera cernit
Pallida luminibus, tandemq. agitata profatur.
Hi ne mei vultus, patrij ne hoc nobile quondam
Syluarum fluuiq. decus? tibi gurgitis iſta
Semideum ſublime dedit genus illud auorum,
Tangere ſceptra manu? ſic noſtro in flumine regnas?
At tu dure parens ni te caua Tartara cælant
Inſpicis, vt proprio iactet ſe in gurgite maior
Dirus Alexander? lethoq. & ſanguine feruens
Fluuius Trhaciæ. *Gaudeat inſontis pueri? nec turbidus Hebrus*
Altius erubeat? cum fluctibus horrida multo
Stagna cruore calent, turmiſq. inſanit amicis,
Inſpiratq. animis lethum furialis Enyo.
Talibus orabat lachrymis, cum cærula, Nymphæ
Accipiens gemitum ſaxoſo in murice Torrens,
Extulit ora vadis, nixuſq. per antra ſonora
Spumanteis augere comas, ea vocibus inquit
Sic ne ſubis mea regna fremens, & ſanguine nati
Horridus arma moues? non hoc reor amne relictam,
Protinus ignaros letho orbature parentes,
Italiam, rediture natas, dabis improbe pœnas.

Digitized by Google

Ni tibi Cælicolum deductus ab ordine ſanguis,
Et mortalis ego plantiſta fatus aquoſis
Tela virùm, & clypeos, & fortia corpora volnit.
Exuperant notis ſinuoſa volumina campis,
Fluctuat vnde vado miles, ſe ſeq. minorem
Indignatur aquis, venientiq. obuius vndæ
Obſtat & vndoſis præiecto vmbone procellis.
Cum procul aſpexit media inter lora Perycmen, Auriga Alexandri.
Fœdantem proprios aurigam ſanguine currus,
Et premere hunc telis, volucreſq agitare iugales
Eurimedonta manu: ſubitò tumet excitus ira.
Atq ibi conſurgens, pharetra metuendus amica
Eductum, his verbis telum immedicabile torquet.
Tanta audes moriture puer, poſitumq. profundo
Credis Alexandrum? tu qui moderator equorum,
Tu mea tela feras, ferrumq exolnerat arcu.
Cum ferus intrepidum Torrens terrere Latynum
Credidit, ora modis attollens pallida noiris
At prior Eutrides iaculum irreuocabile cornu Alexander.
Torquet, & vndoſam fluuij ſecat abiete dextram;
Vna eademq. via, & ſanguis lymphæq. ſequuntur.
Ille autem immiti traiectus vulnere palmam
Abſilit infrendens, liquidaſq euaſus in auras,
Culmina Threicij curſu petit improbus Hæmi.
At puer Eurimedon haud inſcius accipit ornum
Faucibus, atq. rubent capitis rutila arma cruore.
Ecce nouum nigro miſceri puluere campum
Turbatæ aſpiciunt acies; ſubit ecce Perycmis

Se-

Digitized by Google

Sedibus Hyppomedon, rigidaſq. inflectit habenas.
Tu quoq. thuriferis Arabum de finibus Aſtur
Laberis, arma ciens, pharetraq. inſignis, & arcu.
Alexander. *Namq. vbi Tyrrhenus medio Dux agmine vidit*
Coccineum criſtis, & ferrea ſuta gerentem,
Multaq. Ituræi glomerantem ſpicula cornu.
Mõs Theſaliæ. *Sæpe vti Theſſalicis frendens lea cautibus Oethæ.*
Vrget. n. truculenta fames, vbi conſpicit aprum,
Per iuga lunato meditantem prælia rictu,
Caſariem excuſſit, luduntq. per hyrta comantes
Colla iubæ & ſonitu late nemora alta reſultant.
Talis Alexander celeri ſubit agmina curru,
Tranſadigitq virum, cadit ille, et dente prophanam
Mandit humum, turpiſq. agri ſe in puluere verſat;
Dein Solymũ Clymeõta petẽs quatit agere plauſtri
Cornipedes, & amica virum prope mœnia cornu
Nixus agit, teloq. ſubit ſubit ilia ferri
Cuſpis, & hunc circa Rutulorum inſtante tumultu,
Languida Orontæis acclinat pectora muris.
Vnde ibi magnanimo non vlla obſtare phalangis
Arma valent obnixa Duci, non vnius agmen
Suſtinet ignitas acies, verum ictibus illic
Obijciunt humeros, ille hic fugientibus enſem.
Par procul interea diuerſa ex parte fremebat
Aeneadum per caſtra furor virtutis iniquæ,
Exitiumq. Italis ferrata cuſpide nati
Quæreus Orontæi, lethumq. inopina ferebat:
Illa coronati ſacrum caput improba Sexti
Tran-

Tranſadigit, quo non alius dum bella ſilerent
Blandius argutas agitabat pectine chordas,
Stat tamen extremum ſpirans, nec Apollinis arbos
Caſta, nec Aoniæ quidquam iuuere ſorores.
Proximus attritis ferro iacet ictus arenis
Armiger Alchotous, nam qua ſe baltheus ingens
Coniungit, lateriq. intortum accommodat enſem,
Martia cuſpis adeſt; late vomit ille tepentem
Sanguinis emoriens per hyantia vulnera fontem.
Mox Phalarim, ditemq Giam, ingentemq. Labicum
Et Celtam, flauumq. Capyn flauumq. Creontem,
Et Geminos Taurum, et Thomerin ferro addidit vm
Sic geminos fortuna duces illuſtrat vtrinq. (bris,
Agmine in alterutro: Rutulos fugat horridus iſtinc
Cuſpide Orontiades, illinc non ſegnior hoſtes
Cædit Alexander, magni vt duo vertice montis
Flumina præcipitant, penituſq. vagantur aquoſis
Cornibus, & pelago late dominantur aperto.
At procul interea celeri crudelia paſſu
Demonis armiferi Cedron iam regna tenebat.
Dira manet gelido domus hoſpita Martis in Hæmo
Horrida compages ferri, procul emicat ingens
Limen, & elatis ſtant ardua tecta columnis.
Terret Apollineum tellus iubar, aurea cæli
Sydera contriſtat fulgor, Phœbenq. repellit.
Primus in horriferis atrox iacet impetus oris, Deſcri-ptio domus Martis.
Iræq. inſidæq fremunt, diſcordia ferrum
Sæua mouet geminum, laribuſq. emanat ab atris
San-

Digitized by Google

Sanguis,& exuuiæ circum,circum atria pendent
Scuta virùm,& galeæ concuſſaq. fortibus armis
Fruſta ratum.& vacui currus,plenæq.pharetræ.
Qualis vbi indomitum,per opaca ſilentia ſyluæ,
Venator confixit aprum,occiditue leonem,
Poſtibus immites ſueuit præfigere rictus,
Oraq.ſanguineas latè exertantia linguas.
Martem. Quæſierat rigida Cedron vix arce Tyrãnum,
Fluuius Trhaciæ. Cum fremuere lares,rapidèq. tumentibus Hebrus
Exultauit aquis, ſtridenti cardine raucæ
Diſſiliere fores, & pingui ſanguine feruens
Horruit armipotens,dantq.auia ſaxa fragorem,
Dant ſyluæ fluuiuſq. locum, quatit horrida pulſu
Quadrupedes funebre citos,monſtrum axis, Enyo;
Conſtitit hic primo aſpectu Neptunnia proles,
Obriguitq metu paulum,atq.his vocibus hæſit,
Aſpicis in quales miſerum me euaſerit auſus
Effera mens hominum, nos ferro, & cuſpide figunt
Nec datur vlciſci;dum regna ad labimur Orci,
Incute vim Solymis;hoſtileſq erue turmas,
Qui potis Ogigios renouare in prælia fratres,
Sanguineaſq armare manus, qui lampada caſtris
Tartareamq inferre facem,atq.incendia regnis.
Dixit,at ille furens,tepido vt ſudore madebant,
Verbere anhelantes impellit ab axe iugales.
Subſiſtunt Aemi antra rotis præſſeq. ſonoro
Decreſcunt gelidæ axe niues,riget orbita plauſtri,
Et longùm aſſuetas Hebri terit horrida ripas.

At

Digitized by Google

At rapidus iam teſqua Cedron Acherontis auari
Jnuadit, nouere vmbræ, Infernæq. ſorores Furiæ infernales
Sanguineum mirantur, aquas procul ille paluſtres
Tranſit, & arcana Plutonem accedit in aula.

FINIS SECVNDI LIBRI.

Digitized by Google

Digitized by Google

EXPVGNATÆ HYERVSALEM

LIBER TERTIVS.

ARGVMENTVM.

Occidit Argolicus, nocturnaq. bella geruntur.

IAmq. poli æterno medium lux alma rotatu
Pulſabat, rapidoq. diem librauerat axe;
Cum tegit orta rotas, nigriſq. inopina tenebris
Abripit æthereos cœli nox inuida campos,
Et tremefacta gemit, fremituq excuſſa rotarum
Terra pauet Mauortis equos. illi impete magno
Præcipitant fumiq globosè naribus eflant.
Nympha tamen formoſa parens Aulida Tiphesi

Protinus ante ipſos nullo terrore iugales
Progreditur, rediere retro, placideq. comantes
Manſueti poſuere iubas, at lumina voluens
Sanguineis maculata notis, crinemq. ſoluta
Incipit: interea freni ad veſtigia Nymphæ
Dentibus aurati mandunt adamanta iugales.
Oma..os *Arma etiam in Rutulos, noſtræq. acerrime proli*
Arma paras? atq. enſe tuos abolere Quirinos?
Nec regnũ Aeneadũ ſugeſtaue templa columnis
Ardua marmoreis, Capitoliaq. alta morantur?
Vade age, et Auſonios fero impiger urge maniplos
Præcipiti dare terga fugæ at non talia mundi
Turba Latina caput de te meruere nepotum.
Te Naiſe Aulida Deum mæſtiſsima ponti
Orat humo nec verba iuuant. Veneriſq. ſororem,
Quam mare parturijt crudelis ab axe repelles?
Sed quid ego horrẽtem ſcopulũ, atq. immania luctu
Voluere corda reor? non vltra eſt paſſus, & alto
Armipotens curru criſtatum haſtile relinquens,
Abſilijt, mæſtamq. notis ita mulſit amicis.
Ne pete Dardanijs fruſtra me abſcedere turmis
Nympha, vetat fatum, nigri indixere parentis
Imperia, Oenotrias ferro me extinguere gentes;
Veneris. *Nec mihi Acidaliæ numen, dilectaq. Diuæ*
Connubia exciderant, diri priſuntra Barathri
Martem. *Odryſium excipiant, agar exarmatus Auerni*
Ignibus, atq. ortæ patiar conuicia pacis.
Sed ne tu tantos pulcherrima corde Typheſi

Con-

Digitized by Google

Cōcipe Nimpha metus, Terebinthi iuuallibus am- Locus eſt apud Hieruſalem.
Cum ſteterint acies, adero, & nati arma iuuabo (bæ
Hoc patris non iuſſa negant, ita fatus anhelos
Armipotens impulſit equos, non ocyus aſtrum
Non magni cadit ira Dei, quando humida Tauri
Culmina & intonſæ ſupra caput adſtitit Idæ,
Igneaq. aduerſum niſu ſecat æthera moles,
Imperijs properat Iouis, vel pinguia rura
Roboribuſue comas, crine excuſſura triſulco.
Cæſaris interea monitis Euſtachius ingens
Inuehitur campis, pelago, nec tantus Oryon,
Dum Boream & nubes, radiantibus excitat armis,
Fulget aqua, liquidumq humeris ſupereminet axē,
Quantus Erytrhei prolem Dolycaonis Heros
Pronam ſternit humo, cum quo Dolycaonis Heros
Pronam ſternit humo, cum quo Daliumq fugacē,
Dorceaq. incuruo meditantem prælia cornu.
Illius ingenti iactu Balearis habenæ
Occupat ora lapis, ſæuo icta turbine cuſpis
Iſtius arma petens, arcuſq. ad lapſa ſonori
Vincla ſubit, gelidumq. rigens per viſcera ferrum,
Languida ſanguineis acclinat corpora glebis.
Hunc prope Amycneidem telo, natumq. Damaſco
Concuit enſe Lycū, rapiturq per improba ferro
Agmina, nunc Ioppes, nūc quæ ardua miſit Idumæ
Pectora, nunc Tyriæ fundens Sidonis alumnos,
Nec procul Auſonijs Abiron lampada caſtris Ciuitas in Phœnicia.
Iactabat, turmaſq. face exterrebat equorum;

Digitized by Google

Cum ſubit haſta latus, pronumq. extendit, at illi
Flama rapit fumoſa manum; ſuper ilibus ignes,
Duraq. collapſæ ſtrident in vulnera tedæ.
Atq. vti toruus aper medio quem pinifer antro
Collis Ro-næ. *Clauſit Auentinus poſtquam videt agmina circũ*
Conſtitit, infrendenſq ira ſurrexit in armos
Dumq obeunt iaculis illi, & Garamantibus haſtis
Turba fremẽs iuuenũ furit ipſe paluſtribus vluis,
Nec cu quam educto virtus concurrere ferro,
Hebræis. *Talis Oronteas gelido mucrone catheruas*
Demetit Auſonius, nec cuiquam accedere contra,
Aut conferre manum bello, aut obſiſtere virtus.
Nec minus Alcimedõ dextras ferus urget Achi
Rex Græ-corum. *Imperio galeaſq Syrum inter nubila condit. (uas*
Unde hominum mẽbris hinc inde cadẽtibus Hæros
Clauditur, in q. illum Tyriorum educta pharetris
Omnia tela ruunt, duraq hæc caſſide ſiſtunt,
Illa rigent humeris, iaculiſq. horrendus & ornis.
Haſtatum nemus vmbo regit, ſtantq. orba ſuperbis
Caſſidis æra iubis & circum tempora pulſu
Arctantur, raucoq ſonant ſtridore molares:
Ille autem hortantes ſocios, Doroneaq fratrem
Aſpicit armatas iaculantem cuſpide quercus;
Cum venit haſta tremens, cornuq horrenda ſonoro
Tranſigit ictu lien nitidi rigat humidus imber
Lamina thoracis teliq. agitator Ephœbus
Cæſtor abit, penituſq. datis fugit ictus habenis.
At cupidum belli, Lernæaq. tela petentem

Ab-

Abripiunt Danai, ſenſit ſua cedere letho
Lumina & Infernas animũ miſer ire ſub vmbras,
Senſit,& emoriens, hæc formidabile vultu
Pallidus infrendet, caput ò Calydonia regni
Agmina materni,caput hic afferte fugacis,
Nec tumulate Ducẽ,tantùm hoc miſereſcite ciues.
Dixerat;auratis fulgenti ex agmine peltis
Cum ſubijt Laurinda virum ſed perfidus hoſtis,
Poſtquam poſſe videt nequicquam euadere bello,
Inſidijs abijſſe ratus, temeraria dixit,
Sternaci cur fidis equo? te crede pedeſtrem,
Te mecum ad pugnam, ventoſaq. verba relinque.
Dixit, at illa fremens, iræq. accenſa furore
Arua ſpetit ſatu, nudoq. acerrima ferro,
Fulget, & abiecta iuuenem ſubit eminus haſta,
Concitat ille rotas ridetq. inſanus, amicas,
Et fugit in freni Calydonia caſtra rotatu.
At fera præmotis exultat Amazona plantis,
Obijciens ſe ſe ad currum, prænſiſq. lupatis
Pectora cornipedum dextra exturbauit equorum.
Tum ferrum effulgens inimico in gutture condens,
Accipit ora comis truncumq relinquit in axe
Sanguine ſingultantem, et Regem accedit Achiuũ.
Sic lupus imbellis clauſtri expugnator, ad antri
Teſqua redit, voceſq. canũ fremituſq. cateruæ
Effugit, aſſuetæ ſed primo in limine cautis,
Euaſiſſe ratus, propriæ videt obuia mortis
Signa, & anhelantem lunato dente Lyciſcam. No Cani

 Ni-

Digitized by Google

Nititur occurrens capiti Danaeuis Hæros,
Sanguine picta modo feruenti lumina miris
Aſpiciens, ferroq. etiam trepidantia figi.
Sic libet vlciſci, Regnumq. Acherontis opaci,
Et phlegetontæas Herebi penetrare paludes,
Aſperat Hebræos clades audita maniplos
Cæloris indomiti; nec ſi raptata parentum
Oſſa forent, quibuſq. dati ſine funere Manes,
Sæuius arderent, dictis ſuper vrget amaris
Toruus Orontiades, regnis quis quamne Latinis
Fidus adhuc? membriſq. videt ſæuire peremptis?
Proh dolor, Armenijs nonne hic concurrere ferro
Tigribus, aut Scythiæ beluas contra ire putatis?
At nunc ille iacens, noſtrorum in ſanguine ſordet
(O nimium illatæ funeſta ſolatia mortis)
Dente premens hoſtile caput gliſcitq. perempti
Militis ora tuens, nos ferrum, & mitia tela
Cingimus, ac nudi rabiem exaturauimus hoſtis.
Dixit, & hortatus iactumq. haſtile ſuperbi
Turba virum lymphata ſubit, ſed membra perēpti
Orbe tegens clypei, viq enſem deduxerat hæret
Agmina deterrens rutilis Euſtachius armis.
Obuia ventorum furijs, pelagoq. patenti
Cum fremit Arctois ingens Aquilonibus æquor
Ceu rupes longæua fretis ſedet alta profundis,
Nec cæli pauet icta minas, procul ipſa minacem
Carbaſus, & miſeri longum agnouere natantes.
phi- *Iāq. ibi Orōtiades telūq. & talia vultu*
on.

Ia-

Iactat ouans,quonamuſq.acies quonamuſq.rapacis
Tigridis hos pudeat manes,rabiemq tueri?
O' decus Aeneadum Latijq.inſigne trophæum
Caucaſeam tumulare feram?monine pheretro
Sãguinis imbre rubẽs, procul hic ſceleratus Achi-
Exequijs donatus eques,properabit iniquos? (uos.
Forſitan hec volucres,aut horrida monſtra Pelaſgi
Abſiſtent,canibuſq.meis eiecta ſuperſtes
Præda relinquetur? nec plura ſed eminus arcum
Curuat, & vmbonis medio exitiabile telum
Impulit, vna ingens Thamar quatit haſta ſuperbis
Terrificam criſtis galeam,concuſsaq. ferro,
Et laceris exuta iubis tremit ærea caſſis.
Ille autem infixum telis modò flebile corpus,
Et modò ſanguineos Solymæ circum aſpicit hoſtes.
Vrſa,uti quam gelidis fœtam inuaſere ſub antris
Turba virùm,riguitq. thoris crectaq. cautis
Ima ſubit,natoſq.ſuper miſerabile mugit
Anxia,terribiles vtrum rapiatur in haſtas,
An paruum metuenda genus tueatur ab armis.
Ter Syriæ ſcutata cohors rapuere cadauer.
Terq.trahunt Rutulus,nec fortem expellere poſſet
Amphicreontei telum lethale lacerti,
Non plutei duræq.trabes non dira Tyranni
Strymoniæ tormenta domus,pauidiſq.feroces
Vrbibus impulſus,obiecto vmbone,mouerent.
Ni monſtrũ errãtes humeris horrentibus angues
Tartareamq.facem,dextræq. rigentis echidnas
Abijciat,

Abijciat, iuxtaq. latus lethale, Latini,
Dardanij Chromis ora ferens, tune improba dicas
Græcos. *Funera Achaiades ferro, tu ne inclite manes*
Protegis? & medio bigis in puluere Titus
Rapiatur, fruſtraq gemens te clamitat aruis?
Proh qualem indigno ſordentem ſanguine crines,
Dira per obiectas regem trahit orbita glebas:
Iamq. cruentatæ iactator cuſpidis amne
Ceſſit Alexander, cæſiq. vlulatus inerrat:
Talia voce ferens, premit anxia corda quid hæres?
Siſtis adhuc? tunc ille ſuis gelida oſſa perempti
Deſerit, & cæſi properat malus vltor amici.
Alecto. *At monſtrum infernas abiecto vmbone Ceraſtes,*
Hydrigeramq comis faciem, atq. immania membra
Detegit, ac tenues paulatim euadit in auras.
Ille autem ex oculis, ablata nube, triumphum
Cernit Alexandri, propiorq. in acumine collis
Titus adeſt, Solymæq virûm quatit æthera plangor
Verſa per Auſonidum cuneos inhonora trahuntur
Vexilla, & vacui pendent toto agmine currus,
Quadrupedeſq fremunt, fractiſq feruntur habenis.
Vnde ibi deluſus quamquam modò credit inane
Auxilium tardamq ſuis fugientibus haſtam,
It tamen, & ſæuam iacit irreuocabilis ornum.
Vix Rutulos, vix arma Syrũ, dum nulla morantur
Agmina diſtinguens (neq. enim lugubre cruenti
Saxa ſoli, truncia artus, ſtratiq. iugales
Impediunt) procul ecce videt Doronea Pelaſgum

Fra-

Digitized by Google

Fraternas tolerare vices, fruſtraq. prementem
Verbere quadrupedem, namq. indignatur Achiui
Frena pati, inſuetiq. Ducis noua iuſſa vereri.
Increpat hunc Latius, quid Regia pondera dorſo
Ferre negas, fratriſq. iugo parere recuſas;
O' nimiùm infœlix ſonipes, non fortia poſt hac
Mēbra feres, nec iam Argolicas rapiere per herbas.
Aut morere, aut Danais extincta cadauera redde
Agminibus, ſic fatus equum generoſus in hoſtes
Conuertit, multumq. pares tolerantur habenæ.
Atq. ibi magnanimus bellantum hinc inde fugatis
Iam cuneis Tyrrhenus adeſt, raptoq. potitus
Corpore Abantæis Regem retuliſſet Achiuis,
Ni fuget interea Phœbum nox humida ponto
Sydereas accincta faces, rapidcq. volatu
Cymeriis exurgat agris, & concaua turmas
Buccina belligeras crepitantibus euocet auris.
Candida ſanguineos media inter nubila campos
Corniferis oſtendit equis ſoror æmula ſolis,
Dum vaga mortales glaciali lumine circum
Prima rotat, cœlumq ſuis terit vltima bigis.
Sordet ibi, & ferro, cæſiſq humus horrida mēbris
Hic ſonipes, clypeuſq. iacent. queis ante ſuperbus
Ibat eques, laceris illinc inſignibus haſtæ,
Tum vacui currus, vacui ſine lege iugales
Apparent, galeæq. truces, inhonoraq. pennis
Spicula, & immundo deformia corpora tabo.
Sic vbi Hyperborea gelidus ſe effundit ab Arcto.

Digitized by Google

In Mare marmoreum Boreas, & nimbifer Auſter.
Nubibus humentes pluuijs cœlo explicat alas:
Multa ibi in æquoreis apparent robora campis,
Hic malus, remiq; natant, caua carbaſus illic,
Hic vomit incluſam nauis coufracta ſaburram.
Venerat Argolicos inter Calydonius Ebron
Alpheumq; colens, Piſæaq; rura Nycormas?
Ebron. *Spectanteſq; agros lethum exitiabile Regis*
Lugebant pariter, verùm prior inquit Achinus
Nulla ne Orontiadum iaculis tibi Mænale cæſi
Cura Ducis? quem forte vncis rapuere volucres
Vnguibus, effuſiq; atris de cautibus vrſi.
Dumq; ibi præſectis æui miſerabilis annis
Languidus ille iacet, ructatq; per arua cruorem
Ibimus? an vitæ cura inficianda tenebit?
Hæc verùm Arcadius pridem vaga ſydera teſtor
Contra ait, & ſtygijs ſimulacra errantia ripis,
Mens eadem ſtetit vna mihi, me effundere campis,
Ac face Lernæos iam dudum incendere Manes.
Mox te ibi, conuerſo plorans in ſydera vultu,
Te vocat, vmbriuagæ ductriò candida noctis,
Delia tergeminis Cœliq; Herebiq; coronis,
Syluarumq; nitens, nemorum admirabile quondam
Enſe tuum Dyctinna decus (Dea reſpice terras)
Enſe iacet, ſacriq; horrent tibi ſanguine crines,
Infractiq; manent arcus, & inutile pondus
Turpia terga premit, quem tu mortalibus olim
Expletis, calamos primùm furata Pelaſgas,

Digitized by Google

Corython telis, aurumq. & purpura ſordent.
Dixerat; emiſſo terras vbi candida cornu,
Aethere anhelantes vrgens Latonia tauros,
Et circum informes tabo patefecit arenas.
Accipiunt læti radios, vbi lumine terras
Diua notat, corpuſq. oculis oſtendit Achiuis,
Membra Ducis lugubre leuant, gemituq. remoto,
Sæua meant tacito per amica ſilentia paſſu
Limina, & vmbrantes gaudent rediiſſe tenebras.
(Virtuti ſors rara comes, multumq periclis
Proxima fata ſuis) orbem vigilantia caſtri
Ecce manus Tyrium, quæ teſqua rubentia campi
Cæde viros tranſire videt, peditumq. corona
Arua peragrato redimit tabentia vallo.
Arcas abit; Regemq ſinens iam impunè feroces
Fugerat adſtantum turmas, iam impunè latebat Nicormas.
Vertice contectus ſaxi (verùm inclitus aruo
Nequicquam in mediis horret Calydonius armis) Ebron.
Me miſerum dixit, qua te ſtatione viarum
Deſtitui? quaue vſque ſequar? ſic fatus apertis
Progreditur campis, & fixa in puluere curſus
Signa terit, noſcitq armorum fulgore cateruas,
Nec procul Argolicus quē circum obnixa vagātur
Arma virum aſpexit, dubius queis audeat auſis
Eripere, ſubeat ne ſui contemptor in agmen,
Et magnam acceleret per hiantia uulnera mortem?
Tandem, ibi curuato ſuplex in prælia cornu
Ore vocat Phœben: ſonat vna perfidus arcus.

Syluarum, nitidiq. decus Dea candida cœli,
Si pater arboribus tibi maſcula thura Sabæis
Pro me ablata dedit, ſi quæ ipſe horrenda ferarum
Vellera ſuſpendi, ſacroq. in limine fixi,
Hāc perhibe vexare manū, et rege tela per umbras.
Dixit, & hoſtili proiecta phalarica niſu
Præcipitat noctiſq. cauas quatit icta tenebras,
Donec Amyntoridis tepido ſaturata reſiſtit
Sanguine, poſtremaſq. abſcondit in inguine pennas,
Labitur infœlix, dorſoq. effuſus amico
Fortis equi, forteſq. humero collapſus in armos,
Pallida Sydereis attollit lumina regnis.
Accurrunt commoti omnes, tamen æthera magnū
Ecce nouum ridens vultum ſubit haſta Leonis,
Et miſeri galeam ſpumanti ſanguine complet.
Sæuit atrox Rector, quo perfidus inſonet arcus,
Quaſue intrare vias, aut queis ſe immittere campis.
Tum mihi tù geminas inquit vna improbe ſolues
Morte neces, telumq. manu immedicabile torquens
Ibat in Argolicum & turmas rapiebat amicas.
Cum procul vmbroſis haud ſe cælare tenebris
Parrhaſias, nec tanta pati diſcrimina paſſus,
Me me adſum qui bella tuli me abſumite ferro
Hoc ait infenſi Abrhamidæ, cœleſtia teſtor
Sydera (Abantiadem tantum dilexit amicum)
Talia voce ferens, Tyrioſq. elapſus in hoſtes,
Tigridis exuuias humeris, queis forte nitebat
Deiectat, Martemq. ſubit furibundus apertum,

At

Digitized by Google

At prope traiectus candentia pectora triſti
Labitur Argolicus letho, virideſq. per herbas.
It cruor, & rigidis incumbunt tergora glebis.
Perfurit armatos Arcas generoſus in hoſtes,
Aſſurgitq. fremens, & formidabile frendens,
Enſe Ducem cunei toto ſubit agmine Buten.
At prohibent obnixa phalanx; uerùm ille per omnẽ
Armipotens impune chorum, ferrum hoſtis in ore
Exigit, & gemitu Danaum lachrymatus amaro,
Ingentemq animã transfixo è corde reuellens,
Deſuper Argolicum ſpirare eſt n xus amicum.
Ite âge magnanimi et quãquã mihi carmina plectro
Inferiore ſonent, labentia forte nepotum
Sæcla tamen crudeleſq. æui ſuperabitis iras.
At procul informis concepto puluere miles
Cæſaris ante pedes horrere iugalibus agmen
Narrat Orontæum, paruiq. ab acumine collis
Puluercam Solymis nubem ſe effundere campis.
Vnde altis adnixi haſtis oſtroq. decori
Dardanij Hæroes ſtudia in contraria pendent,
Fit mora conſilio; ſola eſt ſententia tandem
Explorare viros, audaxq. ea munera Laurens
Sponte ſubit, nec cæca Ducem via fallet euntem.
Vnà abit Eunomaus capulo manus altera pendet,
Altera curuato munita vmbone refulget.
Iamq meant tacito ſcelerata iuuantibus vmbris
Arua gradu galeamq. vident, dubiumq. moueri
Corpus, & excuſſi ſonitum ſimul arma dederunt.

Digitized by Google

Cum ſubit haſta latus, pronumq. extendit, at illi
Flama rapit fumoſa manum; ſuper ilibus ignes,
Diraq. collapſæ ſtrident in vulnera tedæ.
Atq. vti toruus aper medio quem pinifer antro
Collis Romæ. *Clauſit Auentinus poſtquam videt agmina circũ*
Conſtitit, infrendenſq ira ſurrexit in armos
Dumq obeunt iaculis illi, & Garamantibus haſtis
Turba fremẽs iuuenũ furit ipſe paluſtribus vluis,
Nec cu quam educto virtus concurrere ferro,
Hebræis. *Talis Oronteas gelido mucrone catheruas*
Demetit Auſonius, nec cuiquam accedere contra,
Aut conferre manum bello, aut obſiſtere virtus.
Rex Græcorum. *Nec minus Alcimedõ dextras ferus urget Achi*
Imperio galeaſq Syrum inter nubila condit. (uas
Unde hominum mẽbris hinc inde cadẽtibus Hæros
Clauditur, in q. illum Tyriorum educta pharetris
Omnia tela ruunt, duraq hæc caſſide ſiſtunt,
Illa rigent humeris, iaculiſq. horrendus & ornis.
Haſtatum nemus vmbo regit, ſtantq. orba ſuperbis
Caſſidis æra iubis & circum tempora pulſu
Arctantur, raucoq ſonant ſtridore molares:
Ille autem hortantes ſocios, Doroneaq fratrem
Aſpicit armatas iaculantem cuſpide quercus;
Cum venit haſta tremens, cornuq horrenda ſonoro
Tranſigit icta lien nitidi rigat humidus imber
Lamina thoracis teliq. agitator Ephœbus
Cæſtor abit, penituſq. datis fugit ictus habenis.
At cupidum belli, Lernæaq. tela petentem

Ab-

Digitized by Google

Abripiunt Danai, ſenſit ſua cedere letho
Lumina & Infernas animũ miſer ire ſub vmbras,
Senſit, & emoriens, hæc formidabile vultu
Pallidus infrendet, caput ò Calydonia regni
Agmina materni, caput hic afferte fugacis,
Nec tumulate Ducẽ, tantùm hoc miſereſcite ciues.
Dixerat; auratis fulgenti ex agmine peltis
Cum ſubijt Laurinda virum ſed perfidus hoſtis,
Poſtquam poſſe videt nequicquam euadere bello,
Inſidijs abijſſe ratus, temeraria dixit,
Sternaci cur fidis equo? te crede pedeſtrem,
Te mecum ad pugnam, ventoſaq. verba relinque.
Dixit, at illa fremens, iræq. accenſa furore
Arua ſpetit ſatu, nudoq. acerrima ferro,
Fulget, & abiecta iuuenem ſubit eminus haſta,
Concitat ille rotas ridetq. inſanus, amicas,
Et fugit in freni Calydonia caſtra rotatu.
At fera præmotis exultat Amazona plantis,
Obijciens ſe ſe ad currum, prænſiſq. lupatis
Pectora cornipedum dextra exturbauit equorum.
Tum ferrum effulgens inimico in gutture condens,
Accipit ora comis truncumq relinquit in axe
Sanguine ſingultantem, et Regem accedit Achiuũ.
Sic lupus imbellis clauſtri expugnator, ad antri
Teſqua redit, voceſq. canũ, fremituſq. cateruæ
Effugit aſſuetæ ſed primo in limine cautis,
Euaſiſſe ratus, propriæ videt obuia mortis No
Signa, & anhelantem lunato dente Lyciſcam. Cani

Nititur occurrens capiti Danaeuis Hæros,
Sanguine picta modo feruenti lumina miris
Aſpiciens, ferroq. etiam trepidantia figi.
Sic libet vlciſci, Regnumq. Acherontis opaci,
Et phlegetontæas Herebi penetrare paludes,
Aſperat Hebræos clades audita maniplos
Cæloris indomiti; nec ſi raptata parentum
Oſſa forent, quibuſq. dati ſine funere Manes,
Sæuius arderent, dictis ſuper vrget amaris
Toruus Orontiades, regnis quis quamne Latinis
Fidus adhuc? membriſq. videt ſæuire peremptis?
Proh dolor, Armeniјs non ne hic concurrere ferro
Tigribus; aut Scythiæ beluas contra ire putatis?
At nunc ille iacens, noſtrorum in ſanguine ſordet
(O nimium illatæ funeſta ſolatia mortis)
Dente premens hoſtile caput gliſcitq. perempti
Militis ora tuens, nos ferrum, & mitia tela
Cingimus, ac nudi rabiem exaturauimus hoſtis.
Dixit, & hortatus iactumq. haſtile ſuperbi
Turba virum lymphata ſubit, ſed membra perēpti
Orbe tegens clypei, viq enſem deduxerat hæret
Agmina deterrens rutilis Euſtachius armis.
Obuia ventorum furijs, pelagoq. patenti
Cum fremit Arctois ingens Aquilonibus æquor
Ceu rupes longæua fretis ſedet alta profundis;
Nec cæli pauet acta minas, procul ipſa minacem
Carbaſus, & miſeri longum agnouere natantes.
nphi- *Iāq. ibi Orōtiades telūq. & talia vultu*
ion.

Ia-

Iactat ouans, quonamuſq. acies quonamuſq. rapacis
Tigridis hos pudeat manes, rabiemq tueri?
O' decus Aeneadum Latijq. inſigne trophæum
Caucaſeam tumulare feram? nonne pheretro
Sãguinis imbre rubẽs, procul hic ſceleratus Achi-
Exequijs donatus eques, properabit iniquos? (uos,
Forſitan hec volucres, aut horrida monſtra Pelaſgi
Abſiſtent, canibuſq. meis eiecta ſuperſtes
Præda relinquetur? nec plura ſed eminus arcum
Curuat, & vmbonis medio exitiabile telum
Impulit, vna ingens Thamar quatit haſta ſuperbis
Terrificam criſtis galeam, concuſſaq. ferro,
Et laceris exuta iubis tremit ærea caſſis.
Ille autem infixum telis modò flebile corpus,
Et modò ſanguineos Solymæ circum aſpicit hoſtes.
Vrſa, uti quam gelidis fœtam inuaſere ſub antris
Turba virùm, riguitq. thoris crectaq cautis
Ima ſubit, natoſq. ſuper miſerabile mugit
Anxia, terribiles vtrum rapiatur in haſtas,
An paruum metuenda genus tueatur ab armis.
Ter Syriæ ſcutata cohors rapuere cadauer.
Terq. trahit Rutulus, nec fortem expellere poſſet
Amphicreontei telum lethale lacerti,
Non plutei duræq. trabes non dira Tyranni
Strymoniæ tormenta domus, pauidiſq. feroces
Vrbibus impulſus, obiecto vmbone mouerent.
Ni monſtrũ errãtes humeris horrentibus angues
Tartareamq. facem, dextræq. rigentis echidnas
Abijciat,

Digitized by Google

Abijciat, iuxtaq. latus lethale, Latini,
Dardanij Chromis ora ferens, tune imbroba dicat
Græcos. *Funera Achaiades ferro, tu ne inclite manes*
Protegis? & medio bigis in puluere Titus
Rapiatur, fruſtraq gemens te clamitat aruis?
Proh qualem indigno ſordentem ſanguine crines,
Dira per obiectas regem trahit orbita glebas:
Iamq. cruentatæ iactator cuſpidis amne
Ceſſit Alexander, cæſiq. vlulatus inerrat:
Talia voce ferens, premit anxia corda quid hæres?
Siſtis adhuc? tunc ille ſuis gelida oſſa perempti
Deſerit, & cæſi properat malus vltor amici.
Alecto. *At monſtrum infernas abiecto vmbone Ceraſtes,*
Hydrigeramq comis faciem, atq. immania membra
Detegit, ac tenues paulatim euadit in auras.
Ille autem ex oculis, ablata nube, triumphum
Cernit Alexandri, propiorq. in acumine collis
Titus adeſt, Solymæq virùm quatit æthera plangor
Verſa per Auſonidum cuneos inhonora trahuntur
Vexilla, & vacui pendent toto agmine currus,
Quadrupedeſq fremunt, fractiſq feruntur habenis.
Vnde ibi deluſus quamquam modò credit inane
Auxilium tardamq. ſuis fugientibus haſtam,
It tamen, & ſæuam iacit irreuocabilis ornum.
Vix Rutulos, vix arma Syrũ, dum nulla morantur
Agmina diſtinguens (neq. enim lugubre cruenti
Saxa ſoli, trunciq artus, ſtratiq. iugales
Impediunt) procul ecce videt Doronea Pelaſgum

Fra-

Digitized by Google

Fraternas tolerare vices, fruſtraq. prementem
Verbere quadrupedem, namq. indignatur Achiui
Frena pati, inſuetiq. Ducis noua iuſſa vereri.
Increpat hunc Latius, quid Regia pondera dorſo
Ferre negas, fratriſq. iugo parere recuſas;
O' nimiùm infœlix ſonipes, non fortia poſt hac
Mẽbra feres, nec iam Argolicas rapiere per herbas.
Aut morere, aut Danais extincta cadauera redde
Agminibus, ſic fatus equum generoſus in hoſtes
Conuertit, multumq. pares tolerantur habenæ.
Atq. ibi magnanimus bellantum hinc inde fugatis
Iam cuneis Tyrrhenus adeſt, raptoq. potitus
Corpore Abantæis Regem retuliſſet Achiuis,
Ni fuget interea Phœbum nox humida ponto
Sydereas accincta faces, rapidoq. volatu
Cymeriis exurgat agris, & concaua turmas
Buccina belligeras crepitantibus euocet auris.
Candida ſanguineos media inter nubila campos
Corniferis oſtendit equis ſoror æmula ſolis,
Dum vaga mortales glaciali lumine circum
Prima rotat, cœlumq ſuis terit vltima bigis.
Sordet ibi, & ferro, cæſiſq humus horrida mẽbris
Hic ſonipes, clypeuſq. iacent. queis ante ſuperbus
Ibat eques, laceris illinc inſignibus haſtæ,
Tum vacui currus, vacui ſine lege iugales
Apparent, galeæq. truces, inhonoraq. pennis
Spicula, & immundo deformia corpora tabo.
Sic vbi Hyperborea gelidus ſe effundit ab Arcto.

Digitized by Google

Jn Mare marmoreum Boreas, & nimbifer Auſter.
Nubibus humentes pluuijs cælo explicat alas:
Multa ibi in æquoreis apparent robora campis,
Hic malus, remiq natant, caua carbaſus illic,
Hic vomit incluſam nauis coufracta ſaburram.
Venergt Argolicos inter Calydonius Ebron
Alpheumq colens, Piſæaq. rura Nycormas?
Ebron. *Spectanteſq. agros lethum exitiabile Regis*
Lugebant pariter, verùm prior inquit Achinus
Nulla ne Orontiadum iaculis tibi Mænale cæſi
Cura Ducis? quem forte vncis rapuere volucres
Vnguibus, effuſiq. atris de cautibus vrſi.
Dumq ibi præſectis æui miſerubilis annis
Languidus ille iacet, ructatq per arua cruorem
Ibimus? an vitæ cura inficianda tenebit?
Hæc verùm Arcadius pridem vaga ſydera teſtor
Contra ait, & ſtygijs ſimulacra errantia ripis,
Mens eadem ſtetit vna mihi, me effundere campis,
Ac face Lernæos iam dudum incendere Manes.
Mox te ibi, conuerſo plorans in ſydera vultu,
Te vocat, vmbriuagxæ ductriò candida noctis,
Delia tergeminis Cæliq. Herebiq. coronis,
Syluarumq. nitens, nemorum admirabile quondam
Enſe tuum Dyctinna decus (Dea reſpice terras)
Enſe iacet, ſacriq horrent tibi ſanguine crines,
Infractiq manent arcus, & inutile pondus
Turpia terga premit, quem tu mortalibus olim
Explctis, calamos primùm furata Pelaſgas.

Cory-

Digitized by Google

Corython telis, aurumq. & purpura ſordent.
Dixerat; emiſſo terras vbi candida cornu,
Aethere anhelantes vrgens Latonia tauros,
Et circum informes tabo patefecit arenas.
Accipiunt læti radios, vbi lumine terras
Diua notat, corpuſq. oculis oſtendit Achiuis,
Membra Ducis lugubre leuant, gemituq. remoto,
Sæua meant tacito per amica ſilentia paſſu
Limina, & vmbrantes gaudent rediiſſe tenebras.
(Virtuti ſors rara comes, multumq periclis
Proxima fata ſuis) orbem vigilantia caſtri
Ecce manus Tyrium, quæ teſqua rubentia campi
Cæde viros tranſire videt, peditumq. corona
Arua peragrato redimit tabentia vallo.
Arcas abit; Regemq ſinens iam impunè feroces
Fugerat adſtantum turmas, iam impunè latebat Nicor-mas.
Vertice contectus ſaxi (verùm inclitus aruo
Nequicquam in mediis horret Calydonius armis) Ebron.
Me miſerum dixit, qua te ſtatione viarum
Deſtitui? quaue vſque ſequar? ſic fatus apertis
Progreditur campis, & fixa in puluere curſus
Signa terit, noſcitq armorum fulgore cateruas,
Nec procul Argolicus quẽ circum obnixa vagãtur
Arma virum aſpexit, dubius queis audeat auſis
Eripere, ſubeat ne ſui contemptor in agmen,
Et magnam acceleret per hiantia uulnera mortem?
Tandem, ibi curuato ſuplex in prælia cornu
Ore vocat Phœben: ſonat vna perfidus arcus.

Syl-

At prope traiectus candentia pectora triſti
Labitur Argolicus letho, virideſq. per herbas.
It cruor, & rigidis incumbunt tergora glebis.
Perfurit armatos Arcas generoſus in hoſtes,
Aſſurgitq. fremens, & formidabile frendens,
Enſe Ducem cunei toto ſubit agmine Buten.
At prohibent obnixa phalanx; uerùm ille per omnẽ
Armipotens impune chorum, ferrum hoſtis in ore
Exigit, & gemitu Danaum lachrymatus amaro,
Ingentemq. animã transfixo è corde reuellens,
Deſuper Argolicum ſpirare eſt nixus amicum.
Ite âge magnanimi et quãquã mihi carmina plectro
Inferiore, ſonent, labentia forte nepotum
Sæcla tamen crudeleſq. æui ſuperabitis iras.
At procul informis concepto puluere miles
Cæſaris ante pedes horrere iugalibus agmen
Narrat Orontæum, paruiq. ab acumine collis
Puluercam Solymis nubem ſe effundere campis.
Vnde altis adnixi haſtis oſtroq. decori
Dardanij Hæroes ſtudia in contraria pendent,
Fit mora conſilio; ſola eſt ſententia tandem
Explorare viros, audaxq. ea munera Laurens
Sponte ſubit, nec cæca Ducem via fallet euntem.
Vnà abit Eunomaus capulo manus altera pendet,
Altera curuato munita vmbone refulget.
Iamq. meant tacito ſcelerata iuuantibus vmbris
Arua gradu galeamq. vident, dubiumq. moueri
Corpus, & excuſſi ſonitum ſimul arma dederunt.

An-

Digitized by Google

Auſus Tyrrheni pretium ſibi poſcere plauſtri
Ticliades (helidorus erat, Romana Quiritum
Caſtra putans, Latiumq Syris aperire cateruis.
Cum gemini latuere Duces, decliuia donec
Comprimat arua radu, et primus ligur arripit enſē,
Horrendumq fremens dictis tonat alter amaris,
Siste gradum; tamen ille manu leuat eminus ictum,
Intrepidusq. cauas ictu diuerberat vmbras.
At iam erepta manus, quamquam ſeuire negaret
Cuſpide fulmineus laurens, tum ſupplice vultu,
Et iacto mucrone gemens. protendit inermem.
Vulneris impatiens dextram, ſicq. ore profatur.
Parcite Dardanij: nec enim metuenda petebã
Caſtra libens, me ferre gradum inclementia Regis
Iuſſit & imperio, magnum, hoc audere cœgit.
Quin mage fulmineus, vitam miſereſcimus vltro
Dixit Iber, verum ede acti, ingentiq. ruina
Quid fracti, exanimeſq putant? quonã aura reſultat
Murmure quadrupedũ; poſito hic horrore parũper
Talia Ticliades. Arabum moderator Emirchan
Aſſyrios in bella mouet, ſæuo agmine Perſas
Lege premens ſparſi hominum ſtant aggere curſus,
Membraq feſſa virũ, & feſſos ſopor occupat artus,
Conticuit, mox ferrũ vnà inter tempora Regis
Accipit Eunomai, ducuntq. elapſa ruinam
Corpora, & hæc circum bibulæ humeitantur arenæ
Aſt iter emenſi proceres, tentoria iuxta,
Arma ducis, rapite arma canunt, ſopor otia diris

In-

Intulit Aßyriæ populis, Arabumq; maniplos,
Quos ciet armipotens, Perſis dominator iniquis,
Preſſit in aduentu nubes diræ humida Lethes,
Inſidiam nox apta dolis; & accommoda fraudi
Hortatur fortuna vocat, vocat agmina virtus.
Nunc licet, ò Danai, funebria vulnera Regis
Vlciſci, ingentiq; necem ſolare trophæo.
Præcipites iuuat ire, iuuat: prorumpite campis,
Et face Orontæas, ferroq; inuadite turmas.
Iamq. petit Tito arma fremens, iam Dardana pubes
Indignata moram, & ſceptro dux annuit aureo.
Nec ſecus vndoſa quam ſi pater Aeolus arce
Saxum immanè ingens, dumoſo è limine cautis
Eripiat, rapuere viam, Boreaſq. niualis,
Vnà Auſter, Zephyruſq. furés, et nimibifer Eurus.
Qualiter Auſonij properāt rapida agmina Regni.
Caſſidis oblatam Tyrrheni munere pompam
Induit Eunomaus, namq; indignatus in hoſtes,
Ire dolo eſt iuuenis, latèq. horrere tenebris
Lumina, virtutum, vt medijs Theopiſtus in armis
Increpat Argolicos, Calydonia caſtra, ſepulti
En ſomno, vinoq; iacent, quorum ictus Achiuum
Rector Abantiadum funebribus occidit armis,
Certè, ibi Lethæi compreſſum fluminis vnda,
Vndiq. torpentes campum eructare ſopores,
Cernitis, & medio confuſos aggere currus;
(Proh pudor) Auſonios tentoria figere contra
Auſus Arabs? ea verba ferens, ſimul enſe minaci

Aggreditur miſeros, aduerſaq. pectora pandit.
At cladem illius noctis, Martiſq. proteruam
Quis valeat memorare vicē, aut exprimere caſus?
Exanimes hinc inde ruunt, ſecat ordine nullo
Brachiaq. & clypeos ferrum, atq. ornata decoris
Æra ſub. s, primumq. Syros Euſtachius hoſtes
Enſe ſubit ſoluſq hominum inter millia tranſit,
Huic, tremulis crinita comis, gerit alta Draconem
Caſſis, Auernæas efflantem gurgite flammas,
Tam magis ille rubens & formidabilis igne
Quàm magis obſcœno crudeſcunt æra Cruore,
Prima Mentetiadem medio ſubit Itala Zeuſem
Haſta thoro, ſummoq, tremens in vertice cuſpis
Hæret & educto ſpargens rutila arma cruore,
Deſilit in geminas tranſacto gutture fauces.
Viderat in ſomnis cantu, fidibuſq. canoris
Aſtra ſuprema Pyles, lauruq. ornatus amica
Clauſerat irriguo languentia lumina ſomno:
Sanguine fœdandis ceruix vbi languida menſis
Vertice decūbit, tum viribus enſis adactus
Tranſigit appoſitam dulci teſtudine dextram.
Nec procul Aurimedon viridantia gramina morſu
Carpentes religarat equos, multumq. Lyeo.
Plenus adhuc ructabat agris, cum Dardana cornus
Trans adigit fauces, Baccoq & ſanguine ſordet,
Vitaq. cæruleas paulatim euadit in auras.
Nec procul Aſſyrios tela inter, & arma iacentes
Percutit Eunomeus, torpenti vt quemq. ligarat

Su-

Digitized by Google

Subrepens horrore ſopor, Lethæaq. nubes
Cinxerat, ingenti ſtagnant fluitantia riuo
Arua, cruentatis feruent tentoria campis
Inferniſq. fremunt ſimulacbra errantia ripis.
At procul interea magnis fragor intonat vndis,
Namq. per æquoreas bellorum rector iniquus
Tranſit aquas; vinctumq. arctis Ægeona vinclis
Præpetibus conturbat equis, horrentia pulſant
Membra rotæ, preſſaq. graues ceruice feruntur,
Diraq. ſanguineis latè patet orbita tergis.
Militis horrificas inter furor iraq. criſtas
Colludunt, & nocte ſatas metuendus ab axe,
Gorgoneas rigida peſtes pater increpat orno.
Vnde ſuum genitrix pelagi vada ſalſa petentem,
Antra ſubire iubet, gremioq. Palæmona condit,
Trataſq. manus, aliumq. Athamanta veretur.
Aſtra fidem vertere viæ, vaga concidit Arctos
Æquore pulſa metu, cuſtoſq. Erymanthidos vrſæ
Inſuetum petit axe ſalum, & noua regna pererrat.
Horruit Orion hinnituq. ictus equino.
Infremuit, petijtq. adici ceruicibus Atlas.
Percutit ignipedes, haſtaq. auriga trabali
Vrget equos, atramq. eiectat lampada dextra.
Quadrupedū premit ora fames, vtq. improba dorſo
Verbera Regis habent, rapidis perniciùs vndis,
Sauromatumq. ruunt iactatis ocyùs haſtis:
Actæus funebrè nitens, Aemonq. rebellis,
Tartareiq. gregis ſublimis gloria Cynthus,

Et ducis Argolici quondam Adraſtæus Arion.
Iebreo. Aſt vbi Orontæo primùm ſtetit agmine, diram
Congemuit cladem, dedignatuſq. feroci
Impulit arma manu, ceſsarunt agmina bello,
Degeneri concuſſa metu, atq. in vallibus Echo
Edidit icta ſonum, & gemitũ procul arua dederũt.
Proſequitur rabiem, murorum è vertice crines
Attollens, inflatq. tubas, & timpana pulſat
Alecto. Eumenis, horreſcuntq. acti clamore Latini.
Ipſa Syris animum, vireſq. armata miniſtrat,
Apperiens Bellona fores, clypeataq. ducit
Agmina, conuerſo latè ferrata pateſcunt
Cardine clauſtra viris, & ſeptem excurſibus alæ,
Arctantur peditum, productiſq. enſibus horrent.
Qualis vbi ignoto liquidum caput extulit antro
Nilus, & vndiuago ſubijt vada ſalſa furore,
Hauſtas ſpargit opes, ſeptemq. ſuperbit aquoſis
Cornibus, excuſſæ pelagi latuere ſub antris
Nereides, Pharioq. pauent occurrere patri.
Triſtibus exarſit primùm Mauortius iris,
Martis Orontiades huiuſq. agitata lacerto
Cornus abit, diramq. fremens Euſtachius haſtam
Excipit, & dextræ fuſo rigat arua cruore.
Atq. ibi vt Aeneadem cedentem ex agmine vidit
Dardanidumq. choros, Romanaſq. ordine rupto
Deffeciſſe aquilas, vrbis iubet omne moueri
Vulgus, at erumpunt portis inopina ferentes
Prælia Sydonius, Tyrijq. exercitus alæ.

Quam

Digitized by Google

Quã volucris fortuna rotat? nũc ſanguine parto
Gaudebant, ſua nunc celerant in caſtra Latini.
Nec ſecus obliquis vento maris excita giris,
Nunc petit vnda ſolum, nũc horrida ſaxa relinquẽs
Redditur Oceano, bibulamq. reducit arenam.
Stabat in elati ſublimis acumine collis
Euridion, Rutuliſq fugæ dabat vtile ſignum,
Cum ſubit haſta virum, frontiq. adlapſa repente
Cuſpis ineſt, tenueſq gemens euadit in auras
Spiritus, vtq. tubæ clauſus ſtabat ære ſonoro.
Clamitat, ora tacent, ſonitum tamen ipſa peregit.
Pallidus Auſonium proſpectans deſuper agmen
Corruit Euridion membrorumq. excita mole
Arua tremunt, duraq. rubent in ſanguine glebæ.
Sternit Achãta Pelis, Telin Ogreus, Ogrea Dor-
Dorcea Melchiades fero fugat agmina Romæ (ceus
Amphicreon, quatit Hebræos Theopiſtus iniquos.
At rutilo interea ſurgunt temone iugales,
Frænorum efflantes roſeos adamantibus ignes.
Vnde rubet ventura dies, impulſaq. primo
Lumine. Cymerias repetit nox humida rupes:
Dum Tarteſſiacis vxor Tithonia regnis
Accelerãs, rutila aſtra fugat, ſi quæ vlla superſũt.
At celer Eutrides, iuuenum comitante caterua,
Inuehitur plauſtro, clypeumq. exære rigentem
Portat, & Hyblæos aurato vmbone volucres.
Ac velut, Arctois Boreas vbi fuſus ab antris
Incubuit, rapidoq. fremit ſuper æquora niſu,

Digitized by Google

Præcipitat, medioq fugam rapit æthere nubes.
Sic vbicumq. viam ferro ſecat, arma recedunt.
Exanimeſq. cadunt Solymi, quatit aura comantem
Terrificis galeam criſtis, & nubila Solis
Sicut inardeſcunt radijs nitet ægide pectus.
Huic tamen ante alios curru Nabathæus Amintas
Obſtitit aurato, cuius dum pugnat ab axis
Dextra rotis, cornumq. mouet, uacuatq. pharetram,
Terga ſimul figens, ſetoſaq. pectora telum
Tranſigit, infixo concurrit corpore ferrum,
Hæret, & è gemina paulum cruor ire feneſtra:
Donec in alterutro rubeat fera vulnere cuſpis,
Eiciatq. animum, ducatq. in pectora mortem.
Diuerſi hoc fugiunt omnes, tegit horrida nubes
Pulueris armatas acies, tremit excita curſu
Terra Syrum, rapidiq. vorant pede rura iugales.
quila. *Sic quoq. penniferas inter Regina cateruas,*
Cum volucrum roſtro turmas inuaſit adunco,
Præcipites rapuere fugam, rapidoq. volatu,
Deſerta ætherei liquerunt atria regni.
Cedit Arabs, Induſq. pauens, & in ipſa pharetræ
Terga ſonant, pendentq humeris horrentibus arcus.
Barbara Orontæos confuſo examine muros
Turba petit, matrumq. ingens quatit aurea plangor
Sydera; qui poſtem primi irrupere ſonorum,
Roboreas claudunt ſtridenti cardine portas,
lebræos *Obnixi latis humeris, nec mœnibus auſi*
Sumere poſtremos, duro in certamine linquunt.

At

At tuba Dardanidũ ſonitu procul æthera cõplẽs
Increpuit, iunctaq. cum teſtudine ferri,
Tela per æthereos glomerarunt agmina campos.
Ferrea compages murorum ad limina fultos
Arietat in poſtes, gradibuſq. aſcendere turres
Nititur, & clypeos ad tela eiecta nitentes
Opponit; contra Solymi caput omne coronant
Murorum, ferriq. ſudes, & amara veneno
Spicula, & errantes plumbi per inania glandes
Atria deiciunt, lethæaq. pila reſoluunt.
Improba ſaxiferos torquent iam mœnia nimbos,
Marmoreæq. cient iacula exitialia pinnæ.
Ac velut aſſiduo ſcopuloſa Ceraunia pulſu
Verberat Oceanus, Maleaq. furentibus Auſtris,
Terribiles ſaliunt aduerſa in vela procellæ.
Nõ ſecus Oenotrias Solymæ gẽs Barbara turmas
Conturbat, non ora tamen, non fortia flectit
Pectora, concurrens iaculis lethalibus imber:
Dumq. etenim glans dira cadit, ceu grandine multa
Tecta infenſa manent, ita ſaxa horrentia parmis
Excutiunt, denſiſq. gemens tremit ictibus agger.
Tydea, luſtrantem celeri faſtigia plauſtro,
Deſuper Hebreæ pepulit furor improbus orni.
Auratas aſt ille manu dimittit habenas,
Semianimeſq. artus ingenti turbidus axe
Acclinat, curruſq. rotis abeuntibus hæret,
Impetus arma trahit, magnæ patet orbita latè
Caſsidis, & verſo tellus inſcribitur ore.

Nec minus Hebræis ſæuit pars torua maniplis
Diri intus belli facies, ſtupet ipſe rebellem
Lymphatam aſsiduis Mauors terroribus vrbem,
Flexibileſq. vias, templiq ingentia replent
Atria fæminei cœtus, plangoribus aræ
Dant gemitum, luctuq. pauor crebreſcit amaro.
Horreſcunt ſupereſſe ſenes, cadit icta iuuentus,
Mœnia mœſtificis horrent agitata querelis,
Impubes lugent pueri ignorantq. doloris
Principia; & ſolas norunt mœrere parentes.
Illæ horrenda Syris tela, illæ improba præbent
Robora, conformantq. animos, iraſq. miniſtrant.
Sic vbi, ſanguineo feruens aluearia rictu,
Cæcropiaſq. inuaſit apes trucis impetus vrſi,
Armatæ incurrunt ſpiris, fremit aurea nubes,
Aduerſam inſigens aciem, atq. erepta fragore
Mella. & odoratos dolet amiſſis e labores,
Non ſecus aduerſi riget inclementia belli.
Cæruleum Pariјs ſurgebat in æthera muris
Turris magna Syrum, iunctiſq. hanc viribus omnes
Debellare acies, totoq. euertere niſu
Certabant, horrenda feri nec machina Martis
Balliſtæq. aberant, aduerſaq. turbine magno
Moenia trux aries elato ſæuior ictu
Vrgens, aeriј compagem exoluere muri
Tentabat; contra hoſtes glomerare ſagittas,
Et ſudibus Rutulos crebris cohibere minaces
Certabant, rapit ecce facem furibundus, & arci

[Ac]ie͡ ocu[l]orum.

Pro-

Proximus Eutrides ardorem affigit adheſis
Sulphureum tabulis ea tecta repente ruinam
Corripiunt, & victa rogo cadit ardua moles,
Vnde inhonora phalanx aduerſi pondere muri
Preſſa gemit, funditq. animos tamē unus Amyntor
Et Chromis effugiunt, quorum generoſus Amyntor
Vt ſe ſe in medios hoſtes vltro aſpicit, enſem
Nudat, & Aeneadum ferro inter millia tendit.
Sic Libicus denſis hominum leo cinctus ab armis
Tela ſuper furibundus abit, ſeq. inclitus hoſti
Obijcit, atq. vtero venientibus obuiat haſtis.
Conſurgunt contra Auſonij, & lethalibus vrgent
Ictibus, atq. vnam mille explent vulnera mortem.
At Chromis interea pernicibus agmina plantis
Deſtituit, muriq. manu ad faſtigia tendit,
Et niſu, teloq. ſequens cum fragmine pinnæ
Hunc trahit Eutrides, & fixo gutture cogit, Alexād
Triſtis ad infernas animum Ducis ire latebras.
Nec longum elatis languentem in mœnibus Aron
Deſinit, hunc Galli primum romphæa ferocis
Tranſigerat, dumq. ille refert ad vulnera dextram,
Ecce nouum ſtridens medium ſubit æthera telum,
Infigitq. manum, primaq. in fauce reſedit.
Interea Odryſij currus Bellona iugales
Excutit, ac celeres dextra increpat, atq. trabali
Sanguineus Mauors, quantum ira manuſq. ſinebant,
Surgit Alexandri generoſa in pectora quercu,
Corporaq. in caſſum telo Ducis improbus vrget.

Mu-

Digitized by Google

Mugijt hinc altùm ſtridens, nam mœnia cernit
Triſtibus acta rogis nec ſe in certamine tanto
Confidit glomerare manum, at ſeptemplicis orbem
Eiectans clypei, tabentia rura nitenti
Cuſpide confodit, circum infremuere Barathri
tonis. *Antra, & Auernæi tremuerunt Regna Tyranni.*
Verùm ibi diuiſo præceps humus ore dehiſcens
Scinditur, atq. altùm lapides iaciere cauernæ.
Mox illum horrendæ fauces, & abire parantes
Cornipedes, axiſq. rotas in Tartara mergunt.
Dum procul infando ſignum miſerabile Diti
Crinalem Alecto mouit furialis echydnem.

FINIS LIBRI TERTII.

Digitized by Google

ÆXPVGNATÆ HYERVSALEM

LIBER QVARTVS.

ARGVMENTVM.

Tartara dum coeunt Danai cele-
brantur honores.

VT ſubitus Dæmon ſquallentibus incidit antris,
Lethæoſq lacus infernaleſque ſeueri
Plutonis thamalos ingenti exterruit vmbra;
Protinus Eumenides, populuſq. Acherõtis opaci,
Concilium deforme ruunt, glomerantur Auerni
Di quibus imperium funeſtaq. pinguibus hydris.
Tiſiphone horrendas vocat implacabilis vmbras.
Iamq. quot infauſto genuit nox improba partu

Fu
inferna

Agmina concurrunt regni graueolentis ad arcem;
Namq. vbi rauca dedit tuba formidabile ſignum,
Quo procul horrendæ ſonitu intonuere cauernæ,
Continuo venere ſimul, Diſcordia demens,
Dira lues, tremuloq gradu longæua ſenectus,
Terror, & immites pallenti examine Curæ
Et dolor, & lacero ſtridens velamine Luctus;
Tum variæ facies hominum, queis vltima giro
Voluitur in rigidum pars incuruata draconem,
Centauri ſphingeſq illic, Scillæq. biformes,
Harpyæq. truces, & cærulei Pithones,
Horrendùm q. fremunt Hydræ, ingenteſq. Chimeræ,
Nec procul in medijs ſcopulo ſtat nixus amico
Iuppiter Infernus, vibrat manus horrida ſceptrum
Dextra bidentifidum, nec ſurgit in æthera tantùm,
Algenti contecta niue pars maxima Tauri,
Caucaſeum culmen, vertexq. excelſi Erymanthi,
Aut Rodhapes, aut Ida virens, aut Pelion ingens,
Vt fera Tartareæ ſurgunt Stygis ora Tyranni.
Horrida maieſtas diræ ſub imagine formæ
Terrorem ingeminat, frontem tegit horrida nubes,
Hydriferas amplexa comas, ardentq. veneni
Lumina picta notis, ingens tegit hiſpida pectus
Barba inculta cadens, pontiq. vt aperta vorago
Panduntur fauces taboq & ſanguine ſordent,
Atq. vti præruptis ignem iacit Ætna caminis
Fumanteſq globos altùm, & caua nubila torquet,
Cum mouet Enceladus deiectum fulmine corpus,
Co-
Digitized by Google

Conaturq. atris flammam eructare cauernis,
Sic Iouis extremi vultus, ſic ora cauernas
Igne replent fumoq. tegunt, nec protinus auſi
Tartarei: donec veniam ferus ille ſedendi,
Immani iubet eſſe manu, tamen horridus omnes
Armiger ante alios, terræ vt compage ſoluta
Et belli ſudore madens, horrenda petiuit
Atria, ſanguineaſq. dedit Gradiuus habenas,
Incipit; vſq. tenus magni haud temnenda parentis
Imperia & duros potui tolerare labores.
Solus in Auſonios, Rutuliſq. accinctus ab armis,
Dum Chaos antiquũ, & tenues regnare ſub vmbras
Vos iuuat, ingenteſq antris cohibere furores, (tũ
Hæ quæcũq neces, fluido hæc quod sãguine mul-
Teſqua rubét, Stygiiſq. horét ſimulachra cauernis,
Hoc vnum mea dextra dedit. ſtant ſontibus aruis
Quattuor errantes Danaum ſine lege phalanges,
Argolicuſq. puer, Tegeatiſq. accola campi.
Iamq fatebor enim furiarum oblita ſuarum
Corda tepent, torpentq. manus, ruit ignea lampas,
Verſatoq. nimis ſitiunt adamante iugales,
Vos quibus, errantes ſugunt ceruicis echidnæ
Lethæi nunc amnis aquas vos ſurgite mecum,
Et iuuet infernis agitare furoribus hoſtes,
Talibus horrendi dudum pater improbus Orci
Ingemuit dictis, laté vnde omnis Auerni
Praſremit, tardoq palus Acherontica riuo
Oerſonat, & ſtygiæ requieſcunt murmura ripę.

Tar-

Tartarei Reges Herebi, cæleſtia quondam
Numina, quæ ſuperis mecum violenta fugarunt
Fata polis, terræq. antris clauſere profundis,
Quæ noua cæruleum rabies Phlegetontis auari
Æthera deiecit campis, vmbraſq. ſilentes
(Auſus tartarei temerare ſilentia Ditis)
Turbauit, Phœbiq. meis iubar impulit oris?
Quò tantũ ſtirps dira fremit, quò nã vſq. ſuperbis
Gentibus eludor? vicit, me incluſit Auerno,
Edomuit vinclis, ingentiq. abdidit Orco
Altitonans, nec tanta ſatis? compreſſa ruinis
Num penitus mea templa cadent? claudẽtur opaca
Atria labentes homini tot aperta per annos?
Et quid ego ignauus teneo furibunda Gigantum
Pectora, & aſtriferum cupidos exire ſub orbem
Titanas? cur non audacem Ixionis armo
Igne manum, & Titio abſcedit ſatiata volucris?
Ite age quò rapti proceres; pandam omnia regna,
Tartarei exoluam crudelia monſtra Barathri,
Et Stygis inficiam funeſtis nubibus aſtra.
Quin magis infando obnixum Regem ore Tonanti
Ferre iuuet qui bella mouens exerceat iras,
Sic ait: at circa dudum trucis atria vulgi
Icta tremunt, dubijſq. hæret Trynacria flammis;
Nec magis ætherijs velocia fulgura campis
Incurrunt, vt teſqua ſinunt immania regni
Agmina & arcanæ vacuantur luſtra cauernæ.
Voluebat lentos flammato vortice riuos

Pin-

Pinguis aquis horrenda palus, quam triſtibus vrēs
Ignibus immitis Phlegeton graue olentia vaſto
Turbine torquebat rapidis incendia ramis.
Vtq. ibi conſurgens tenuit vada putrida paſſu
Neptunnus ceſſere rogi, ſtetit horrida pulſu
Icta tridentis aqua, & ſolitas compeſcuit iras.
Parte alia horribilis ſpumanti ſanguine feruet
Cocytus, tepidaſq. ruens humectat arenas.
Segnior aſt Acheron, taboq. & lubrica viru
Irrigat ignauo tardus caua littora paſſu,
Vltima mæſtificis lachrymarum ingentibus horret
Vnda vadis rectàq feri petit hoſtia Ditis.
Cerberus hæc biforum recubans vbi perfidus arcu
Perſonat antra cauo, collumq. immane catena
Cinctus Echidnæa latrans quatit ilia cauda.
Iamq. aderant portis, vbi turbidus igne rogali
Tartarus ætnæis erumpit in aſtra caminis,
Iamq. per anfractus Neptunni horrendus ab Orco Encela
Carpebat, iam currus iter, ſtratiq. Gigantis,
Magna ſereniuagum cupiens exire ſub orbem
Orbita ſanguinei plauſtrum ſuper ora trahebat,
At gemit incenſis expirans fulmina membris,
Qui prior excelſum Phlegrææa in valle Taburnum
Mouerat Oſſæis imponere rupibus Idam
Conatus vaſtoq diem contriſtat ab antro.
Limina nulla patent, clauſæq. adamante ſonoro.
Stant bifores, arctaq ferum compage retardant,
At ſecat ille moras, pulſæq. tridentis ab ictu

Di-

Diſiliunt valuæ ingentes atq. excita motu,
Deſinit igniuomis flammam eructare cauernis
Inſula Dardanij quondam domus hoſpita Regis,
Ingemit, & Lypare, fugiuntq. incude relicta
Sulphureus Steropes, atq igneus ora Pyracmon
Et rapidus Brontes dextra, & Iunonia proles.
Sic, vli flammiuomis abolerent moenia tedis
Mirmidonũ, Dolopumq. acies. propria impulit ictu
Lomedonteæ fumantia Pergama Troiæ.
Interea Eutrides ingenti ad prælia partu,
Exultans iaculis, & lumine fuluus aheno
Pergit ouans, ſpiris vt cum rutilantibus anguis,
Frigida quem pluuio glacies tumulauerat aruo
Nunc nouus exuuijs, criſtaq inſignis & auro
Sibilat, & ſquammis multum crepitantibus horret;
Vna ibi magnanimus Laurens, vna Itala pubes,
Argoliciq fremunt flammaſq in moenia torquent.
Aſt fera Orontiadum iam rareſcente corona,
Arietat in portas ferrata cuſpide quercus
Regis Alexandri, nutanteſq. impeſe vaſto
Roboreæ ſtridunt valuæ, poſteſq. reuulſo
Cardine ſuccumbunt, productiſq. enſibus horret
Sæua manus Latium latè loca milite replens.
Sæpe ita detecto reſonantibus obijce limphis,
Explicat aggeribus ſinuoſa volumina torrens
Spumeus, aerias quercus, abruptaq. curſu
Saxa roſans, magnoq. ſubit vada ſalſa fragore.

Ob-

Digitized by Google

Obuius ante alios hominum comitante caterua,
Dum ſuper impoſitos altaria cuſpidis ictu
Cęderet agnorumq. artus, ſuperoſq vocaret
Conſtitit Anadreon, templiq araq ſacerdos.
Atq. ibi Tyrrhenus vibrato interritus enſe,
O' ueſane nimis, propriæq. ait inſcie ſortis;
Dum Regem mulcere poli. & prece ſydera curas,
Hic morere, infrendenſq. illum redolentibus aris
Corripit, & ſacris illidit pectora muris,
Implicat inde comis læuam, dextraq. ſecurim
Vibrat, & abiectum linquit ſine nomine corpus.
Mox ſaxum immane ingens, quod forte cruentans,
Fuderat extremas dudum ſuper oſtia voces,
Auellit, totoq. fremens hoc pectore librat
Feruidus, ingentemq Syris fert mole ruinam,
Quattuor horrenti compreſſa cadauera ſaxo
Triſtè iacent, totumq fugam rapit eminus agmen,
Non etenim funeſta ſolo aſpernanda recumbunt
Corpora, ſanguineus Prothoe, & Phoenicius Alcō,
Fulmineuſq. Cidon Regiſq è ſanguine Phorbus.
Ecce autem effuſis per eburnea colla capillis,
Vt procul Oenotrias aſpexit Lesbia turmas,
Tyrrhenumq. equitem, fractis ſe immittere portis,
Illius ante pedes vultum demiſſa profatur.
Vince animos. iramq. tuam, patria agmina uincens,
Da precor intacta, Latiæ laus inclyta gentis,
Virginitate frui, ſuffuſaq. lumina guttis
Cernit Alexander, rumpitq hanc pectore vocem,

Digitized by Google

Haud fruſtrata meis virgo generoſa ſub armis
Tè recipis, medio, dum ſpiritus hos reget artus
Agmine, & Auſonias mecum libera ibis in vrbes.
Pone modū lachrymis, quod ſi tibi maxima Regni
Tecta, & Orontæi decreſcunt ſceptra parentis,
Tu tamen Oenotrias inter formoſa phalanges,
Dardanijs optata nurus venerabere virgo.
Dixit, & armigerū lora inter, et arma fremētē,
Hyppomedonta iubet, nota ad tentoria verſis
Hanc reuocare rotis; ferturq. Hebræa citato
Curru, & ab armiſonis tranſit venerata maniplis.
Ille autem armatis auſos concurre dextris,
Et Lyciam, fluuumq. comis quatit aggere Buten,
Sydonium Buten, ripas ad Orontis aquoſi
Quem Lyrias eſt nixa parens, Lyciamq. Damaſco
Exortum aprici prope tabernacula campi.
Nec procul incurui pugnam imperterritus æris
Inachus horribilem verbo, & clangore ciebat,
Cum ducis acta manu vultum ſubit Itala cornus,
Perq. tubam latè fluitans è gutture ſanguis
Murmurat, & tepidis læta implet gramina riuis.
Hunc ſuper haſtili Terebinthius obruit Ogreus,
Namq. illum, infixa nequicquam euadere planta
Dum putat, impacto proſternit in arua iugale,
Et mæſtum, atq. ægra membrorum mole trahētem
Ilia, magnanimus iacta violentiùs orno
Impulit ad terras, iterumq. accl nat arenis.
Inde Amarintia lem diræ fera forcipis ictu

Par-

Digitized by Google

Parca premit, Stygioq. caput deſtinat Auerno;
Stridula namq. humeris toto Ducis icta lacerto
Haſta ſubit, cæciſq animæ penetralibus hæret.
At procul horribiles magno quatit æthere pēnas
Tartarei gens nigra Iouis, domitorq. profundi
Æoliam venit, Regem reuerentia Regem
Cautis nulla docet, dedignatuſq. trabali
Impulit ad terras aduerſam cuſpide rupem,
Immiſitq. Nothos, nigrum per inane rapaces
Apparent nimborum acies, Solymæq. rebellis
Corripuere viam, crebris micat ignibus æther,
Vmbrarumq. globos, admixtaq. Tartara cælo
Voluit hyems pluuijs vaga rura, boumq. labores
Præcipitat. Solemq rapit, noctemq. reducit.
Protinus Heſperios nimboſa volumina vultus
Imbribus aſſiduis quatiunt faciuſq. remotis,
Deiciunt ſæuas murorum è culmine turbas:
Nec ſatis Eutrides; nā quà globus imminet ingēs
Dum fremit, è portis feralia numina ſeptum
Nubibus excludunt, galeā quatit humidus imber,
Et mæſtum Rutulis abluto ſanguine reddit.
Interea Aeneadæ tabenti ſanguine ſordem
Sublatum campis, Aetolum ad caſtra ferebant.
Atq. vbi prima cauas Tithonia depulit vmbras,
Imperat extincti Cæſar lugubre pheretrum
Attolli, nec caſtra ſinunt Acheloia paruo
Aetolum fumare rogo: ſed Martia tellus
Curribus, & clypeis, hominumq. rigentibus haſtis

Digitized by Google

Horruit, hinc primùm ſertis, viridiq. cupreſſu,
Per quas flãma crepet ſtruitur thorus, inſuper ordo
Proximus Eois inſignis odoribus altùm
Surgit, & extremo prætexitur area ferro,
Ereptas complexa iubas, ſonteſq. ſagittas
Loricaſq. & choritos, galeaſq. comantes.
At Lyguris longè eſt nemorum, ſyluæq. ruina
Sternere opus funebre pyram, procul icta trahũtur
Robora, fraxineæq. trabes & bellica pinus,
Alniq. & cedri, & tiliæ, palmæq. rigentes.
Dant ſonitum valles, mæſtiq. erepta queruntur
Abdita luſtra Pales, vmbrarumq. otia triſtes (phãs
Fauni & Amadriades; ſuper hæc velut ante tryũ-
Conſtitit Argolicus; Nerſi impellente veneno,
Vt quondam arborea iacuit Ioue natus in Oeta.
Stant circum aurati proceres, Acheloia circum
Turba manet, gemitumq. refert ad ſydera tunſis
Pectoribus, rorantq. Ducum tepida ora Pelaſgùm.
At verum aſpexit fauces vbi vulneris atras
Veſpaſianiodes ſparſus paruo humida rore
Lumina congemuit, paulumq. his vocibus hæſit.
Quid tibi magne puer lachrymas quid ſoluimus vr
Quẽ licet eripiat diræ inclementia ſortis, (neč
Non tamen extinctum ſoboles Oenotria turpi
Vulnere proſpiciet, nec non tua funere paulum
Græcia fulgebit geſtis, dum laude ſuperbit.
Victor ad Eliſias aſperſus ſanguine ſedes
Victor abis, ſed flere iuuat, quem diram triumpho

In-

Digitized by Google

Inuidit fortuna meo, & nece torua peremit,
Vos quoq; fœlices Tegeaticus accola Piſæ,
Aetoluſq; Ebron, qui regia corpora letho
Emiſtis, vos nulla dies vnquam eximet æuo.
Dixit & Auſonios ingenti examine mittit
Ductores, qui ſerta face atq. immite pheretrum
Corripiant, ramiſq; ferant adolentibus ignes.
Ille autem extructæ ſublimis acumine pompæ
Fulget, Amadriadis ſectus ceu pollice Nymphæ
Flos tenuis violæ, aut ſuaue expallens Hyacintus,
Iam neq; viuit adhuc, nec pallidus ore pependit,
Aſt auido rubet igne polum, & caligine denſa
Conditur; Hæroes inſignibus aggere verſis
Luſtrauere pyram, crepitant tela horrida flammis,
Exanimeſq. focum fumeſtant ſanguine Tauri,
Torrentes repunt flammæ, nec ditior vnquam
Ante regus; rapuere iubas incendia, feruet
Scutorum incandens aurum, lentumq. liqueſcit
Argentum, & ſudant Arabes fruſta ignea ſuccos.
Et iam finis erat, fumanteſq; igne ſupremo
Spirauere faces, iam ſe rubicundus Olympo
Lucifer attollens, noctes rutila aſtra fugauit,
Cum tuba funebres toto canit agmine pompas,
Multaq. nigrantum ſacrant immania Reges
Terga boum. & pecudes iterum; at ſtipata iunctus
Grandia puluerei venit ad certamina Cyrci.
Conſtitit in curru Danai germanus adempti
Indomitus Doroneus. frænoq. & zona ſuperbi

Digitized by Google

Quadrupedes ſubiere iugo, Smynteus, Acernas,
Myrtilus, & Clydon rapidus, mediumq. per aruum
Spumea o perpetuis arſere adamantibus ora.
Inde rotis ſummæ rutilo præſignis Enyſus
Caſſidis igne rubet, Tyrrheniq. aurea currus
Magnanimum toto Cygurem trahit orbita campo.
Eurius ante alios virgata veſte iugales
Emicat, Hyrcanam ſubſtratus tergore Tigrim,
Igneſcunt fumo nares, grauis vngula glebas
Exercet, ſpiranſq. iubam quatit aura comantem;
Albenti effulgent gemmata monilia collo
Pactoli ſublime decus ſtupuere volantem
Telaq. & Æolio diffuſi, è carcere venti.
Vmbranti Aethereas capite erumpebat in auras
Vlmus opaca ingens, ſcitemq. vbi vertere currus
Aurigis hæc meta fuit, iamq. eminus ardent
Quadrupedes, fumiq. globosè naribus efflant,
Dentibus æra ſonant, mandũt rabida ora catenas,
Impatienſq moræ putrem quatit vngula campum.
Verùm vbi terrifico ſonuit tuba concaua cantu
Corripuere fugam gemitumq. aduerſa dederunt
Arua pedum; quæ pulſa manu tela horrida tãtùm,
Quæ pelago ratis vncta volat, qui nubibus ignes?
Segniùs aſtra cadunt, currit cita tardiùs haſta,
Segniùs, & gelida Boreas ſe effundit ab Arcto.
Puluerea iam nube latent vbi feruida pulſat
Orbita putre ſolum crebriſq. inſibilat æther
Ictibus; at celeres aurigæ in verbera pendent,

Non

Non ſecus, atq. vna latebroſo è pumice ſaxi
Præcipites cernuntur aues, per inania cæli
Regna Iouis rapido præuertere tela volatu
At ſine lege Lygur Tyrrheni inſtabat ab axe
Axis equis nimiaq. rotas leuitate ciebat;
Nouere alipedes inſuetaſq. aggere voces
Principis accipiunt, vnde ipſo à limine currum
In diuerſa trahunt, rapiduſq. vagatur Amycles
Ante tamen cunctas volueris rota fertur, & aruo
Puluerulenta fugit, longum inſi ctantur, & inſtant
Argolicus Doroneus pictæq. inſignis Enyſus
Igne iubæ, iuxta gemini: & nunc Atticus ante,
Nunc Gallus ducitq. globos in nubila puluis.
Iamq. theatralem compulſi verbere gyrum
Tranſierant telluris equi, propiorq. tenebat
Signa Lygur, medijs & ſi celer Eurius aruis.
Exerret, nullaq ferat grauitate catenas.
Cum ferus attollens ſinuoſa volumina ſerpens
Proſilijt campo, liuentibus æthera linguis
Inficiens, iraq. tumens, timuere furentem
Ais equi, verſoq. putant temone reuerſi,
Aſt ibi præpetibus plauſtri fugientis Enyſi
Conflixere rotis, & acuto in murice ſaxi,
Quo fracti cecidere ictu, ante ex cuſſa lupati
Pectora cornipedum, totoq. hinc inde Theatro
Oppreſſi rapuere fugam terrore iugales.
Nec mora Abantæus rapido ſubit ocyor Auſtro
Smintæum impellens, pingui volat excita campo

Digitized by Google

Et prior intonſam Danai capit orbita metam.
Tunc palmam, & Aetneis victor vigilata caminis
Argolicus rutila arma refert, galeamq. comantem
Et clypeum vaſto infœlix vbi gurgite pontum
Spernit Abidenus, patrio ſedet anxia tecto
Sextias, atq facem cæco rapit impete Caurus.
At tibi mœſte Lygur Nemæi inſigne leonis
Vellus, vbi alternos aurum decorauerat vngues
Affertur clamydemq. refert inſignis Enyſus,
Texta vbi diffuſis velox Atalanta capillis
Ibat, at Hyppomanes frænans Scheneida curſu,
Aurea mala iacit, metæq. ad ſigna perpinquat.
Interea armorum cuneis Rutulumq. maniplis
Obuiat anguis humo, et Latias fugat aggere turmas
At rapit aſſurgens illi, quod rura ſecabat
Saxum immanè ingens, dirumq. adit obuius hoſtem
Fulmineus Laurens, nec Martia turbine tanto
Surgunt funerei bellantum in caſtra molares:
Dat gemitum tellus, iactæ tamen irrita virtus
Molis abit, cedenſq. etenim, atq. in terga refuſus
Effugit ingenti miſſam conamine mortem.
Fraxineam mouet inde trabem, telumq. coruſcās
Argolicus Doroneus, vulnus non tu incipit vſquā
Hoc fugies ſeu tu viridis trux accola campi,
Seu Stygis arcanæ, non ſi tua corpora Pluton
Afforet indutus, ſæui ſubit ora draconis
Haſta tremens; ſpiriſq. hæret metuenda triſulcis.
Perq. aurum ſquallens, criſtamq. iniecta ferocis

Siſtit, & effuſi ſpargit ſanie arua cerebri.
Tunc ciet emiſſo pugnam tuba concaua diſco,
Aeratamq. Dares obnixus pectore maſsam
Deicit in medium, & primo ruit Acis Acarnas;
Dein duo Spartiatæ, Rhodano ſatus Itis, Elampus
Arcas, & Eutridis laudum ſoror æmula Regis.
Excutit Alcidamas, & caſſide verſat ahena
Nomina cuncta virum, cecinit prius Itida campo
Turba frequens, plauſuq. hominũ, et clãgore ſecũdo
Pondus in aſtra rotat iuuenis, ſpatia ardua Cyrci
Aſpiciens, liquidumq. graui ſecat Aethera diſco.
Ocyor ille Notis, & fulguris ocyor æthram
Igne ſubit, mox rura petens ſe in puluere condit.
Sic vbi ſulphureis flammam eructare cauernis
Cæpit, & Enceladi primum valida oſsa, laceroſq.
Aetna ſuper iniecta ruit, iaculata Gigantis
Turbine, in ætherios terreſtria viſcera campos
Corripuere viam, pelagoq. immerſa quierunt.
Inde ſubit pugnæ, iactatq. interritus Acis
Pondere liuentis Cyrcum tranantia plumbi;
Deſinit ingenti viridis ſpatia alta rotatu
Aggeris, & celeri ſuperum petit horrida moles
Humida regna gradu, dein ſparſa infertur arenæ.
Collaudant Rutuli, patriaq. inſignis Elampus
Arte, manu ſolitus tranſire Erimanthides vndas
Conſtitit aſſurgens, & pectore nixus, vtrumq.
Tranſilit, emiſſa reſonauit mole Theatrum.
At roſeis Laurinda genis vaga fulget Amazon,

Aera-

Æratamq. graui contorquet turbine maſſam;
Se ſuper eiectam, celerat per inania vaſto
Regna gradu, & celerans caput inter nubila cōdit.
Verberat inde ſolum, frondentis at vltima Cyrci
Limina tranſaliјt, opreſſaq. vincla leænæ,
Quæ pretiū ad ſtabat pugnę, magno impete frāgit
Terribiles quatit illa iubas. ſaliuntq. comantes
Circum colla feræ, multùmq. huic lumina triſti
Ardore ſuccenſa rubent, tremit vnguibus actus
Agger, & impreſſæ pandit veſtigia caudæ.
Protinus Heſperiјs greſſu mouet horrida turmis
Prælia, purpureum ructans rabido ore cruorem,
Dum rictu Romana fugat pauida ora minaci,
Accenditq iras, totoq. ſuperba Theatro
Fulgurat & mota ad bellum præſudat arena.
Nec mora diſsiliens illic variabile vulgus
Contremit, ingentiq. locum formidine linquit,
Certamē agitario rum. Verùm ibi Retheis Teucrorum aſſuetus ab antris
Idæas ſtimulare feras, & arundine tigres,
Arduus Hyppomedon toruæ ſtetit horrida contrā
Auriga Alexādri. Membra feræ, telumq. manu immedicabile torſit.
Protinus horrendùm ſtridens it Dardana cornus,
Horribileſq. thoros, & in hiſpida pectora tranſit;
Triſtis at illa ſui maculas vt in aggere cernit
Sanguinis, aſsurgens rigida ceruice comantem
Cæſariem excuſsit, Phrygiamq. rapacibus ornum
Dentibus infregit, toruæ implacabilis iræ
Feruet amor, diriſq. ferum petit vnguibus hoſtem.

Non

Digitized by Google

Non tulit hæc Dorilas, cornuq. agitante ſonoro
Illius haſta tremens liquidum ſecat æthera ferro,
Immanemq feræ procurſu euadit in aluum,
Dum ſolito aſsurgens vna imperterritus ore,
In fera marmoream conuertens guttura dextram,
Deicit exanimem, diſciſſa fauce, leænam
Flauus Alexander, cinxitq. hinc bellua ſetis
Magnanimum (ſi vera canunt) flauentibus hoſtem.
Taliter indomitum Cleonæa in rupe leonem
Perculit Alcides, magniq ærumna laboris
Hoc peperit ſublime decus, quod flaua perempti
Amphitrioniaco penderent vellera tergo.
At Lyciam ornatus pharetrā caua tempora ſerto,
Cornibus aduerſæ, & dira qui infixerit orno
Membra feræ, plauſuq virùm, ſonituq tubarum
Accipit Hyppomedon, galeamq. inſignis Amazō Iau ind
Cuius in emiſſo ſpectata eſt gloria diſco.
Huius in ardenti ſplendeſcit vertice gemma
Niſæis erepta vadis rutiloq rubore Ab H
Deſuper Hebræos latè perterritat hoſtes. ſpe.
Vnus ibi incuruo Laurens ſuperauerat arcu Rex lig
Amiſſa intrepidus palma, iuuenemq. Latini rum.
Vrgebant circum iuuenes, aut nubila corno
Scindere, puluereiue oras traſmittere Cyrci.
Ille autem aduerſas iactu configere portas
Cuſpidis arboreæ, cornu oſtentanſq. manumq.
Nititur, (horrendùm viſu) breuis icta volatus
Vix ſpatium dimenſa redit, quaſq. egerat auras

Rur-

Rurſus habet, iuxtaq. leuem cadit haſta pharetram.
Multa Duces cogitant; illi obuia nubila, & altum
Incubuiſse Notos, contra excita turbinis ictu
Tela putant alij; verum latet exitus omnes
Funeris Hærois, tantum miſerabile Regi
Amphicreontei telum notat haſta lacerti.
Aſt vbi luctandi proceres optata citauit
Gloria, multiplicem magni Theopiſtus amictum
Corporis abiecit, cælo leuat arduus illinc
Pectora; præcelſoſq. ingens Euſtachius artus,
Loricæq. nodos, clypeumq. ex ære rigentem
Deſinit, atq. hauſta Cyrci veſtitur arena.
Iamq. ferox niſu patrem Theopiſtus, & aſtu
Acclinat, magnumq. humeris incuruat in arcum:
Ille autem Iliaca velut alta cupreſſus in Ida,
Culminis imbriferos ceruicem effundit in Euros,
Concuſſa radice gemens, & proxima terris,
Protinus aſſuetas caput elatura per auras.
Haud ſecus ingēteſq. humeros, atq. immania mēbra
Curuat, & intrepidum latè duplicatur in hoſtem;
Et iam vtrumq. ægros quatit æger anhelitus artus,
Defeſſiq. ambo genibus frontemq. latuſq.
Pectoraq. aduerſis vrgent nutantia dextris.
Setigeriq. vt ore ſues, velut aſpera rictu
Prælia terribiles ineunt horrentia tigres
Ceu gemini ingenti Tauro, vel rupibus Oſſæ
Bella cruentatis ineunt diri vnguibus vrſi,
Non ſecus incurrunt, ictumq. in pectora fingens

Digitized by Google

Poplitis inuehitur patris Theopiſtus in arcum;
Ille autem induta corpus ſudoris arenæ
Imbre rigans, ictuſq. genu, quatit arduus aruum
Pectore, & oppreſſi frontis, laterumq. ruina
Ora tegens uati, magnis latè abdidit armis,
Fruſtra ibi ſub vaſta membrorum mole Gigantis
Conatur iuuenis, donec de puluere ſurgens,
Sordida bellipotens èrexit corpora miles.
Sic vbi roboream, Rodhopæo in vertice, quercum
Obruere agricolæ certant, ea pulſa ſecuri,
Vix ſe ſe radice tenens, compreſſa coloni
Sæpius oſsa cadens, hoſtileſq. atterit artus.
At decus ecce viris, deſponſaq. munera ludi
Redduntur, paritèrq. ambo fulgentia dono
Tela ferunt, belliq. ſolum veſtigia pandit:
Prælia terrificos manibus protendere cæſtu (Certami coeſtu cō tēdentiū.)
Quinta iubent, magnoq. virum terrore ſuperbus
Grandiaq. oſtentans membra, immaniſq. videri
Conſtitit Eunomaus, fuſoq. nigrantia plumbo (Rex Hyſpaniæ.)
Hiſpida terga boum, proprijs haud molior vlnis,
Induitur, ſæuiſq. manum circumligat armis,
At contra indomitus Regum de gente Pelaſga
Proſilijt Doroneus, fulgentemq. vnguibus aureis
Tigrida, & aſſuetos humeris deiecit amictus.
Ilicet alteruter tenues erectus in auras
Fulmineas rotat ecce manus, ſtant lumina cautè
Membrorum in ſpeculis, igneſcuntq. ora labore.
Ille vaporiferis veluti Polyphemus ab antris,

Fal-

Digitized by Google

Fulgurat in ſuperos crinito vertice campos,
Extollit latos humeros, & in æthera tendit
Cyclopis non mole minor ventoſq. laceſſit.
Hic puer aſt omni pernicibus aggere plantis
Currit, & aduerſas fugiens aſtu irritat iras.
At Tarteſſiacus rapidas medio aere miles
Eiectat ſine lege manus auidoq; nocendi
Impete contendens violenta in verbera pendet;
Cymba uti fluctiſono reticentibus æquore ventis
Ingentem premit arcta ratem, pelagoq. pererrat.
Illa immota manens, venientem à uertice ſummo
Deterret, diſparq. pari fremit vtraq; bello.
Aut velut immanem Lybicis Elephanta ſub oris
Vndiq; Rinhoceros luſtrat, cornuq; repando
Grandia magnanimæ fruſtra ſubit ilia beluæ,
Ecce autem Eunomaus lapſuram in uulnera dextrã
Tollit, & Argiuus Cyrci per inania cæſtum
Declinat, mediaq; rotans percurrit arena,
Sed ruit Heſperius tergo incuruatus, & altè
Seſe haud ſponte premẽs, cæſtus duplicatur in ictũ. Eunomaus. Doroneus.
Nec mora Rex Danaum nutanti interritus herens
Deicit aduerſum, grauis ore momordit arenam
Eunomaus, ceciditq. rudem conuerſus in agrum.
Aſt Iber obnixum niſu metuenda Pelaſgum
Tergora diſcutiens glareoſo extendit in aruo.
Inſtantemq. manu feruentem ignibus iræ
Titus vt aſpexit, Doroneum auferte Latini
Ite, ferox Iber ite, furit, date præmia pugnæ

Ereptum-

Ereptumq. ſuis Regem aſſeruate Mycenis.
Dixit, at erumpens illum Theopiſtus, Enyſus,
Fulmineuſq. Lygur cyrco, & præſignis Amazon Laurinda
Diuertunt, viridiq. premunt caua tempora ſerto.

FINIS LIBRI QVARTI.

Digitized by Google

EXPVGNATÆ HYERVSALEM

LIBER QVINTVS.

ARGVMENTVM.

Sternitur Aetolus, rapidiq. fugantur Achiui.

TVrbidus interea pelagiq; moderator auari,
Funeris haud æquo proſpectans lumine pompas,
Concuſſitq. comas, rupitque hanc pectore vocem.
Siccine fœlices celebrāt Calydonia ludos
Agmina & arcani circum infernalia regni
Numina deſpiciunt, Latijs ſere perfida belli
Crimina Diua uiris, rabiemq. infunde ſororum
Aemula Tiſiphone, ſtupeant Acherontis auari
Fune-

Funera parta duces, quod numquã aſpexerit orbis,
Ede nefas, proprioq. Italos accende veneno;
Dixit, at exiliens Phœbi lymphata repente
Afflatu infecit radios, motaq. tumentes
Excuſſit ceruice feras & in agmina fugit.
Iamq. caput lauro Parnaſſide cinctus Achiuos
Euritus in medios, quo non fœlicior alter
Tãgere plectra manu & procerũ memorare labo-
Aoniamq. chelyn læua, dextraq. ferarum (res,
Dentibus extenſam Lybiæ teſtudinis aurum
Mouerat; armipotens cuius dulcedine captus
Veſpaſioniades, quod vis pete munus & illud Titus.
Crede ait accipies, cædi petit ille Pelaſgis
Manibus Hebræom; rector ſtupet iſta Latinus,
Concutienſq. horrore comas, ingentia poſſent
Munera ſi repeti, ſolum hoc Argiue negarem;
Pœnituitq. audiſſe chelym, contra inclitus iris
Feruet Alexander, Solymæq. e mœnibus altis
Abnuit, ereptam Danais dare colla catenis.
Seruat Achaiadi Cæſar donum, atq. furentem
Comprimit Heſperium, Græciſq. accincta maniplis
Nequicquam æthereijs attollens lumina regnis,
Lumina, nam rigidis horrebant brachia vinclis,
Hoſtia Graiugenæ, properat moritura ſepulchrum
Læsbia, nec longè cernit ſibi ſacra parari,
Et ſalſas fruges, & circum tempora vittas
Accipit; at Danaus ſuccincta in veſte ſacerdos,
Infula cui canos ambit ſacrata capillos

EXPVGNATÆ HYERVSALEM

LIBER QVINTVS.

ARGVMENTVM.

Sternitur Aetolus, rapidiq. fugantur Achiui.

TVrbidus interea pelagiq; moderator auari,
Funeris haud æquo proſpectans lumine pompas,
Concuſſitq. comas, rupitque hanc pectore vocem.
Siccine fœlices celebrãt Calydonia ludos
Agmina & arcani circum infernalia regni
Numina deſpiciunt, Latijs ſere perfida belli
Crimina Diua uiris, rabiemq. infunde ſororum
Aemula Tiſiphone, ſtupeant Acherontis auari

Fune-

Digitized by Google

Funera parta duces, quod numquã aſpexerit orbis,
Ede nefas, proprioq. Italos accende veneno;
Dixit, at exiliens Phœbi lymphata repente
Afflatu infecit radios, motaq. tumentes
Excuſsit ceruice feras & in agmina fugit.
Iamq. caput lauro Parnaſſide cinctus Achiuos
Euritus in medios, quo non fœlicior alter
Tãgere plectra manu & procerũ memorare labo-
Oniamq. chelyn læua, dextraq. ferarum (res,
Dentibus extenſam Lybiæ teſtudinis aurum
Mouerat; armipotens cuius dulcedine captus
Veſpaſioniades, quod vis pete munus & illud Titus.
Crede ait accipies, cædi petit ille Pelaſgis
Manibus Hebræom; rector ſtupet iſta Latinus,
Concutienſq. horrore comas, ingentia poſſent
Munera ſi repeti, ſolum hoc Argiue negarem;
Pœnituitq. audiſse chelym, contra inclitus iris
Feruet Alexander, Solymæq; è mœnibus altis
Abnuit, ereptam Danais dare colla catenis.
Seruat Achaiadi Cæſar donum, atq; furentem
Comprimit Heſperium, Græciſq; accincta maniplis
Nequicquam æthereijs attollens lumina regnis,
Lumina, nam rigidis horrebant brachia vinclis,
Hoſtia Graiugenæ, properat moritura ſepulchrum
Læsbia, nec longè cernit ſibi ſacra parari,
Et ſalſas fruges, & circum tempora vittas
Accipit; at Danaus ſuccincta in veſte ſacerdos,
Infula cui canos ambit ſacrata capillos

H Fronde

Digitized by Google

Frõde tegit tumulum, et paterã gerit atq. ſecurim:
Suſcitat inde focos, ac vina liquentia fundens,
Tartareos vocat ore Duces, dum thuribus halãt,
Et mirrham infernis redolent altaria monſtris.
Non tulit hanc speciẽ, ſed caſſide flauus ahena
Alexander *Tempus eques vtrumq. premit totumq. per aruũ*
Ardet, vt erepto Tigris Carcheſia partu
Præcipitat, motuq. pedum tremit excita tellus,
Nec retinent fontes, vndoſaq. flumina tranſit,
Donec in exigui veniens veſtigia fœtus,
Turbida ſanguineum trãſuerberet vnguibus hoſtẽ.
Tiſiphone. *Vt verùm Regina minor Phlegetontis auari,*
Princip.s ardenti concuſſit pectora taxo,
Vt fera Cerberei primùm Romana veneni
Agmina turbauit ſame, atq. infuſit Auernum.
Non ita præpetibus tranſacto margine lymphis
Nilus in Oceanum pèr inhoſpita rura ſonantem
Exit, vt educto medijs illabitur armis
Enſe ferox iuuenis, tollentiſq. ora bipennem,
Ora ſacerdotis, correpto altaribus igne
Percutit, & ſacros deformat ſtipite vultus,
Inde calens ira, Clonijq. in corde fugacis
Inguine Teurilochi, Phrygijq. in pectore Cadmi
Traiciens ferrum pallentia membra relinquit.
Iamq. Teoptolemum per odora volantibus haſtis
Culmina, & Iliacæ ſyluis viridantibus Idæ,
Ante niſi in capreis, ceruiſq. pauentibus vſum,
Et nunc multa graui torquente ſpicula cornu,

Enſe

Digitized by Google

Enſe premit, capuloq. tenus præcordia figens,
Tranſigit inducto labentia tergora ferro.
Fulmineam poſito fundam Nermenius arcu
Se ſuper intorquens, plumbum glomerabat habenæ
Cum fugit Argolico Tyrrhenum in pectore telum,
Et iuuenem multis moriturum extendit arenis.
Hinc graue fulminea præfixum cuſpide robur
Dirigit, & clypeum Belphangis, & ærea colli
Lamina conſpiciens, librato tranſigit ictu.
Ille manu iactum nequicquam educere ferrum
Nititur, horrendàq. occludens lumina nocte,
Dum quatit hoſtiles acclini pectore glebas
Corruit ad terram, et ſonitum ſuper arma dederūt.
Nec prope confidens concurrere Cyndarus hoſti,
Clam cautè intorſit iaculum, cui miſſilis ornus
Cuſpis erat ſed torua pedem fruſtrata Dymantis
Verberat haſta tremens quatit ille cruentus arenā
Horrendùm ſtridens, pallentiq. ore recumbit.
Nam grauis oppoſitam lapſu ſuper incubat haſtā
Membraq. ſanguineis feruent immania guttis.
Aſt ibi Cyndarios dextra conuerſus in armos
Exigit Eutrides media inter tempora ferrum,
Et primùm auriferos crocea lanugine malas,
Indebitum nigro perhibens caput enſe Barathro,
Diuidit, vnde atrum dura vomit ille cruorem,
Fuſus humo, ſectæq. genæ ſtant partibus æquis
Colla ſuper, turpeſq. humero ex utroq. recumbunt.
Inde Erymanthæo triplices fatalia Parcæ

Digitized by Google

Fila ſecant Linco, nam ſæuæ in pectora miles
Cuſpidis arboream capulo tenus exigit ornum.
Et roſeam Tyrio clamidem quàm neuerat oſtro
Arcas. Mænalis orba parens, fumanti ſanguine complet.
Corruit extremùm infœlix, & vita ſub vmbras
Tartaream ſubit icta domum, atq. eiecta remugit.
Mox toruum obnixo feruens Lycaonta lacerto
Percutit, & rigida pectus tranſuerberat orno,
Languidus ille ingens ablata cuſpide truncum
Detrahit; at medio ferrum pulmone relictum
Obruit effuſo præcordia ſaguinis imbre.
Tu quoq ſanguineum medio celer Aeſacon, etſi
Præbueras iam terga fugæ telum ore tuliſti,
Namq retrò aſpiciens, lata inter tempora cornū
Accipis, infractoq. horreſcunt arma cerebro.
Aſt vbi præcipites reuocauit ab æquore currus
Vmbrarum Regina rotas, pelagoq tumenti
Cynthius extremos efflauit languidus ignes.
Ingentiq Thetis ſoluens temone iugales
Abluit Oceano, liquidiſq. accepit in vndis.
Non ſecus atq. volans, media Iouis armiger Ida
Vnguibus Iliacum rapuit ſublimis ephæbum.
Ducit Oronteam proſtrato examine natam
Iamq per aſtriferos cœli Dea candida campos
Vecta ſuper bigas celerat, genus omne ferarum
Somnus habet, tacitoq. gradu labentia ſerpunt
Sydera, & æquatis manſueſcunt æquora lymphis.
Atq iter emenſus iuuenis, viridantia Cyrci
Limi-

Limina deſtituit, langueſcunt ſanguine fuſo
Primores Danaum, voceſq Hebræa virorum
Mœnia percipiunt, horrendùmq. ærea Regis
Sanguine cuſpis hebet, circum caua tempora ſudor
Manat, & auricomi concreſcunt puluere crines.
Ille quoq ad Regem tranſacta cæde Latinum
Pergeret, & Rutulis ſeſe imperterritus armis
Oſtentaret ouans, ni tù præſignis Amazon
Conſilio dignata fores; ſate ſanguine Regum Laurinda
Noſcimus hoſtiles immiti Marte Quirinos
Te grauis horribili victurum cuſpide quercus,
Vtq. tibi æternum croceis adamanta capillis
Caſsidis, ardentes latè expirare fauillas
Cernere erit. Rutuli cedent rutila arma manipli;
Non ſecus ac Lybicum per inhoſpita regna leonem,
Si quando ſenſere feræ nec iam amplius audent
Præcipiti dare terga fugæ, iuxta illius ora
Deiecta ceruice ſilent, dominumq fatentur.
Verùm ita Tyrrheni Latyum bibet haſta cruorem,
Diraq. Orontei ſpectabunt agmina muri,
Etruſcas in bella manus, iactataq. noſtris
Cæſaris arma choris, paulum cede inclyte ſorti,
Nec tibi turpe putes, primoſq. extingue furores.
Quod cædis ſi tantus amor, tanta æſtuat ira,
Deſine Dardanios, abſenſq. erit agnita virtus,
Dũ Syrus Auſonias hoſtis premet enſe cateruas;
Dum ferus Amphicreon bigaſq. haſtamq. tremẽtẽ
Diriget in Rutulos, aruiſq. inſtabit apricis.

Digitized by Google

Dixit at humenti prolapſæ noctis in vmbra
Æquoris, Butrides greſſum inſtaurauit ad vndas:
Iamq. coloratos linquebat lucifer Indos,
Præpetibus ſublatus equis, Pyrooq. ſequenti
Sparſerat Aetherio rorantes nectare crines.
Luteaq. in roſeis fulgens. Aurora feneſtris,
Fuderat æternos fœcundo munere flores.
Cum prope lambentem terreſtria gramina riuum
Conſtitit armipotens, mirtiq. balantis ad vmbras
Lora reuinxit equi, clypeumq. ex ære rigentem
Exuit, & coryli fixit radicibus haſtam.
Lumina feſsa viri, & feſsos ſapor occupat artus,
Languidaq. irriguo concedunt corpora ſomno.
Donec inardenti medijs ſtetit orbibus axe
Vertice libratus Titan, vmbraſq. minores
Reddidit, & querulæ circum gemuere cycadæ:
Intereaq. cito Scythiæ prænuncia curſu
Luſtrarat iam fama domos, atq. ardua Titi
Facta canens, Tyrrheno implet dũ nomine turmas,
Termodoontiacis excibat Amazonas oris;
Vnde ibi peltatas virgo Otrinthæa ſorores
Liquerat & Syriæ campos, comitante, meabat,
Lampedo, aſſueta Regem inuaſura ſecuri.
Cum procul irriguos fontes, procul ecce ſuperbi
Regales vmbonis Apes proſpexit, & hoſtem
Grandia Lethæo mulcentem pectora ſomno.
Conſtitit, & gelidas muſcoſo in margine lymphas
Hauſit, odoratis donec ſe ſe exerat herbis

Ho-

Digitized by Google

Hoſtis Alexander, vultuſq. exuta decoros
Concepto ſudore lauat; ſic candida Naias
Cæruleos inter ludit pulcherrima fontes.
Iamq. propinquabat ſonipes Eous Etruſco
Cornipedi atq; auido tondens noua gramina morſu
Infrænis turbabat equum; quare excitus ille
Depulerat motis ingentia pectora plantis.
Cū prope ab herboſo ad ſonitū imperterritus aruo
Surgit eques, ſed prima fremens, ornumq. trementē
Lampedo attollens, magni contra ora Latini
Adſtitit, ille autem ſaltu fumantia torſit
Fræna manu, campoq. ingens effulſit aperto
Atq; vti ſylueſtris Lapitha, & virgata Niphatis
Panthera, obnixo rapidè, accendentibus iris
Pectore concurrunt; illis nemora alta reſultant,
Ingenteſq. iugi voluunt gelida antra fragores.
Sic vbi concurrunt gemini, ſtrepit humidus æther,
Datq. humus ingentē gemitū at confracta liquētes
Eutridi educens galeam volat haſta per auras
Virginis, ille vagos exuta caſſide vultus
Pandit, & Idalios latè expirauit amores.
Contra autem aduerſo iuuenis iactata lacerto,
Concidit in medium præſignis Amazona campū.
Iamq. in Alexandrū virgo Otrinthæa bipennem
Mouerat, ereptos compenſatura triumphos.
Cum prope flauentes Mirrhæum vertice odorem
Spirauere comæ, & facies rubicunda refulſit.
Nec mora multiplici radiantes ære cateruas

Accelerare vident, noſcitq. interritus Hæros
Iam procul Inachidum vexilla Argiua Pelaſgũ.
Tercentum immites Aetola ex gente ruebant
In vnum lecti: iuuenes, trepidabile vulgus
Innumerum bello, tamen vt rutilantia magni
Stemmata proſpiciunt Clypei, & thoraca nitentem,
Excuſſi ceſſere retrò, ſic æthere ab alto
Regius Altitonans mortalia fulmine regna
Terret, & aſtriferis indicit ab orbibus arma.
Tu tamen extremum Admete ſubis vltima fati
xāder *Exitia, educto ferues dum Menale ferro,*
Nãq vbi magnanimus dextra leuat Italus enſem
Et clypeum, & pectus, loricamq ære rigentem
Tranſadigit, collapſa ruunt immania membra,
Et ſonitu excuſſus ſonipes fugit arma citatus.
Termodoontiacam dextra furialis Amazon
Interea quercum vibrat, totoq fugaces
Aggere cogit equos, paulatim aſt humida fontis
Limina deſtituit: Regemq amittit amicum.
Ille autem Argolicum Dorilam per inhoſpita ferri
Cuſpide teſqua ſubit, pedibus petit ille ſalutem,
Et mille incertos huc illuc implicat orbes.
Ac velut incluſum fluuio ſi forte volucrem
Ceruum, ac aduerſi ſeptum terrore tumultus
Mænalius nouit canis, & latratibus aruo
Præcipitem toto exegit, nunc humida curſu
Flumina deſtituit, notis nunc excitus agris
Centum hærens repetitq. vias, centumq. requirit

Ta-

Digitized by Google

Talis in Aetolum princeps Oenotrius hoſtem
Fulgurat, irrigui donec prope gurgitis oras
Dedignantem animam traiecto è corde fugauit.
Et iam tempus erat Solem quo vertice mundi
Euehit alta dies, Nemeæi inſigne leonis
Vellus vbi, & medio fulget Canis æſtifer orbe;
Iam procul occiderant, quæcumq. humentia cogũt
Nubila Atlantiades, nec ſe nimboſus Orion
Extulerat cælo, aut ponti uada ſalſa ciebat.
Cũ procul Heſperias torquet ſitis improba turmas
Et gelidi fugere lacus, ſquallentia limo
Flumina decreſcunt, vſtiſq. annoſa capillis,
Quæ modo defeſſis iuuit viridantibus vmbris
Aruit inſignis quercus, arſere cupreſſus,
Et pingues tiliæ, Phaetonteæq. ſorores.
Protinus elato feruens in margine fontis
Languet ouis, fluuioſq. petunt armenta fugatos.
Sic vbi muſcoſis gelidum caput abdidit antris
Nilus, & ignitis ardens humus horrida campis
Orat aquas, pelago ſeptem tepida ora profundo
Puluerulenta vacant, feruent ſine gurgite valles,
Et patris vndiſoni fluctus expectat ab imo
Terra calens, Pharijs donec vada cærula curſu
Portet agris, tenueſq. micent ſine flamine Soles.
Aruit infælix Cedron, qui cæde recenti
Creuerat (horrendùm viſu) ſolituſq. rapaci
Nocturnos hominum curſu interrumpere ſomnos,
Quærit egens Iordanis aquas; vſq. impiobus vrget
Ar-

Digitized by Google

Ardor, vt innumeris tenebroſa in Tartara rimis
Lumen eat, Soliſq. atrum iubar intret Auernum.
Iam more decreſcit, Driadaſq. latere cauernis
Vrget in arcanis quàq. altum aſcenderat æquor,
Aſtra petunt ſcopuli: & tepidis ripa ardet arenis.
Antra colunt piſces, nec ſe ſuper æthera curuis
Erexere rotis Phocarumq. horrida fundo
Corpora feſſa iacent; & in aera faucibus eſlant.
Phœbus Atlãtæas numquam ſubit axe columnas,
Regiaq. Eoi numquam terit atria campi,
Quin circum ignitis accincta uaporibus orbi
Ora calens pandat, flagrant per inania flammis
Hinc illinc ſparſæ nubes, ceu fuſus ab alto
Mulciber aduerſis ferat atra incendia regnis.

Ergo nec horrificis galeas vectare comantes
Turba iubis, rigidaſq manu vibrare bipennes
Sufficiunt, nec tantùm ori, aut arentibus obſtat
Faucibus orta ſitis quantùm ſæuo improba morſu
Torquet anhela iecur, non gutturis imber in aruum
Candidus emanat, duris ſicca ora catenis
Frangit equus, rigidas ora exertantia linguas.

Omnia cclluſtrãt Rutuli; verùm æquora, et amnes
Solibus hauſta tepent, deſertaq. gurgite fumant.
Ceu Lybiæ tractus, Pharijq. ardentia regni
Luſtra petant, omniq. accenſam Sole Syenem.
Magna tamen virides tellus exuta capillos
Erigit ora polis, atq. hæc tandem ore profatur
Quid tua (ſi merui) cæleſtia fulgura ceſſant

Rectro

Digitized by Google

Rector ſumme Deum? liceat mihi fulminis alis,
Quandoequidem ſæui torquent me incendia Solis,
Obruere & mortem ingenti auctore leuare.
Quæ noua Sydereos Cæli Clymeneia proles
Ardet equis campos, iterumne rapacibus artus
Ignibus vſta gemã, & longũ inhabitata relinquar?
Siccine Apollineis ardere erepta fauillis
Aequora proſpiciam, Theutrantæumq. Caycum,
Penæumq ſenem, ſinuataq cornua Gangis,
Atq Indũ Euphratemq citum, valleſq. Erymãthi
Fumare, & duro cernam ſe findere fimo.
Hi ne mei fructus. grati hæc noua munera Cœli.
Quodq. homini meſſes, viridantia gramina beluis
Effundam, grauibuſq. ornem tot rura racemis?
Quod tibi in arboribus donem pia thura Sabæis,
At tandem anguipedes nimium in me impia natos
Vertice confringam patrio, atq in Tartara condã?
Quid iuuat in medijs curuam Thaumantida nimbis
Imponuiſſe poli, & percuſſi foederis arca
Iratas cohibere manus? Quando omnia latè
Mulciber, & diri rapiunt incendia Phoebi?
Vix ait hæc tellus neque enim tolerare calores
Sufficit ulterius, poſtremaque. murmure miſcet
Cum Deus Omnipotens Cœli de parte ſerena
Conſtitit aſpiciens, nemoroſa cacumina circum
Feruere, & ardentes Syluarum in uertice crines
Quare age concuſſa ſacrarum mole comarum
Inton; atingentemque. poli ſubit. arduus orbem

At-

Atque ibi Sydereos gelidis Aquilonibus axes
Exuit, & celeres inducto turbine nubes
Ire iubet, rapidaſq. repens Notus explicat alas:
Barba madet pluuijs, rorant humeriq. comæq.
Humida nimbiferis horreſcunt ora coronis,
Nubiferiſq rapit ſolem, cælum, ęthera pennis.
Diſcolor incuruo gelidam Thaumantias arcu
Concipit Iris aquam, pluuijſq. immiſit habenas;
Ac velut Ambracij vaſta inter Regna profundi,
Nauticus exurgens ferit aurea ſydera clamor,
Aduerſæq ſonant ingenti murmure ripæ,
Lucidus excelſa cum Leucade fulget Apollo.
Aut vbi flammiferi Titan ſubit aurea Cancri
Brachia ſi bibulis Cælo cadat imber arenis,
Vt gaudet fluuialis anas, ripaq. tepenti
Murmurat, et gelidas expectat ab æthere lymphas:
Turba ita concurrunt, Reges reuerentia Reges
Nulla docet, iunctiſq. Gyon armenta ſonantem
Curribus inuadunt proprijs, namq. omnibus antris
Exierat rapida flumen glaciale procella.
Corpora lympha replet, ſiccas tamen arida fauces
Verberat igne ſitis, medijs hos lubrica fallunt
Saxa vadis, modò putre ſolum atq ignita fauillis
Terra viget iamq ipſe ſuis è fontibus amnis
Detrahitur, completq vrnas, galeaſq comantes.
Non ita ſanguineum peritura in mœnia Martē
Decertare putes, miſeramq. furentibus armis
Corruere, & flammis aboleri ingentibus vrbem.

Solus

Digitized by Google

Solus Oronteos latè rigat imber iniquos
Sanguinis, & cælo ſordens effunditur altò
Abdita gemmiferi noctu penetralia templi
Lumina purpurei lucem ſimulata diei
Luſtrarant, ipſiq. nefas memorabile tecto.
Edidit in medijs bosfæta altaribus agnum.
Pallenti ardebant auro qui in limine poſtes
Interiore domus, nec bis duodena valebant
Inſiſtens latis humeris reſerare virorum
Turba tamen celeres vbi nox obſcura iugales
Duceret, ex templo valuis patuere recluſis;
Dumq. Dei laudes celebrant, uox horrida turmæ
Hinc migremus ait; nigrum per inane feruntur
Bellantum ſcutatæ acies, & nubila tranant.
Mille cruentatas immania monſtra per arces
Mille fremunt, ipſumq. putes certare Tonantem
Ignibus, & turres conf.gere turribus altas.
At iam pulſa ſitis repletaq. fluminis vndis
Turba relinquebat fontes, fluuiumq. minorem;
Cum pede Dardanius ſonipes rapit arua citato,
Dentibus æra premens, Oenotriaq. ora furores
Impleuere minis, hauſto ceu gurgite bellum
Hauſiſſent raperetq. acies, animoſq. Gradiuus;
Compoſiti in cuneos iterum, & ſub lege manipli,
Ordinibus coeuat proprijs. Martemq. iubentur
Noſce pati, rediere animi, procul excita tellus
Mugit, & emittunt iaculorum incendia, ſyluæ.
Sic vada tranſmittit celeri ſinuata volatu,
Magna, papyriferi decedens gurgite Nili

Turba gruum, cum ceſſit hyems, et murmare rauco
Umbra mari ſyluiſq meat, ſtrepit humidus æther,
Inſcriptumq patet vario curuamine cœlum.
Et vaga iam roſeos vxor Tithonia vultus
Coniugis, optatis quondam, exoluta lacertis
Extulerat, vetitaſq. ſibi celerare ſub vndas,
Sydera proſpiciens cuſtos Erymanthidos vrſæ,
Stabat, vbi Oceani Solis rubet igne futuro
Littus, & elato nemorum iuga lumine fulgent:
Iamq. ibi poſtremos efflarat Lucifer ignes,
Et rapidi impulſus radijs Hyperionis axem
Conderat Eois idem rediturus ab vndis.
Cum tuba terrifico fregit procul æthera cantu
Agminaq. Argolicis frater Calydonia Regis
Euocat, & clypeis ſeſe adiunxere phalanges
In Solymos, verùm ille ſudes, & turbinis atri
Diſcutit æratas ærata caſſide glandes.
Nullaq. iacta volat murorum ad culmina, quanon
Transfigat haſta virum, Solymoq. inimica triũphet:
Hinc neq confixum calamo, & lethalibus armis,
Alcimedonta putant geminas quin corde ſub vno
Intrepidas Græcorum animas bellare tremiſcunt:
Ille autem aduerſi cernens faſtigia muri
Fulgurat, atq premens quercũ Marathonida plãtis
Magnanimum ſibi portat iter, Phœboq. nitenti
Emicat accenſis multùm radioſus in armis.
Ac velut horribiles terræ omnipotentis alumnos
Cum procul indomiti terrore impulſa Typhœi

Ag-

Digitized by Google

Agmina Cælicolum fugerent, atq. vltima Nili
Teſqua, et ad ignotum properarẽt fluminis antrũ,
Regius altitonans olim proſpexit Olympum
Creſcere in aduerſum, patrijſq. è vallibus Idam
Vellere, & Idæos humeris decurrere fontes.
Sic pauidi aſpiciunt hoſtes; Balearica plumbum
Fũda rotat; rapida arma ruũt, tremit ictibus agger.
Intrepidus tamen ille ſolo vt veſtigia firmans,
Fulgurat aerio peritura in moenia partu,
Quæ ſimul vt tenuit, vaſtaq. immanis ab arce
Fulſit, & horrenda Solymam deterruit vmbra:
Percutit attonitos, tabulataq celſa ſecuri
Deſtruit atq ſuis impugnat molibus hoſtes.
Nullius ora mouent; ferro obſiſtentibus idem
Supplicibuſq fremens animum mucrone reſoluit.
Ac velut Hyrcanum ſtabula inter inertia pardũ,
Si clauſum nouere Scythæ magna illius ante
Ora ſinunt ouiumq greges, hyrcoſq. procaces.
Sic vbi lux oculis noua fulſit & arma Pelaſgi
In muris arſere viri, peritura relinquunt
Mœnia turbati proceres, altumq remugit
Fletibus aſſiduis, magnoq vrbs icta tumultu.
Vnus Ituræo iaculum tamen vnus Ethemon
Intorquet cornu Regemq inuadit Achiuum.
Horrendùm ſtridens gelidas deuerberat auras
Haſta tremens, clypeoq viri depulſa quieſcit.
Græcus in hunc ornum Morili de gutture raptam
Dirigit armipotens, medijs quæ naribus hæſit.

Digitized by Google

Dixit at humenti prolapſæ noctis in vmbra
Æquoris, Eutrides greſſum inſtaurauit ad vndas.
Iamq. coloratos linquebat lucifer Indos,
Præpetibus ſublatus equis, Pyrooq ſequenti
Sparſerat Aetherio rorantes nectare crines.
Luteaq. in roſeis fulgens. Aurora feneſtris,
Fuderat æternos fœcundo munere flores.
Cum prope lambentem terreſtria gramina riuum
Conſtitit armipotens, mirtiq. balantis ad vmbras
Lora reuinxit equi, clypeumq. ex ære rigentem
Exuit, & coryli fixit radicibus haſtam.
Lumina feſſa viri, & feſſos ſapor occupat artus,
Languidaq irriguo concedunt corpora ſomno.
Donec inardenti medijs ſtetit orbibus axe
Vertice libratus Titan, vmbraſq, minores
Reddidit, & querulæ circum gemuere cycadæ:
Intereaq. cito Scythiæ prænuncia curſu
Luſtrarat iam fama domos, atq ardua Titi
Facta canens, Tyrrheno implet dũ nomine turmas,
Termodoontiacis excibat Amazonas oris;
Vnde ibi peltatas virgo Otrinthæa ſorores
Liquerat & Syriæ campos, comitante, meabat,
Lampedo, aſſueta Regem inuaſura ſecuri.
Cum procul irriguos fontes procul ecce ſuperbi
Regales vmbonis Apes proſpexit, & hoſtem
Grandia Lethæo mulcentem pectora ſomno.
Conſtitit, & gelidas muſcoſo in margine lymphas
Hauſit, odoratis donec ſe ſe exerat herbis

Ho-

Hoſtis Alexander, vultuſq. exuta decoros
Concepto ſudore lauat; ſic candida Naias
Cæruleos inter ludit pulcherrima fontes.
Iamq. propinquabat ſonipes Eous Etruſco
Cornipedi atq; auido tondens noua gromina morſu
Infrænis turbabat equum quare excitus ille
Depulerat motis ingentia pectora plantis.
Cũ prope ab herboſo ad ſonitũ imperterritus arua
Surgit eques, ſed prima fremens, ornumq. trementẽ
Lampedo attollens, magni contra ora Latini
Adſtitit, ille autem ſaltu fumantia torſit
Fræna manu, campoq. ingens effulſit aperto
Atq; vti ſylueſtris Lapitha, & virgata Niphatis
Panthera, obnixo rapidè, accendentibus iris
Pectore concurrunt; illis nemora alta reſultant,
Ingenteſq. iugi voluunt gelida antra fragores.
Sic vbi concurrunt gemini, ſtrepit humidus æther,
Datq. humus ingentẽ gemitũ at confracta liquẽtes
Eutridi educens galeam volat haſta per auras
Virginis, ille vagos exuta caſſide vultus
Pandit, & Idalios latè expirauit amores.
Contra autem aduerſo iuuenis iactata lacerto,
Concidit in medium præſignis Amazona campũ.
Iamq. in Alexandrũ virgo Otrinthæa bipennem
Mouerat, ereptos compenſatura triumphos.
Cum prope flauentes Mirrhæum vertice odorem
Spirauere comæ, & facies rubicunda refulſit.
Nec mora multiplici radiantes ære cateruas

Digitized by Google

Accelerare vident, noſcitq. interritus Hæros
Iam procul Inachidum vexilla Argiua Pelaſgũ
Tercentum immites Aetola ex gente ruebant
In vnum lecti: iuuenes, trepidabile vulgus
Innumerum bello, tamen vt rutilantia magni
Stemmata proſpiciunt Clypei, & thoraca nitentem,
Excuſsi ceſsere retrò, ſic æthere ab alto
Regius Altitonans mortalia fulmine regna
Terret, & aſtriferis indicit ab orbibus arma.
Tu tamen extremum Admete ſubis vltima fati
ſcāder Exitia, educto ferues dum Menale ferro,
Nāq vbi magnanimus dextra leuat Italus enſem
Et clypeum, & pectus, loricamq ære rigentem
Transadigit, collapſa ruunt immania membra,
Et ſonitu excuſsus ſonipes fugit arma citatus.
Termodoontiacam dextra furialis Amazon
Interea quercum vibrat, totoq fugaces
Aggere cogit equos, paulatim aſt humida fontis
Limina deſtituit: Regemq amittit amicum.
Ille autem Argolicum Dorilam per inhoſpita ferri
Cuſpide teſqua ſubit, pedibus petit ille ſalutem,
Et mille incertos huc illuc implicat orbes.
Ac velut incluſum fluuio ſi forte volucrem
Ceruum, ac aduerſi ſeptum terrore tumultus
Mænalius nouit canis, & latratibus aruo
Præcipitem toto exegit, nunc humida curſu
Flumina deſtituit, notis nunc excitus agris
Centum hærens repetitq. vias, centumq. requirit

Ta-

Talis in Aetolum princeps Oenotrius hoſtem
Fulgurat, irrigui donec prope gurgitis oras
Dedignantem animam traiecto è corde fugauit.
Et iam tempus erat Solem quo vertice mundi
Euehit alta dies, Nemeai inſigne leonis
Vellus vbi, & medio fulget Canis æſtifer orbe;
Iam procul occiderant, quæcumq. humentia cogũt
Nubila Atlantiades, nec ſe nimboſus Orion
Extulerat cælo, aut ponti uada ſalſa ciebat.
Cũ procul Heſperias torquet ſitis improba turmas
Et gelidi fugere lacus, ſquallentia limo
Flumina decreſcunt, vſtiſq. annoſa capillis,
Quæ modo defeſſis inuit viridantibus vmbris
Aruit inſignis quercus, arſere cupreſſus,
Et pingues tiliæ, Phaetonteæq. ſorores.
Protinus elato feruens in margine fontis
Languet ouis, fluuioſq. petunt armenta fugatos.
Sic vbi muſcoſis gelidum caput abdidit antris
Nilus, & ignitis ardens humus horrida campis
Orat aquas, pelago ſeptem tepida ora profundo
Puluerulenta vacant, feruent ſine gurgite valles,
Et patris vndiſoni fluctus expectat ab imo
Terra calens, Pharijs donec vada cærula curſu
Portet agris, tenueſq. micent ſine flamine Soles.
Aruit infælix Cedron, qui cæde recenti
Creuerat (horrendùm viſu) ſolituſq. rapaci
Nocturnos hominum curſu interrumpere ſomnos,
Quærit egens Iordanis aquas; vſq. impiobus vrget

Ar-

Ardor, vt innumeris tenebroſa in Tartara rimis
Lumen eat, Soliſq. atrum iubar intret Auernum.
Iam more decreſcit, Driadaſq. latere cauernis
Vrget in arcanis quàq. altum aſcenderat æquor,
Aſtra petunt ſcopuli, & tepidis ripa ardet arenis.
Antra colunt piſces, nec ſe ſuper æthera curuis
Erexere rotis Phocarumq. horrida fundo
Corpora feſſa iacent, & in aera faucibus eſlant.
Phœbus Atlãtæas numquam ſubit axe columnas,
Regiaq. Eoi numquam terit atria campi,
Quin circum ignitis accincta uaporibus orbi
Ora calens pandat, flagrant per inania flammis
Hinc illinc ſparſæ nubes, ceu fuſus ab alto
Mulciber aduerſis ferat atra incendia regnis.
Ergo nec horrificis galeas vectare comantes
Turba tubis, rigidaſq manu vibrare bipennes
Sufficiunt, nec tantùm ori, aut arentibus obſtat
Faucibus orta ſitis quantùm ſæuo improba morſu
Torquet anhela iecur, non gutturis imber in aruum
Candidus emanat, duris ſicca ora catenis
Frangit equus, rigidas ora exertantia linguas.
Omnia celluſtrãt Rutuli; verùm æquora, et amnes
Solibus hauſta tepent, deſertaq. gurgite fumant.
Ceu Lybiæ tractus, Pharijq. ardentia regni
Luſtra petant, omniq. accenſam Sole Syenem.
Magna tamen virides tellus exuta capillos
Erigit ora polis, atq. hæc tandem ore profatur
Quid tua (ſi merui) cæleſtia fulgura ceſſant

Rectro

Rector ſumme Deum? liceat mihi fulminis alis,
Quando equidem ſæui torquent me incendia Solis,
Obruere & mortem ingenti auctore leuare.
Quæ noua Sydereos Cœli Clymeneia proles
Ardet equis campos, iterumne rapacibus artus
Ignibus vſta gemã, & longũ inhabitata relinquar?
Siccine Apollineis ardere erepta fauillis
Aequora proſpiciam, Theutrantæumq. Caycum,
Penæumq ſenem, ſinuataq cornua Gangis,
Atq Indũ Euphratemq citum, valleſq. Erymãthi
Fumare, & duro cernam ſe findere fimo.
Hi ne mei fructus. grati hæc noua munera Cœli.
Quodq. homini meſſes, viridantia gramina beluis
Effundam, grauibuſq. ornem tot rura racemis?
Quod tibi in arboribus donem pia thura Sabæis,
At tandem anguipedes nimium in me impia natos
Vertice confringam patrio, atq in Tartara condã?
Quid iuuat in medijs curuam Thaumantida nimbis
Imponuiſſe poli, & percuſſi foederis arca
Iratas cohibere manus? Quando omnia latè
Mulciber, & diri rapiunt incendia Phoebi?
Vix ait hęc tellus neque enim tolerare calores
Sufficit ulterius, poſtremaque. murmure miſcet
Cum Deus Omnipotens Cœli de parte ſerena
Conſtitit aſpiciens, nemoroſa cacumina circum
Feruere, & ardentes Syluarum in uertice crines
Quare age concuſſa ſacrarum mole comarum
Intonat, atingentemque. poli ſubit. arduus orbem

Atque ibi Sydereos gelidis Aquilonibus axes
Exuit, & celeres inducto turbine nubes
Ire iubet, rapidaſq. repens Notus explicat alas:
Barba madet pluuijs, rorant humeriq. comæq.
Humida nimbiferis horreſcunt ora coronis,
Nubiferiſq rapit ſolem, cœlum ęthera pennis.
Diſcolor incuruo gelidam Thaumantias arcu
Concipit Iris aquam, pluuijſq. immiſit habenas;
Ac velut Ambracij vaſta inter Regna profundi,
Nauticus exurgens, ferit aurea ſydera clamor,
Aduerſæq ſonant ingenti murmure ripæ,
Lucidus excelſa cum Leucade fulget Apollo.
Aut vbi flammiferi Titan ſubit aurea Cancri
Brachia, ſi bibulis Cælo cadat imber arenis,
Vt gaudet flluuialis anas, ripaq. tepenti
Murmurat, et gelidas expectat ab æthere lymphas:
Turba ita concurrunt, Reges reuerentia Reges
Nulla docet, iunctiſq. Gyon armenta ſonantem
Curribus inuadunt proprijs, namq. omnibus antris
Exierat rapida flumen glaciale procella.
Corpora lympha replet, ſiccas tamen arida fauces
Verberat igne ſitis, medijs hos lubrica fallunt
Saxa vadis, modò putre ſolum atq ignita fauillis
Terra viget iamq ipſe ſuis è fontibus amnis
Detrahitur, completq vrnas, galeaſq comantes.
Non ita ſanguineum peritura in mœnia Martē
Decertare putes, miſeramq. furentibus armis
Corruere, & flammis aboleri ingentibus vrbem.

Solus

Solus Oronteos latè rigat imber iniquos
Sanguinis, & cælo ſordens effunditur altò
Abdita gemmiferi noctu penetralia templi
Lumina purpurei lucem ſimulata diei
Luſtrarunt, ipſiq. nefas memorabile tecto,
Edidit in medijs bosfœta altaribus agnum.
Pallenti ardebant auro qui in limine poſtes
Interiore domus, nec bis duodena valebant
Inſiſtens latis humeris reſerare virorum
Turba tamen celeres vbi nox obſcura iugales
Duceret, ex templo valuis patuere recluſis;
Dumq. Dei laudes celebrant, vox horrida turmæ
Hinc migremus ait; nigrum per inane feruntur
Bellantum ſcutatæ acies, & nubila tranant.
Mille cruentatas immania monſtra per arces
Mille fremunt, ipſumq. putes certare Tonantem
Ignibus, & turres conſligere turribus altas.
At iam pulſa ſitis, repletaq. fluminis vndis
Turba relinquebat fontes, fluuiumq. minorem;
Cum pede Dardanius ſonipes rapit arua citato,
Dentibus æra premens, Oenotriaq. ora furores
Impleuere minis, hauſto ceu gurgite bellum
Hauſiſſent: raperetq. acies, animoſq. Gradiuus;
Compoſiti in cuneos iterum, & ſub lege manipli,
Ordinibus coeuat proprijs. Martemq. iubentur
Noſce pati, rediere animi, procul excita tellus
Mugit, & emittunt iaculorum incendia, ſyluæ.
Sic vada tranſmittit celeri ſinuata volatu,
Magna papyriferi decedens gurgite Nili

Digitized by Google

Agmina Cœlicolum fugerent, atq. vltima Nili
Teſqua, et ad ignotum properarēt fluminis antrū,
Regius altitonans olim proſpexit Olympum
Creſcere in aduerſum, patrijſq. è vallibus Idam
Vellere, & Idæos humeris decurrere fontes.
Sic pauidi aſpiciunt hoſtes; Balearica plumbum
Fūda rotat; rapida arma ruūt, tremit ictibus agger
Intrepidus tamen ille ſolo vt veſtigia firmans,
Fulgurat aerio peritura in mœnia partu,
Quæ ſimul vt tenuit, vaſtaq. immanis ab arce
Fulſit, & horrenda Solymam deterruit vmbra:
Percutit attonitos, tabulataq celſa ſecuri
Deſtruit atq ſuis impugnat molibus hoſtes.
Nullius ora mouent; ferro obſiſtentibus idem
Supplicibuſq fremens animum mucrone reſoluit.
Ac velut Hyrcanum ſtabula inter inertia pardū,
Si clauſum nouere Scythæ magna illius ante
Ora ſinunt ouiumq greges, hyrcoſq. procaces.
Sic vbi lux oculis noua fulſit & arma Pelaſgi
In muris arſere viri, peritura relinquunt
Mœnia turbati proceres, altumq remugit
Fletibus aſſiduis, magnoq vrbs icta tumultu.
Vnus Ituręo iaculum tamen vnus Ethemon
Intorquet cornu, Regemq. inuadit Achiuum.
Horrendùm ſtridens gelidas deuerberat auras
Haſta tremens, clypeoq. viri depulſa quieſcit.
Græcus in hunc ornum Morili de gutture raptam Dorm:
Dirigit armipotens, medijs quæ naribus hæſit,

Ceruicemq ſecans vtrimq aſperſa cruore eſt;
Mox Herilum retro verſum, & fera tela petentem
Nullius dum cura necis, mucrone citati
In capite offendit iaculi; ſtupet ille receptam
Faucibus horrentiq. humectat ſanguine quercũ;
Formoſum non vultus Halym, non ſacra Creontem
Vitta, nec Oenitem crines iuuiſtis ephœbum
Pectora fixus Halys, pallentia tempora ferro
Oenites, gemit ora Creon, denteſq. reuulſos.
Te dederat Phœniſsa Tyros, te celſa Damaſci
Mœnia; poſtremum fruſtra expectabis Idume.
Ille Paleſtinis clamabat numina regnis,
Nulla ne fertis opem? vos ò quibus aurea centum
Ardua (Tartarei Manes) altaria pingui
Thure calẽt, vos arma uocant, tuq improbe Plutõ,
Eia age ſulphureis in me connitere Ditis
Ignibus an latè ſolum redimita catenis
Agmina conturbas, cacumq. interfremis arcem?
Dixerat; at diræ Alecto furialia formæ
Deſinit ora fremens, vultum aſſimulata Chorabi;
Et Protyn in Regem Aetolium, Calydoniaq arma,
Vrget Itureum, quo non fœlicior alter
Sanguineas vibrare manu, & glomerare ſagittas.
Et primum furata humeris horrenda pharetræ
Spiculaq & quercus rigidas, lethalibus implet
Choriton calamis. curuat Protys improbus arcum,
Horrendumq. rigens medio mortalis arundo
Pectore conſedit, vitamq. è corde fugauit.

Su-

Digitized by Google

Sublimis ſtetit ille tamen, tardeq; timendus
Saucia ſanguineis illiſit pectora muris.
Eumenis ipſa manu crinales verticis hydras Alecto
Excutit irridens, & formidabile ſignum
Attollit Danais fumantem lampada turmis.
Atq; ea proſpiciens propiorq; admotus Emyrchā,
Arbiter imperij Aſſyriæ, Nabatheaq; regna
Atq; Arabas ſub lege preēms ſceptroq; coercēs,
Poſſe putat rapere arma viri, verum ille ſuperſtes
Vulnera, fulmineis animam frænabat in iris:
Vtque cruentatis inſtantem in pectora telis
Percipit Aſſyrium, furtim caua tempora ferro Emyrch.
Cædit, & extremum cœlo conuerſus anhelat.
Ille autē, ſuperes ne, Syris Tigris improba Graiū,
Tardiùs arcanas Herebi meritura paludes?
Iampete decedens mecum trucis atria Ditis,
Tartareaſque domos, illic quoque parta repoſcam
Crimina, & extinctas furtiua in nocte phalanges.
Dixit, & ad terram pallentia lumina voluens
Corruit, & proprijs hoſtem grauis incidit armis.
Ille premit gelido turrita cacumina vultu
Turbidus aſpectu, & ſpirant adhuc ora furorem.
Quantus in æquoreis Cyclops, caua littora ponti
Mole tegens conſiſtit aquis, pelagoque patenti
Aſpicit ineſt tantes Vcydi Galathea ruinas.
At nouus armigeros cāpo timor vrget Achiuos Vide Ouid. lib. 13. Meram.
Nec tamen armataſque acies, & iniqua furentū
Tela pauent; arſere oculis aſt omnibus igne

Digitized by Google

Lampadis infernæ tectumq; rigentibus hydris
Caput Alecto. *Terruit attonitos caput Infernale maniplos.*
Ecce theatrales iterum gens dira coronas
Arcis habet, iam tela cauis erepta pharetris
Abripiunt Phaetontis equos dum mœnibus altis
Fœmeneæq; horrent turmæ: atq; ignobile vulgus
Sic vbi paſtorem in medio compreſſit ouili
Dente fremens, & fuluus abit leo, cominus vrſi
Degeneres animis, alienæ ſordida lambunt
Vulnera virtutis, fœdantq; in ſanguine rictus.
Aut vti cum gelidus ſcopuloſa Ceraunia Nereus
Aſſiduis oppugnat aquas, iactatq; carinam.
Protinus aduerſis latè reuoluta procellis
Panditur, atq; modis aperit victricibus aluum.
Non ſecus vt verſo reſerantur cardine poſtes
Aufugiunt Argiuæ acies, premit agmina curru
Hebræus. *Abrhamida & ferro iſequitur; ſed ſpumeus amnis*
Vt petit Oceanum, collapſaq; robora pontis
Euehit, & ponti victor ſubuertit arenas
Amphicreon. *Talis Orontiades portis ſe ſe extulit altis*
Roboream vibrans quercum, galeamq; ſupernè
Hydra mouet iunctos ſeptem ceruice dracones.
Cœlius Auruntem, quatit Italus Acis Agyrtem
Ardonicũ Mneſtheus ferro, rigidumq; Medarsẽ,
Mox Mneſtheũ victor Drimas, Erymãthia Drimas
Per iuga ſetiferis auſus concurrere monſtris,
Et iaculis raucos terebrare volantibus Vrſos.
Venerat in Solymos Phrygia de gente virorum

Digitized by Google

Armiger Euganeus Patauiq; minacia Regum
Caſtra Phrygum medius, Mœlibæi fulgidus oſtri
Cyclade Theſſalicis ſaturata ardebat ahenis.
Vnde auidus belli, dum magnum ex indere nomē
Amphicreōtis amor, varios mouet inclytus orbes.
Atque agili confiſus equo poſt terga ſuperbi
Fudit Orontiadis neruo ſtridente ſagittam
Barbara Achemenio iaculatus ſpicula cornu. Amphi creōtis
Nec calamo fruſtrata manus, ſed perfida Gauri
Conſtitit ingenti cornus præfixa cerebro.
Ille autem Hebræi lachrymis commotus amici,
Multa manu rapida torquentem in pectora ſæuas
Sauromatum de more trabes violentior ictu
Percutit, & iaculi traſmittit acumine pectus,
Atque vti arundineis fluuij fugientis in oris
Dum celeres ſpatiantur aues, & florea rura
Humenteſq; locos poſito incoluere volatu,
Si grauis æthereas volucrum Regina per auras
Fulguret & curuo mortem gerat improba roſtro.
It volucri pennata phalanx pernicior Euro,
Præcipiti conuerſa fugæ, ſic frigidus vrget
Horror Achaiades, ſubito cum apparuit ingens
Amphicreon, ferro ille fremēs in caſtra Pelaſgū Græcos.
Feruet, & armatus clypeo, atq; ardentibus armis
Argolicas terret criſtata caſſide turmas.
Primus in occurſum galeato vertice Talcon
Occidit, icta manu frontem ſecat haſta ſuperbam,
Præcipitemq; aruis Danaum proſternit apricis.

Digitized by Google

Epithe-- tũ ſylua Maratho nia quer cũ fera- ce. Rex .n. Germa niæ, & Belgis & Pannoni cis ẽt im perabat. Regem Grema- niæ.

Impete decurrens Marathonia cuſpis eodem,
Tranſigit Antinoum, atq; inciſo popolite Buten,
Donec caſtra tenens magni Germanica Regis
Conſtitit, & geminas paribus ſortuna ſub armis
Iunxit iniqua manus, verum prior horrida Belgæ
Principis aduerſum clypei trabs exigit orbem,
Horrendũque infracta volans ſubit ætheris axem,
Et ſonitum montes circum, & iuga celſa reuoluũt.
Cõtra autẽ indomitus moriturũ extendit Amydnẽ
Amphicreon, capuloq; trucẽ tenus abdidit enſem
Pectore, & iniecto ſcindit præcordia ferro.
Quem primum vt gelida pictum pallore per herbas
Aſpexit, cecidiſſe ſoli, ſinit arduus axem
Et Regem intenſos concretum ſanguine crines
Præpetibus coniungit equis, Rutuloſque per hoſtes
Stridula in obiectis miſerum trahit orbita ſaxis.
Concurrunt fruſtra Heſperij, atque immania ſæuis
Pectora concutiunt iaculis, fruſtra omnis in vnũ
Dirigitur cuſpis, ſolam tot ſpicula mortem
Non explent; ſic ſæpe vagas elata per auras,
Intrepidè obnixos ingenti murmure quercus
Subſtinet icta notos, nequicquam vmbroſa vocata
Brachia decutiunt triſtes Aquilone procellæ:
Vnus ibi vndiſoni generoſus ad ora Truenti,
Biſenos aduerſa ferens in prælia flores
Cæruleos medium clypei volucremque Tonantis,
Deiecit ortus Abas telum immedicabile cornu.
Quem licet exhauſto ſuperat longæua ſenect.

Sanguine, præſtantes metuendo in pectore vires
Non tamen elanguẽt, quinos rapit agmine partus
Secum in bella parens, ſtimuliſq; agitata paternis
Ignea ſanguineos meditantur corda labores.
Ille autem in medijs, Oenotria perculit arma
(Cernitis) impune emotis puer improbus haſtis
Vnde age luctandum, nec enim fera pectora vincet
Militis aſpectus, geminant diſcrimina laudes
Maxima, & ingentes horrentia bella tumultus.
Sic lea magnanimos, quibus horrida terga comãtes
Non dudum cinxere iubæ, generoſa Leones
Euehit ad prædam, atque hapribilibus inuehit armis.
Aut ita ſublimes ſuperi Iouis anxia natos
Portat auis, cælumque ſubit Phaetontia cernens
Lumina, vt exiguos exploret lampade fætus.
At chorus ecce ſenẽ ſequitur fremebundus Abãtẽ
Amphicreonta petens; eadem furor improbus idẽ
Arma ciet, paribuſque volant conatibus orni:
Pars auras quatit vna leues, pars caſſide fulget,
Et clypeum confuſa petens fruſtrata quieſcit.
Proximus elato verum temerarius Edon
Dũ quatit enſe Syrũ, pharetramq; abiecit, & arcũ,
Accipit Hebræum traiecto gutture ferrum;
Pallida terribili ſoluuntur frigore membra,
Vitaque per tenues fugitiua elabitur auras.
Contra autem horrendum geminato cornibus ictu
Tela ruunt, diriq; ſonus quatit æthera cornu.
Verum ibi Orontiades fremebunda tremẽtibus ora

Vnus filijs A antis. Amp creon

Ampl crea

Digitized by Google

Quercubus obijciens, media inter tempora ferrū
Exigit hoſtis Hylæ, crepitantq; in acumine dentes.
Corruit infœlix letho & mucrone repando
Inciſa ex humero ceruix vtroque pependit.
Nec procul aſſiſtens collapſa cadauera Tarchon
Dum regit, hoſtilem medio miſer accipit enſem
Pectore, & obſcœno ſuſpiria ſanguine miſcens
Vltima, Tartareas Inferni ad labitur arces.
At pater aſſurgens illi, corpuſque per ingens
Lumina conuertens, ſubeuntem vt proſpicit hoſtē,
Et nece purpureum, diuulſo ingentibus aruis
Ora petit ſaxo, & liquidum ſubit æthera curſu
Accelerans, rapidoque ſilex ſtrepit icta rotatu.
Nec mora iactata nutans ſub pondere molis
Amphi- *Feruet Orontiades, Hebræamque impete quercū*
creon. *Impulit effræni; nec ſi crudelia circum*
Agmina concurrant ſolymæ, nō ſi omnis in vnum
Turba fremat lymphata ſyrum, cornuq; recurſū
Hoſtis Abas, verſaſq; vtero admirabitur ornos.
Romulidæ exurgunt gemitu, verùm excitus ictu
Languet eques, ſobeleſq; vna velox Agamēnon,
Intrepideuſque Pelops lethalia tela cruentant.
Iactat humi patrem conuerſo in pectora vultu,
Immixtoſque atro ructantem ſanguine dentes,
Vulnere Tenarias geminato eiecit ad umbras.
Sic quercus centum lapſis aſperrima luſtris,
Fulmine pulſa Iouis, funebrè ingentibus ardet
Ignibus, & virides rapiunt incendia crines.

Donec

Donec victa rogo poſtremum vmbrantia ponit
Brachia, fatalemque trahit conuulſa ruinam
Mors Agamēnonij ferrum inter viſcera cordis
Exigit, extremum Pelopis mucrone reuulſum
Cum galea aduerſis longè caput impulit aruis.
Vos quoq; magnanimi Solymæ occubuiſtis in aruis
Cadmus, & Alcithoes fœcundi gloria proles
Indiſcreta Capys, ſimiles tamen improba partu
Diſtinxit mors vna viros, tibi Cadme trementis
Auulſum ceruice furor caput exigit orni.
Te verum Alcithoe nixo Ducis haſta lacerto
Tranſabijt, tepidoq; impleuit ſanguine pectus.
At Tartaſſiacas cum primum eiecit ad oras,
Humidaque æternos pelago nox abdidit ignes,
Stellatis inuecta rotis, vmbraſque minores
Auxit, & ingenti fulſit Latonia cornu.
Cum Tethidis ſiluere domus interque Trionas
Frigidus aduertit currum temone Bootes.
Tigris vt Armeniæ paruarum in clade ferarum,
Ventris vbi exhauſto rabies expleta cruore
Deficit abſiliens, & victa mapalia linquit
Toruus Orontiades patrias remeauit ad arces.
At procul indomiti mœrens Hebræa tenebat Amphi-creon.
Caſtra viri, & grauibus turbabat ſomnia curis: Lesbia.
Cum ſubito aſſiſtunt, celereſq; ingentibus alis Intellige
Terrarum aſſiſtunt ingentia numina Reges, Alexādri
Illinc caſtus Honos, Amor hinc inimicus Honori.
Alter Apollinea redimitus tempora lauro,

Digitized by Google

Nutanteſque in terga comas, cui ferrea caſſis
Ante pedes, Tyrioq; effulgent murice veſtes.
Alterius fert dextra facem, ſonat aureus vna
Arcus, & ex humeris pendent funeſta decoris
Spiculaq; inſigniſque aurum ſublime pharetræ.
Occupat hanc primum, verbi incuſat amaris
Hebræorum. *Caſtus Honos: tu ne Abrbamidũ ò regina virorũ*
Hoſtiles ſtipata choros, tu ne ardua patris
Linquere tecta vales? veterũque verenda parentũ
Nomina, & ante actos maculis fœdare decores?
Iudith. *Quo nunc, magna latet mentem, vt Betula virago*
Icta (Oloferneis factum memorabile turmis)
Fregerit Aſſyrios vna ceruice maniplos.
Vtque oculis conuerſa polo Suſanna micanti,
Ferrea nam teretes arctabant vincula palmas,
Inſtanteſque hinc inde manus, lapidũq; procellas
Spreuerit, aſurgens dum circum ignara Deorum
Fraude ſenum ſilices Babilon ſtimulata pararet.
Aſpice nec longè repetam, mecum ardua Virtus
Auratis crinita comis, & cyclade fulgens
Muricis Oebalij cœlorum ingentibus aſtris
Pulchrior, & Solis non conceſſura decori,
Cum procul Eois ardet rediuiuus ab oris:
Cadida Virginitas mecum, cui tempora cultu
Cingit Erytrhæo viridis formoſa ſmaragdus.
Vitatoque ornata ſinu; mecum ora timentis
Caſta Pudicitiæ, diræ mecum æmula Mortis
Gloriaque, & niueis victoria concolor alis.

Con-

Google

Cõtra amor, hæc ni verba fugis te pfidus, inquit,
Coget Honos tolerare malum, obiectare periclis
Pectora, & æternos miſeram exoptare labores.
Hoc lymphata necis Romana Lucretia ferrum
Pertulit, & toruo Regem aſpernata Latinum Tarquinium ſuperbum.
Lumine, Tartareas adijt fugitiua curules;
Dum tumuli famam, ventoſaque nomina buſto
Prætendit, tenuique animũ fuco improbus explet.
Hæc age ſac credas; fugit irremeabile tempus,
Nec naſci bis fata ſinunt, & fugit inuidus anni
Orbis, & extremi pariunt incommoda menſes.
Crede, oris ſi fidis ouans rubicunda decori,
Crede, cadunt violæ; collum redolentia curuant
Lilia, purpureas lethæa papauera terris
Impoſuere comas. pluuijſque oppreſſa grauantur:
Omnis amat tellus, ardentque armenta ferarum, Lauridæ, Amanes petis vtebantur.
Tigris amat, leo rugit amans; amat æquore ludens
Tet bis, amãt Phocæ, & regnis Delphines aquoſis
Laſciui aſſuetos pelagi inſectantur amores;
Eſſe tot in medijs crudelis amoribus expers
Flammarum, telique putas? ſonat improbus arcus
His medium & cornus tenuem fugat icta ſoporem.
Fulmineumque videns peltatæ virginis enſem
Lesbia, conceptos verſanti corde dolores,
Sic fatur. quam fauſta tuos fortuna ſecundat
Hebræis obnixa gradus. tu noctis in vmbris,
Dumque per aſtriferos axis rotat aureus orbes,
Comprimis arua libẽs nec te grauis vrget Honoris
Cura,

Digitized by Google

Cura, cur heu, fortes ſors regno obnixa lacertos
Et mihi torua negat, cinctum caput ære nitenti
Nunc tollens, haſtamq; ferens clypeũq; rigentem,
Longè vbi Atlanteis immergitur Heſperus oris,
Vſque ad eritræas aduerſi gurgitis vndas,
Oris Alexandri ſequerer comitata decorem.
Laurindæ. *Verùm ita Amazoniæ fulgentia virginis arma*
Deſpiciam? nec molle caua trucis ægide pectus
Martis, & imbelli radiabunt lamina tergo?
Me me pondus Amor rigidi euectare metalli
Dirigat, obnixos cornu concurrere ceruos
Si docuit, fictæque regat ſub imagine formæ:
Nec me ea magnanimi Regis quã pontus, & omnis
Terra tremit ſtyxq; atra pauet vaga fama latebit.
Dixit. & ardenti lymphata Cupidinis æſtu,
Protinus arripiens galeam, & thoraca ſuperbum,
Opprimit ære comas, laterique accommodat enſẽ.
Atque vti proſpexit tacito cœleſtia paſſu
Sydera, & ignitis Phœben deſcendere bigis,
Eurimedonta vocat Rutuliſque elapſa, pererrat
Arua, & odorati conſiſtit acumine collis.

FINIS LIBRI QVINTI.

Digitized by Google

EXPVGNATÆ HYERVSALEM

LIBER SEXTVS.

ARGVMENTVM.

Virgo cadit, gens nigra fugit, quatit Italus arcem.

MOrdaces hominum taciturna ſilentia curas
Mulcebant cœliq nitens ſoror æmula Solis,
Inſtabat bigis Phœbe argentata citatis,
Candidaque ætherijs defigens lumina regnis
Suſpiranſque, altumq; premens Syra corde dolorẽ
Rupibus hæc gelidis ſtudio referebat inani.
O nimium dilecta meis tentoria quondam
Luminibus, queis alta gemens de Turre Latinos
Dum procul aſpicerẽ, me me his concludite capis

Sæpe gemens dixi, flammamq; extinguit vexis.
Vna ſuit veſtris pacem inuenire ſub armis
Iam pridem ſpes vna mihi, modò dirus amatis
Vrget amor, notiſq; fremens me expellit ab aruis.
At ne ita diſcedens vos primum, & Martia Romæ
Agmina deſtituam, perituraque secta parentis?
Siccine cum gemui, bello quieſcentibus armis
Quando erit, vt liceat Tyrrhenis oſcula labris
Iungere, & implicitis circumdare colla lacertis,
Aeolides rapuere ſonum per inania venti?
Certę ego Orontæi ſoboles miſeranda Tyranni
Quando aliter nequeo, dudum per tela, per hoſtes
Ferre modum lachrymis, patrios exoſa Penates,
Phœus Hic vbi purpureus curſu Gryneut anhelo,
Puluereum Oceani liquido lauat æquore currum,
Dum vagus ambroſio rorantes nectare crines
Heſperus vndis abdit radioſus ſonis,
Atque vbi puniceas aperit rubicunda feneſtras
Nuncia purpurei Terris Aurora diei,
Aequoris ignipedes tollunt vbi gurgite vaſto
Plauſtrum Solis equi verſantque è naribus ignes
Cœlicolum paſtu ſaturi, Tyrrhena requiram
Ora, & odoratos aurato vertice vultus.
Tu tamen interea Heſperiam imperterrite ſedem
Ibis, & ò miſeram Latijs me irate relinques?
Deuoret Inferni primum nigrantis hiatu,
Iactaq; tranſadiant toto Ioue fulmina pectus,
Quam ſine te Etruſcis ſpument vada ſalſa carinis.

Sic

Sic ait illacbrymans formoſaque lumina Cælo
Conuertit, mulcetque feras, neque ſortis iniquæ
Inſidias adſtare nouas, noua bella tremiſcit.
Stabat in elati collis viridantibus oris,
Altaque nocturnis Latonia lucibus æra
Criſtatæ incuntiens galeæ rubicunda tenebat.
Vnde nitentque ocreæ, ſuffultumq; ægide pectus,
Ingenteſque iubæ; ſed conumq; inſculpta ſupernè
Fulget Ariſtei ſoboles reparata labore;
Vnde ibi Orontiades, noctu qui regna peragrans, Apes.
Hinc inde Abrbamidũ magna comitãte caterua Amphicreon.
Rapta trahens armenta boum, remeabat ad arces, Hebræorum.
Haud procul ærata præfixam cuſpide cornum
Vidit, & horrificas galeam eructare fauillas.
Vidit, & obnxio torquens haſtile lacerto,
Intonuitque minis, armorumque igne refulſit.
Atq; vti diſſiliens vbi fluminis vnda rapacis
Nereos æquoreas vaſti petit humida ſedes,
Si vaga forte vadum ſiccis tactura labellis,
Aut prope Trinacrios colles, aut Attica rura,
Aut circum Iliacas Idæi culminis oras,
Cerua petat, linguaq; amni ſitibunda propinquet.
Vix voces ſonuere canum, ingenteſque latratus,
Quod ſitis abſcedit, fontemq; agitata relinquit.
Sic celerat triſtique metu Syra pulſa rapacem
Vrget equum, penituſq; datis loca linquit habenis. Lesbia.
Lucus erat viridis cæca procul ilicis vmbra
Vmb[illegible] ramiſq; tegens viridantibus auras,

Gea-

Digitized by Google

Gramine muſcoſo liquidiſque vberrimus vndis.
Nec fugit hunc fugiens virgo, ſed pondera vinclis
Caſſi lis eiecit per eburnea colla ſolutis:
Ambroſias perfuſa comas, faciemque recenti
Obſcuram pallore ferens, verum improba quercus
Corripit, & croceos ligat obuia fronde capillos.
Nox erat, & gelidis ſyluæ tenebroſa ſub antris,
Cornigeræ auertens longum vaga lumina Phœbes
Teſqua relinquebat piceis adoperta tenebris;
Vnde trabem incuruis telum immedicabile neruis
Impulit Aphicreon, & pulſa phalarica cornu
Horrendum ſtridens, haud euitata ſiniſtro
Incubuit lateri, totoque in corde reſedit.
Et vaga iam croceas Aurora elata feneſtras
Tythoni arcanum linquens rubicunda cubile
Panderat, & gelidas Dyctinna intrauerat vndas;
Aethera per medium tenui dum ſydera cornu
Lucifer. *Caſtor agit cœloque nitens iubar extulit alto.*
Iamque pater lucis gemmata iugalibus horas
Fræna, adamanteaſque inferre iubebat habenas.
Illi autem ignitis obiecta repagula plantis
Pulſabant totaque comas ceruice mouentes,
Efflabant roſeos accenſis naribus ignes.
Cum ferus Amphicreō fraterno in pectore vulnus
Virginis horrenti conſperſum ſanguine cernit:
Atque vti nocturnum Phœbes ſine lumine Cælum
Fulget adhuc, niue tecta videt, videt alba furore
Ora necis, ceſſere roſæ, euanuere genarum
Oſtra,

Oſtra, & odoratis corrallia roſcida labris.
Vnde ibi cœnoſo deformans puluere crines
Vnguibus ora ſecat, lachrymiſq; aſpergit amaris
Lesbia, voce ferens, qui te mihi caſus ademit?
Cara ſoror, dilecta ſoror, conuerte iacentes
In mea membra oculos, audiq; nouiſſima verba.
Illa autem ad gemitus conata attollere rurſus,
(Nõdũ etenim perfũcta) neci vaga lumina claudit,
Iunctaque ſemianimæ fundit ſuſpiria vitæ.
Heu tunc ille fremens, mea te manus inquit, & ira
Perdidit, agnoſcoque tuam mea crimina mortem,
O dolor, ò facinuſque meum, mea fonte perenni
Claudite poſtremos, mea claudite lumina Soles.
Figite me iaculi, ferro me abſumite ciues
Si qua manet pietas, aut tu dominator Olympi
Ignibus inuiſum caput hoc impelle triſulcis.
Sic ait, illachrymans, rutilumque exoſa cadentis
Lumina deſtituunt Solem, Sol[illegible]næq; phalanges
Semianimẽ, multoque gelu, atq; horrore rigentẽ,
Exanimemque Syram peritura in tecta reportant.
At non magnanimus per inhoſpita luſtra ferarũ
Deſtituenda Lygur Tyrrheni principis arma
Credidit, & Syriæ pelagi properabat ad vndas; Laurens.
Cum minor inferni frendens Regina Baratrhi Alecto?
Eutridis mentita iubas, clypeumque nitentem Alexãdri
Et triplices obiecit Apes, procul ærea caſſis Stẽma .n.
Fulgurat, irriguoque tepet maculata cruore, Alexãdri
Nec mora Gorgoneas formæ Infernalis echydnas tres erãt
Apes.

Deicit

Digitized by Google

Deicit, & mitem ruris ſimulata colonum,
Vt iuuenem, turpes ſcrutantem ſanguine veſtes,
Aſpicit, ex templo fugiens velut icta timore
Deſilit, & gelidæ curſu ſubit ora cauernæ,
Quam primũ vt tenuit Laurens, rigidæq; minacem
Ceruici dextram imponit; Dea dira tremantes
Attollitque in aſtra manus, pulſatque reflexo
Arua genu, ambiguamq; petit ſibi munere vitam.
Ille autem, quis membra refert pallentia ferro
Cæſit ibi, & magnos detraxit caſſide vultus.
Talia ſed contra aßurgens oneroſa pharetris
Agmina (Neptuni dum ſe rubicundus Eoo
Littore proferret Titan, & feſſa grauaret
Militis ora ſopor) clam ferro obnixa ſilentis
Eripuere caput; puris ſe immiſcuit auris
Hæc vbi dicta dedit, multoque horrore frementem
Terruit, & dira famæ exitiabilis vmbra.
Nec mora præcipiti frendens ſubit oſtia paſſu
Cautis eques, magnoque domos efferuere planctu
Audit, & educto quærit penetralia ferro.
At medium horrenda monſtrũ implacabile, forma
Obiecit ſeſe Heſperio, caput horrida deſert
Dextera Alexandri taboq; & ſanguine pictam
Cæſariem funeſta regit, roſeuſque cruenti
Oris humor vocem ſingultibus interrumpit.
Heu fuge Cæſareos faſces, fuge dira Latini
Imperia, & patrias repete imperterrite turmas.
Nuſquam tuta fides feßum oppreſſumq; ſopore

Proh dolor? Aeneadum diro me cuſpidis ictu
Tranſadigere manus, Stygiaſq; adegere cauernas.
Heu fuge. ſanguineis primū quā immania dextris
Agmina conueniant, teq; his celer eripe campis.
Vel quidquam ſi forte manet virtutis auitæ,
Tyrrhenaſq; manus verbo, ingentemq; ſororem **Lauridū.**
Vrge, nec Etruſcis Rutuli exultentur inultis:
Omnibus vmbra locis ferrū, atq; incendia Martis
Sæua miniſtrabo, Lygures ac enſe iuuabo
Talibus infrendens, ſermonem abrumpit, & illum
Aethere dilabens antro Dea dira relinquit.
Ille autem æquoreas greſſum inſtaurauit ad vndas,
Ferret vt Auſoniјs inimica incendia tranſtris,
Iamque peragratis Iudeæ finibus Hæros
Viderat vndanti motu admiratus aquarum
Littora Iordanis, tenuiq; reuinctus ab alga
Hic caput irriguis antiquum erexerat vndis
Mollis aquis, verſaque ſenex ſpectabilis vrna.
Arnus erat; cum fonte choris comitata ſororum
Candida Lyriope Tyrrhenum enixa ſonoro
Exilijt, vultuſque Lygur proſpexit amicos,
Illa per arcanas terrarum emiſſa latebras
Cum Patre, Iordano veniebat ab hoſpita menſis
Læta, & Achemenios ſpirabat vertice odores.
Tū Lyguri, ô intrepide abramidū fera regna perrās
Haud paruum moliris opus, magni ardua ponti
Antra petens. puppeſq; parans abolere Latinas
Viuit Alexander, viuit, viridemque iuuentam,

Impubeſque annos Cœlum ad maiora reſeruat.
Te fera Tartarei deluſit imagine Regni
Obnixa Auſonijs virgo ſata nocte maniplis.
Tempus erit, Solymas ferrata cuſpide portas
Quo puer euertet, Tuſcos, ſobolemque nepotum
Fortibus accendens facta ad ingentia factis:
Tempus erit, venietque annis abeuntibus ætas
Qua triplici ingentes ingenti vmbone corona
Tergeminæ cingentur Apes, Rutuliſque nitibunt.
Atque vti pennatas media Iouis armiger æthra
Territat immanis roſtro, rapidoque volatu
Increpat adſtantes per inania regna cateruas.
Subſtantium. *Taliter aduerſo æternum inſigne maniplos*
Thriciumque Ducem, & Mauros agitabit iniquos
At tibi fluctiſoni liceat modo fluminis antrum
Stagnanteſque videre domos, fas limina Diuum,
Tangere ait, medioſque iubet diſcedere fontes
Qua greſſus inferret eques, procul humida circũ
Heſperiũ ſtetit vnda Ducem, atq; in curua recepit.
Ille domum mirans, regniſque inamœna profundi
Antra, per arcanæ vaſtos telluris hiatus
Ingreditur; fonteſque videt, fluuioſque rapaces
Diuerſo properare gradu gelidumque Lycormã,
Idæi Symoenta iugi, rapidumque Caycum,
Et Tygrim & Gangẽ gelidiq; fluenta Niphatis,
Et celeres vndas pontem indignantis Araxis.
Nilus. *Nec vagus Aegypti liquidum caput abdidit illic*
Amnis, vt irriguo properet vada turbida paſſu

Per

Per centum aſſuetas ſinuanti gurgite fauces.
Proximus auriferis vbi proſilit Hermus arenis,
Pactoluſque tumens, & qua Niſæus Hydaſpes
Antra patent, fuluoq; nitent radioſa metallo.
Aſt vbi in exeſo pendentia fornice tecta,
Secretaſq; domos Driadum, ſe ſe intulit Hæros
Aſpicit ardentem terræ in penetrabilibus illic
Iaſpida, & iguitas ſpirantem adamanta fauillas.
Protinus irriguos Nymphæ dant ordine fontes,
Atque adolere focos, multoque Halantia flore
Strata premi, dulceſque cibos, epulaſque reponi
Arnus ouans ante ora iubet, laquearibus aureis.
Fulgentes lychni pendent, ſtrepituque ſororum
Murmurat icta domus, quarum pars aurea ponit
Pocula, fœcundas ſternit pars altera menſas.
At vaga Lyriope mitis ſpumantia Bacchi
Dona Ioui libemus ait precibuſque ſequamur
Vndarumque patrem Oceanum, facileſq; Napæas.
Dixit & Eois halantes thuribus aras
Nectare odorato ſparſit. quare ardua fumant
Tecta, & Achemenios ſudãt fruſta ignea ſuccos.
Vt verum compreſſa fames, epulæq; remotæ,
Regis ait Tyrrhena parens: vbi pectora magno.
Et vaſtos laterum tractus fluctu abdidit, auſus
Pangæa Iliacis imponere ſaxa ruinis,
Turbidus Aegeon, expirauitque Tonantis
Fulgur, & Oceano late comitata peremptum,
Signarunt liquidos vltricia fulmina campos:

Mater Alexãdri Vnus Gigantũ à Ioue fulmine pcuſſus atq; in Aegeo: reuin etas.

Digitized by Google

Candida conſurgit Delos, & inanibus æquor
Armatũ hãc ſcopulis fluctu circũambit, & vrget.
Hãc igitur celerare pares, hæcque auribus hauſi,
Hic tibi magnarum ante oculos rabida ora ferarũ
Se ſe vltro obÿcient, cum primum oracula Solis
Viſere contendes, namq; hic vagus vrget Apollo
Corda Parethonÿ vatis, cui celſa laborant
Sydera clamanti, & regnum bipatentis Olympi,
Qui fluuÿs indurat aquas, qui Tartara nouit,
Nocturnoſq; ciere Duces, omnemq; profundæ
Plutonẽ. *Iunonis thalamũ, & Regem exturbare ſeuerum.*
Atque ibi cum medium Cœli premit altior orbem
Phœbus, & intonſis vmbra eſt gratiſſima ſyluis,
Philome la auis. *Flebilis æſtiuos Aedon cum voce calores*
Temperat, & querulis reſonant arbuſta cicadis;
Hic erit hic vinclis capiendus, vt hoſpita nati
Vt tibi tecta canat, precibus namq; vlla ſuperbus
Tyrrheni documenta dabit, contende catenis.
Ipſa per emotas vaſti te gurgitis vndas,
Cum noua purpureos Aurora effuderit ortus,
Vatis ad antra feram, gelidaq; in rupe recondam,
Alexãdri *Regis auus tecũ Arnus erit, tecũ humida regna,*
Aſſuetumq; larem, & notas veniemus ad vndas.
Aſt vbi compreſſum vinclis, ferroq; tenebis:
Aut mare marmoreum curſu ſinuatus adibit,
Aut ingens petet aſtra rogus, luditq; catenas,
Se mille in facies vertens virgataq; fiet
Elephas. *Tigris, & impexis campo lea crinibus ibit,*

Nunc

Nunc Lybiæ mõſtrũ ardẽtis, modo turbida Tauri
Panthera, horrentique attollens tergore ſetas
Vrſus erit, totoq; erectus abibit in aruo:
Tu verum violenta fremens ea vincula victo
Ingemines, feſſo donec tibi corpore cedens
Talis erit, qualem, dum ſe ſe effũderet antro,
Videris incepto claudentem lumina ſomno.
Dixit, & exiliens thalamis vndantia pino
(Poſtera vbi Eoas pandens Aurora feneſtras
Purpureis crinita roſis, rubicunda refulſit)
Regna petit, puppiſq; agili ſecat æquora niſu.
Et iam Memnonides libratus vertice campos
Liquerat aſſurgens, medioq; intonſus in orbe
Phœbus erat, fonteſq; caui, fluuijque rapaces,
Fluctibus erepti, ſub Apollinis axe tepebant,
Cum ferus antra ſenex tenui viridantia muſco
Intrauit, poſitiſque hæſit ſub fornice curis.
Lucus erat plantis, æternumque inuia Phœbo
Sylua virens, confuſa comis, ſub tegmina quarum
Humida regna tacent, circumq; hæc plurima curſu
Limina mæandro duplici leuis vnda cadebat.
Ergo ibi bellipotens occludere lumina miles
Paſſus, & irriguæ vatem indulgere quieti
Vix, ruit horrendum clamans, vincliſq; pauentem
Comprimit, ille fremẽs, & notæ haud inſcius artis,
Mille trahit varias mutatus imagine formas.
Fit lupus, immaniſq; leo, maculataq; Tygris,
Gorgoneus Python, & ſpiris radiantibus anguis.

Saxoſumq; ſonans flumen, fulmenque Tonantis ;
Verum vbi defenſus, nec iã amplius vlla ſuperſũt .
Corporis arma viro, proprio hæc tãdẽ excipit ore.
Nam quis te procerum longè imperterrite noſtro
Iuſſit obeſſe lari, & numen temerare verendũ ?
Ille autem incuſſo verſans ſuſpiria corde ,
Scis vates, ſcis, multa Syon , quæ incendia Martis
Sæua premant, quæ bella feram: præcepta Deorũ
Alexandri. Lygur. Proſequor Etruſci quæſitum oracula Regis.
Hæc tantum Heſperius. verum illi pectus anhelũ,
Et rabie fera corda tument , vi denique multa
Talibus, infrendens dudum rabida ora reſoluit,
Vt primum Oenotrijs, Danaumq; abſcedere caſtris
Tyrrhenum Romana Ducem tremefacta iuuentus
Vidit, & ingenti fremuerunt arma Theatro ;
Ille coruſcantes armorum horrore cateruas ,
Argolidumq; manus, Calidoniaq; ora virorum
Fluminis irriguas ſtrauit fluitantis ad vndas ,
Fluuius eſt Phericiæ. Inde ſequens Dorylam ripas ad Orontis aquoſas
Adſtitit, & frontem galea, atq; vmbone ſiniſtram
Nudauit medijs aruorum effuſus in herbis .
Ecce autem adſtantes miſceri murmure lymphas
Senſit, & eductis per eburnea colla capillis
Vidit Amadriadem fluuij celerantis ab alueo
Surgere, & albentes nudam oſtentare lacertos:
Non puer Eois aliter Ioue natus ab vndis
Exilit, & crines interfluit aura decoros .
Nec ſecus abſiliens fluctu rubicunda ſonoro;

Dum

by Google

Dũ pelagi adſtarẽt reliquæ ad cunabula Nymphæ.
Ambroſias reſoluta comas Cytherea refulſit.
Nec mora ludentes Gluacarũ ad plectra choreas
Excipiens, vt ſæpe vagas concentibus auras,
Ad Phaetonteæ ſtagnantia regna Paduſæ,
Percutit albus olor, quercus & ſaxa mouere,
Et ſyluas mulcere ſolet, ſic candida Naias
Carmine fontis aquas, & flumina longa moratur.
Iamque ſoporiferæ cedebant membra quieti
Feſſa, Ducis cum frontis ebur recubãtis, & oſtrũ
Nympha videt, vultuq; calens immota decoro
Heret, vt irrigui quondam prope littora fontis
Adſtitit, egregiæ deceptus imagine formæ
Narciſſus conuexa replens vlulatibus antra,
Beotidumq; mouens animos plangore ferarum.
Mox ibi pallentes violas, atq; alba Hyacintis
Lilia iuncta legens, variaſq; ordita catenas
Membra viri, vincliſq; humeros rubicũda coercet,
Inde per Aegeos ad Oaxidis humida campos Fluuius eſt in Inſula Creta.
Antra venit, iunctiſq; Ducem ocultare puellis
Nititur, ignari quondam vt Lycomedis in aula
Armiger Aeacides virgo verecunda latebat.
Ne verum intrepidam reuoces ad prælia dextrã,
Hic tibi dirarum ante oculos rabida ora feraum
Se ſe vltro obijcient, Scyllæq; Hydræq; biformes,
Pythoneſq; atri, & ſphinges, rabidique Leones,
Vipereæque acies, tu contra audentior ito;
Namq; humili concuſſa metu, fugitiua quieſcent

Digitized by Google

Vt tuus incurui franget ſonus æthera cornu.
Hæc vbi dicta: cauis acclini vertice lymphis
Mergitur, & nigræ circum attolluntur arenæ.
Nec mora magnanimos puppis Neptuno Aegeo
Arnũ Regis auũ & Lygurem vehit vncta ferocẽ.
At Deus interea Gabrielem ingentibus alis
Ire iubet, totoque choros accerſere cœlo,
Ille autem extemplo Boreã prælatus, & Auſtrũ,
Empyreos iubet ire Duces, vnde arduus ille
Agminaq; Italidum cernit, Phrygioſque nepotes.
Ergo vbi ſyderei tenuere palatia regni,
Celſior omnipotens, ſolioque innixus eburno,
Terrarum aſpiciens orbem, fluuioſque fugaces,
Aequoraq; & latos fontes, radiantia multis
Fulmina vibrauit flammis, vnde omnis Olympus,
Et procul alta metu ſiluerunt murmura venti;
At vaga cœleſtes vario Thaumantias arcu
Stat Regis complexa comas, ſedemque verendam
Quattuor inductis animalia maxima pennis
Ante ſedẽt, queis quot vaſto ſunt corpore plumæ,
Tot vigiles radiant oculi (admirabile dictu)
Ille autem, Infernas acies Phlegetontis auari,
Non mage Olympiacis bellum indixiſſe maniplis,
Horruit alta domus cum circum aurata ſuperni
Regna poli, & noſtris ſtreperet ſeges ærea tectis:
Cum rutilæ æterno Michael adamante refulgens
Caſſidis, Empyreos ad Martia bella maniplos
Duceret, & Stygias aciem eiectaret ad vndas;

Vt modò Orontæas longum ſupereſſe phalanges
Indignata fremit, tardus quo nam vſque truentas
Exigor in pœnas? piguit glomerare per auras
Fulgura, & Aetnæos auferre incudibus ignes.
Nil ego ſulphureis quod aduram mœnia flammis?
Terrarumque globum delere voracibus vndis
Aequora paßus, agã? fructũ hũc ꝙ ab ĩpete turmas
Stagnantis ſaluarit aquæ, Pharaonidas axes
Amne tegẽs, mea dextra refert, quod opaca ſupnã
Præbuerit per regna dapẽ, & Phlegetontiis aduſti
Clauſerit Infernas ſoboles mea ſanguine portas?
Accipite ergo animo, & verbũ aſſeruate tremẽdũ,
Turbine flammarum Solymos, & celſa tonanti
Fulmine tecta premam, quod circũ ingentia regni
Rura tremant, atq; icta rogis nemora alta laborẽt,
Nec tantum vexare face, aut glomerare ſagittas
Sufficiet, ſed iuncta ſiti premet arida morſu
Ora virum funeſta fames, ferus vngue rapaci
Vultur, Orontæis rabiem exaturabit ademptis,
Informeſque cauis ſyluarum è cautibus vrſos,
Terribileſq; ſues, furibundaque caſtra leonũ,
Adijciam vexare Syros; quare impiger ales
Præcipites rapido Michael anteire volatu
Diſce Notos, niſuque domos adlapſus auaras,
Dic age, nocturnos reuocare in turbida Manes
Tartara, feſtinet Pluton, rutilantia muros
Donec inexhauſtis rapiant incendia ramis;
Ille Paleſtinas nigranti examine turmas,

Fun-

Fŭctaq; tunc ſtygijs ſimulachra effundet ab antris,
Tunc liquidum late nubes per inane citatas ,
Fumus aget, victorq; ſyrum fera tela recondam.
Dixit: & incuſſa ſacrarum mole comarum
Atria ſyderei nutu tremefecit Olympi.
Paret agens Michael, ſoloq; effuſus ab alto
Fulget, & aſtriferos tranſit talaribus orbes.
Ille ibi ſydereum ſtellata fronte Leonem
Aſpicit, & cancri membra incuruata ſuperni,
Nec procul ætherijs cornu furit igneus aruis
Taurus Agenorides, Ledeaque uincta refulget
Progenies, procul arma manu ciet aſpera Chyrō.
Inde premens auras, apicē, & nemora alta niualis
Aſpicit Atlantis, cinctum cui verticis alti
Nubibus imbre iugū, rapidiſq; impellitur Auſtris
Nix humeros glacialis habet, riget horrida brumis
Barba intonſa cadens), ducuntque per iſpyda riuos
Pectora diuidui fontes, fluuijque rapaces.
Ille ibi præpetibus nemoroſa cacumina pennis
Tranſmittit, Baiaſque ruens ad labitur oras,
Hic locus æternis cœli, nemorumque tenebris
Horret, & arcano glacialibus ore cauernis
Fœtet, vbi ætherias haud vnquā impune per auras
Nubiuagæ ſpatiantur aues. tenebroſus hiatu
Tam graue Tartareis effert ſe fumus ab antris;
Hinc via ad Infernas per opaca ſilentia ſedes,
Sulphureæque patens fauces Acherontis auari:
Tranſilit extremas rapido pede nixus ad vndas

Hac

Digitized by Google

Hac Michael, toruumq; ſenem, lentaſque paludes
Aſpicit & pingues tranantia corpora riuos,
Lethæis infuſa vadis; verum vndique pigræ
Ferre gradum prohibent nubes & putridus æther
Implicat, ille cauas aurata luce tenebras
Excutit, & radijs circum ſtygis aura refulget.
Verum vbi Tartareos ad turbida regna Tyranno
Impoſuit reuocare choros rapido ocyor Auſtro
Proſilit in ſuperos, rigidaque interritus haſta
Percutit Infernos, tenebrarumque ora coronis
Exuit, Empireum celerans, vultumque ſerenat
Nec ſecus iratis nubes Aquilonibus ictas
Purpurei æternum radians lux alma diei
Soluit, & expulſis ardet rutilantior vmbris.
At procul interea Cæſar quando ardua latè
Mœniaque, & turres putat oppugnare ſuperbas,
Imperat acciri iuuenes rapidèque comantem
Accelerare viros clypeata indagine ſyluam,
Qui properè expediant moles, & bellica Martis
Moliti attollant Solymæ expugnacula muris.
Illi autem inſtantes operi, procul horrida paſſu
Teſqua petunt vallisq; cauis anfractibus errant.
Iamque rudes tetigere locos: cadit ardua pinus,
Glandiferæq; ruunt quercus, & acommoda bellis
Fraxinus, iratis ſonat icta ſecuribus ilex,
Alnuſque apta fretis, & odora morte cupreſſus
Præcipitant: fugere feræ nidiſque fugaces
Abſiliere ſuis volucres, cecidere rotata
Robo-

Digitized by Google

Robora, & impoſitæ plauſtris reſonantibus orni,
Ilicet aptatæ turres, pluteique rigentes
Balliſtæque horrent Bellonæ dira ſupellex
Iamque dies aderat, roreſq; inopina cruentos
Sparſerat Hebræis Vxor Tithonia campis;
Cum ſubito intrepidi clypeorum ad mœnia tecto
Italidæ incurrunt, & obumbrant æthera telis,
Iamque faces, iam ſaxa ruunt, denſaque leuantur
Lege gradus nec turba manu glomerare ſagittas
Deſinit Heſperias, contra autem effundere certant
Multifidaſq; trabes, ſcopuloſaq; teſqua rebelles.
At clypei exultans orbe inter millia Cæſar
Ante acies, & ſigna ruit, galeaq; refulgens
Erigit intrepidos inimica in mœnia vultus.
Et modo terrifico rigidos ſtridore molares
Diſcutit, excuſſis modò tela volantia tergis.
Longum autem excelſi ſublimior appice muri
Stabat Emicniades, nemoroſum in prælia montis
Saxũ immane ferens, magnaq; hinc inde Latinos
Mole Gigantei terrebat corporis hoſtes.
Illyricumque Buten ferratæ cuſpidis ictu,
Quem circum ingentem fremitu inſonuere ſecundo
Agmina Orontiadũ, & dira exanimauerat orno,
Cum ferit icta feri lumen Cydonæa ſuperbum
Cæſaris haſta manu, verum ille cruentus ab alta
Turre cadit, concuſſa Syrum ſuper arma ferocẽ,
Saxaque Orontæi ſonuere trementia muri.
Nec ſecus horrendum Getico procũbit in Aemo,

Quam

Quam rapidi rapuere Noti peritura cupreſſus
Auulſiſque erepta comis illa vſque minatur
Qua tellure cadat, circum nemora alta tremiſcũt
Interea, ingentemq; pauent frondoſa ruinam,
Inde recuruati Lycabam reſonantibus arcus
Cornibus aggreditur, Cedron qui lætus ad vndas
Magnanimi Eutridis diræ ſe abduxerat haſtæ,
Vnde ſibi annoſam Clotho, ſobolemq; futuram
Crediderat, varijs eluſus ab alite ſignis:
Verum ibi præcipitat murorum è uertice, ſacros
Luce tuens pallente polos, cælumque repoſcit.
Tempora longæuæ fruſtra expectata ſenectæ.
Iunxerat Eurillæ dextram fremebundus Eryon,
Vt ſecum igniuomam Romana bituminis ollam
Deſuper ora daret, cum primum eiecta Latini
Militis haſta venit lateriq; adlapſa, frementem
Tranſigit Hebræum, ſociaque in coniuge figit,
Par procul indomitis ſæuit fortuna Latinis
Contra, vbi marmoreis Lybicarũ armata ferarum
Obiecere locis; cornu hic fremebundus amico
Fulgurat Amphicreon. lethoq; agitata ſororis
Ignea corda fremunt, quatit ecce tremẽdus ahena
Cuſpide turriferum medijs elephanta maniplis,
At fera ſanguineam traiecta attollit in auras
Cuſpide ceruicem, tabuliſque effundit acernis
Arma virũ & pharetras, lapſæq; immania turris
Pectora, præcipiteſq; trahit moritura Quirinos.
Ecce nouis armata focis manus hoſtis ephœbi Amphicreõtis

Tor-

Digitized by Google

Torquet in elapſæ flammas rabida ora minaces,
Correptamque ardore trabem, ad intuſque ſonoro
Turbine fumantes turbo rapit igneus axes.
Nec ſecus auratæ ſegetes alimenta miniſtrant
Purpureis optata rogis, calet humidus æther
Interea, & putres vrunt incendia glebas.
At Lybiæ ſtimulante foco monſtrũ intrat aquoſas
Torrentis cum turre domos, Cedronq; per vndas
Torquetur rapido metuendi corporis æſtu.
At procul aerio turrita in mœnia paſſu
Fulgurat Italicis ingens Theopiſtus in armis.
Pulſa venenatis circum caua tempora telis
Aera ſonant, galeæque comas quatit aura nitẽtes.
Ille autem intrepidus, terra vt veſtigia firmans
Perfurit in Solymos, pulſu Balearica plumbum
Funda rotat, lapidumque ruit denſiſſimus imber.
Sic ferus aduerſis elephas redimitus ab armis,
Horrendum infrendens, hominum venabula lõge,
Et rigida eiectas colli cute diſcutit haſtas.
Vt verum noua lux miſeris effulſit, & altum
Caſſidis ingentes micuere in vertice criſtæ,
Inuiſam agnoſcunt faciem, geliduſque trementum
Palluit an ore timor, poſito tamen enſe, Melthes
Multifidam torquet generoſa in pectora quercũ;
At vulnus rapuere Noti, namq; æthera neruis
Quercus adacta ſubit, verũ illi erectus in enſem,
Theopi- *Percutit ingentem media inter tempora frontem,*
Dardanius, magnoque tremens agitata cadentis

Pon-

Pondere terra gemit, præſectaque partibus æquis
Cuſpide cæſaries humero ex vtroque pependit.
Inde Neocliadem ferro, iuuenemque Numanum
Verberat, & tumido iaculum in pulmone recōdit,
Abripit ille fremens violentum è uulnere telum,
In pectuſq; ruit vultu, & cum luce dolorem
Deſinit, æterno componens lumina ſomno.
Nec procul Eumenij ferrata in caſſide ferrum
Abdit, & effuſo commiſcuit oſſa cerebro.
Ille autem epinnis lapſu moribundus amicis
Voluitur, æneadumq; trahit ſuper arma ruinam.
Et ſi ibi terribilem iaculis ea cura ſubiſſet,
Pādere clauſtra manu, atq; īmittere poſtibus agmē
Illa armis poſtrema dies, illa vltima ferro
Regis opes, ſedeſque Syrum expugnaſſet auitas.
At necis Italici ſæuum violenta cupido
Principis adſtantes ferrum contorſit in hoſtes.
Iamque theatrali murorum euertice, Regis
Aurea tecta ſubit, verum hic glomeranda refulgēt,
Eumenidum nigris fabricata incendia campis:
Ille ibi ferratas correpta cuſpide portas
Vrget, & armorum pluuia crepitante ſonora,
Fert tremulis medium pennis galea alta draconē.
Ac veluti paſtus ſyluis mala gramina ſerpens,
Quem niuis aprico glacies tumularat in aruo,
Nunc nouus exuuijs, fuluoq; horrendus in auro,
Mille trahit varios aduerſa luce colores.
Talis Orontæi radioſa in robore poſtis

Cuſpide

Digitized by Google

Saxoſumq; ſonans flumen, fulmenque Tonantis ?
Verum vbi defenſus, nec iã amplius vlla ſuperſũt.
Corporis arma viro, proprio hæc tãdẽ excipit ore.
Nam quis te procerum longè imperterrite noſtro
Iuſſit obeſſe lari, & numen temerare verendũ ?
Ille autem incuſſo verſans ſ. ſpiria corde,
Scis vates, ſcis, multa Syon, quæ incendia Martis
Sæua premant, quæ bella feram: præcepta Deorũ
Alexandri. Lygur. Proſequor Etruſci quæſitum oracula Regis.
Hæc tantum Heſperius. verum illi pectus anhelũ,
Et rabie fera corda tument, vi denique multa
Talibus, infrendens dudum rabida ora reſoluit,
Vt primum Oenotrijs, Danaumq; abſcedere caſtris
Tyrrhenum Romana Ducem tremefacta iuuentus
Vidit, & ingenti fremuerunt arma Theatro;
Ille coruſcantes armorum horrore cateruas,
Argolidumq; manus, Calidoniaq; ora virorum
Fluminis irriguas ſtrauit fluitantis ad vndas,
Fluuius eſt Phericiæ. Inde ſequens Dorylam ripas ad Orontis aquoſas
Adſtitit, & frontem galea, atq; vmbone ſiniſtram
Nudauit medijs aruorum effuſus in herbis.
Ecce autem adſtantes miſceri murmure lymphas
Senſit, & eductis per eburnea colla capillis
Vidit Amadriadem fluuij celerantis ab alueo
Surgere, & albentes nudam oſtentare lacertos:
Non puer Eois aliter Ioue natus ab vndis
Exilit, & crines interfluit aura decoros.
Nec ſecus abſiliens fluctu rubicunda ſonoro,

Dum

by Google

Dũ pelagi adſtarẽt reliquæ ad cunabula Nymphæ.
Ambroſias reſoluta comas Cytherea refulſit.
Nec mora ludentes Gluacarũ ad plectra choreas
Excipiens, vt ſæpe vagas concentibus auras,
Ad Phaetonteæ ſtagnantia regna Paduſæ,
Percutit albus olor. quercus & ſaxa mouere,
Et ſyluas mulcere ſolet. ſic candida Naias
Carmine fontis aquas, & flumina longa moratur.
Iamque ſoporiferæ cedebant membra quieti
Feſſa, Ducis cum frontis ebur recubãtis, & oſtrũ
Nympha videt, vultuq; calens immota decoro
Heret, vt irrigui quondam prope littora fontis
Adſtitit, egregiæ deceptus imagine formæ
Narciſſus conuexa replens vlulatibus antra,
Beotidumq; mouens animos plangore ferarum.
Mox ibi pallentes violas, atq; alba Hyacintis
Lilia iuncta legens, variaſq; ordita catenas
Membra viri, vincliſq; humeros rubicũda coercet,
Inde per Aegeos ad Oaxidis humida campos
Antra venit, iunctiſq; Ducem ocultare puellis
Nititur, ignari quondam vt Lycomedis in aula
Armiger Aeacides virgo verecunda latebat.
Ne verum intrepidam reuoces ad prælia dextrã,
Hic tibi dirarum ante oculos rabida ora feraum
Se ſe vltro obijcient, Scyllæq; Hydræq; biformes,
Pythoneſq; atri, & ſphinges, rabidique Leones,
Vipereæque acies, tu contra audentior ito;
Namq; humili concuſſa metu, fugitiua quieſcent

Fluuius eſt in Inſula Creta.

Digitized by Google

Vt tuus incurui franget ſonus æthera cornu.
Hæc vbi dicta: cauis acclini vertice lymphis
Mergitur, & nigræ circum attolluntur arenæ.
Nec mora magnanimos puppis Neptuno Aegeo
Arnũ Regis auũ & Lygurem vehit vncta ferocẽ.
At Deus interea Gabrielem ingentibus alis
Ire iubet, totoque choros accerſere cælo,
Ille autem extemplo Boreã prælatus, & Auſtrũ,
Empyreos iubet ire Duces, vnde arduus ille
Agminaq; Italidum cernit, Phrygioſque nepotes.
Ergo vbi ſyderei tenuere palatia regni,
Celſior omnipotens, ſolioque innixus eburno,
Terrarum aſpiciens orbem, fluuioſque fugaces,
Aequoraq; & latos fontes, radiantia multis
Fulmina vibrauit flammis, vnde omnis Olympus,
Et procul alta metu ſiluerunt murmura venti;
At vaga cœleſtes vario Thaumantias arcu
Stat Regis complexa comas, ſedemque verendam
Quattuor inductis animalia maxima pennis
Ante ſedẽt, queis quot vaſto ſunt corpore plumæ,
Tot vigiles radiant oculi (admirabile dictu)
Ille autem, Infernas acies Phlegetontis auari,
Non mage Olympiacis bellum indixiſſe maniplis,
Horruit alta domus cum circum aurata ſuperni
Regna poli, & noſtris ſtreperet ſeges ærea tectis:
Cum rutilæ æterno Michael adamante refulgens
Caſſidis, Empyreos ad Martia bella maniplos
Duceret, & Stygias aciem eiectaret ad vndas:

Digitized by Google

Vt modò Orontæas longum ſupereſſe phalanges
Indignata fremit, tardus quo nam vſque truentas
Exigor in pœnas? piguit glomerare per auras
Fulgura, & Aetnæos auferre incudibus ignes.
Nil ego ſulphureis quod aduram mœnia flammis?
Terrarumque globum delere voracibus vndis
Aequora paßus, agã? fructũ hũc ꝙ ab ĩpete turmas
Stagnantis ſaluarit aquæ, Pharaonidas axes
Amne tegẽs, mea dextra refert, quod opaca ſupnã
Præbuerit per regna dapẽ, & Phlegetontis aduſti
Clauſerit Infernas ſoboles mea ſanguine portas?
Accipite ergo animo, & verbũ aſſeruate tremẽdũ,
Turbine flammarum Solymos, & celſa tonanti
Fulmine tecta premam, quod circũ ingentia regni
Rura tremant, atq; icta rogis nemora alta laborẽt,
Nec tantum vexare face, aut glomerare ſagittas
Sufficiet, ſed iuncta ſiti premet arida morſu
Ora virum funeſta fames, ferus vngue rapaci
Vultur, Orontæis rabiem exaturabit ademptis,
Informeſque cauis ſyluarum è cautibus vrſos,
Terribileſq; ſues, furibundaque caſtra leonũ,
Adijciam vexare Syros; quare impiger ales
Præcipites rapido Michael anteire volatu
Diſce Notos, niſuque domos adlapſus auaras,
Dic age, nocturnos reuocare in turbida Manes
Tartara, feſtinet Pluton, rutilantia muros
Donec inexhauſtis rapiant incendia ramis;
Ille Paleſtinas nigranti examine turmas,

Fun-

Digitized by Google

Fūctaq; tunc ſtygijs ſimulachra effundet ab antris,
Tunc liquidum late nubes per inane citatas ,
Fumus aget, victorq; ſyrum fera tela recondam :
Dixit: & incuſſa ſacrarum mole comarum
Atria ſyderei nutu tremefecit Olympi .
Paret agens Michael, ſoloq; effuſus ab alto
Fulget, & aſtriferos tranſit talaribus orbes .
Ille ibi ſydereum ſtellata fronte Leonem
Aſpicit, & cancri membra incuruata ſuperni ,
Nec procul ætherijs cornu furit igneus aruis
Taurus Agenorides, Ledeaque uincta refulget
Progenies, procul arma manu ciet aſpera Chyrō .
Inde premens auras, apicē, & nemora alta niualis
Aſpicit Atlantis, cinctum cui verticis alti
Nubibus imbre iugū, rapidiſq; impellitur Auſtris
Nix humeros glacialis habet, riget horrida brumis
Barba intonſa cadens}. ducuntque per iſpyda riuos
Pectora diuidui fontes, fluuijque rapaces .
Ille ibi præpetibus nemoroſa cacumina pennis
Tranſmittit, Baiaſque ruens ad labitur oras ,
Hic locus æternis cœli , nemorumque tenebris
Horret , & arcano glacialibus ore cauernis
Fœtet, vbi ætherias haud vnquā impune per auras
Nubiuagæ ſpatiantur aues , tenebroſus hiatu
Tam graue Tartareis effert ſe fumus ab antris ;
Hinc via ad Infernas per opaca ſilentia ſedes ,
Sulphureæque patens fauces Acherontis auari :
Tranſilit extremas rapido pede nixus ad vndas

Hac

Hac Michael, toruumq; ſenem, lentaſque paludes
Aſpicit & pingues tranantia corpora riuos,
Lethæis infuſa vadis; verum vndique pigræ
Ferre gradum prohibent nubes & putridus æther
Implicat, ille cauas aurata luce tenebras
Excutit, & radijs circum ſtygis aura refulget.
Verum vbi Tartareos ad turbida regna Tyranno
Impoſuit reuocare choros rapido ocyor Auſtro
Proſilit in ſuperos, rigidaque interritus haſta
Percutit Infernos, tenebrarumque ora coronis
Exuit, Empireum celerans, vultumque ſerenat
Nec ſecus iratis nubes Aquilonibus ictas
Purpurei æternum radians lux alma diei
Soluit, & expulſis ardet rutilantior vmbris.
At procul interea Cæſar quando ardua latè
Mœniaque, & turres putat oppugnare ſuperbas,
Imperat acciri iuuenes rapidèque comantem
Accelerare viros clypeata indagine ſyluam,
Qui properè expediant moles, & bellica Martis
Moliti attollant Solymæ expugnacula muris.
Illi autem inſtantes operi, procul horrida paſſu
Teſqua petunt valliſq; cauis anfractibus errant,
Iamque rudes tetigere locos: cadit ardua pinus,
Glandiferæq; ruunt quercus, & acommoda bellis
Fraxinus, iratis ſonat icta ſecuribus ilex,
Alnuſque apta fretis, & odora morte cupreſſus
Præcipitant: fugere feræ nidiſque fugaces
Abſiliere ſuis volucres, cecidere rotata

Robo-

Robora, & impoſitæ plauſtris reſonantibus orni,
Ilicet aptatæ turres, pluteique rigentes
Balliſtæque horrent Bellonæ dira ſupellex
Iamque dies aderat, roreſq; inopina cruentos
Sparſerat Hebræis Vxor Tithonia campis;
Cum ſubito intrepidi clypeorum ad mœnia tecto
Italidæ incurrunt, & obumbrant æthera telis,
Iamque faces, iam ſaxa ruunt, denſaque leuantur
Lege gradus nec turba manu glomerare ſagittas
Deſinit Heſperias. contra autem effundere certant
Multifidaſq; trabes, ſcopuloſaq; teſqua rebelles.
At clypei exultans orbe inter millia Cæſar
Ante acies, & ſigna ruit, galeaq; refulgens
Erigit intrepidos inimica in mœnia vultus.
Et modo terrifico rigidos ſtridore molares
Diſcutit, excuſſis modò tela volantia tergis.
Longum autem excelſi ſublimior appice muri
Stabat Emicniades, nemoroſum in prælia montis
Saxũ immane ferens, magnaq; hinc inde Latinos
Mole Gigantei terrebat corporis hoſtes.
Illyricumque Buten ferratæ cuſpidis ictu,
Quem circum ingentem fremitu inſonuere ſecundo
Agmina Orontiadũ, & dira exanimauerat orno,
Cum ferit icta feri lumen Cydonæa ſuperbum
Cæſaris haſta manu, verum ille cruentus ab alta
Turre cadit, concuſſa Syrum ſuper arma ferocẽ,
Saxaque Orontæi ſonuere trementia muri.
Nec ſecus horrendum Getico procũbit in Aemo,
Quam

Quam rapidi rapuere Noti peritura cupreſſus
Auulſiſque erepta comis illa vſque minatur
Qua tellure cadat, circum nemora alta tremiſcũt
Interea, ingentemq; pauent frondoſa ruinam,
Inde recuruati Lycabam reſonantibus arcus
Cornibus aggreditur, Cedron qui lætus ad vndas
Magnanimi Eutridis diræ ſe abduxerat haſtæ,
Vnde ſibi annoſam Clotho, ſobolemq; futuram
Crediderat, varijs eluſus ab alite ſignis:
Verum ibi præcipitat murorum è uertice, ſacros
Luce tuens pallente polos, cælumque repoſcit.
Tempora longæuæ fruſtra expectata ſenectæ.
Iunxerat Eurillæ dextram fremebundus Eryon,
Vt ſecum igniuomam Romana bituminis ollam
Deſuper ora daret, cum primum eiecta Latini
Militis haſta venit lateriq; adlapſa, frementem
Tranſigit Hebræum, ſociaque in coniuge figit,
Par procul indomitis ſæuit fortuna Latinis
Contra, vbi marmoreis Lybicarũ armata ferarum
Obiecere locis; cornu hic fremebundus amico
Fulgurat Amphicreon letboq; agitata ſororis
Ignea corda fremunt, quatit ecce tremẽdus ahena
Cuſpide turriferum medijs elephanta maniplis,
At fera ſanguineam traiecta attollit in auras
Cuſpide ceruicem, tabuliſque effundit acernis
Arma virũ & pharetras, lapſæq; immania turris
Pectora, præcipiteſq; trahit moritura Quirinos.
Ecce nouis armata focis manus hoſtis ephæbi Amphicreótis.

Tor-

Torquet in elapſæ flammas rabida ora minaces,
Correptamque ardore trabem, ad intuſque ſonoro
Turbine fumantes turbo rapit igneus axes.
Nec ſecus auratæ ſegetes alimenta miniſtrant
Purpureis optata rogis, calet humidus æther
Interea, & putres vrunt incendia glebas.
At Lybiæ ſtimulante foco monſtrũ intrat aquoſas
Torrentis cum turre domos. Cedronq; per vndas
Torquetur rapido metuendi corporis æſtu.
At procul aerio turrita in mœnia paſſu
Fulgurat Italicis ingens Theopiſtus in armis.
Pulſa venenatis circum caua tempora telis
Aera ſonant, galeæque comas quatit aura nitẽtes.
Ille autem intrepidus, terra vt veſtigia firmans
Perſurit in Solymos, pulſu Balearica plumbum
Funda rotat, lapidumque ruit denſiſſimus imber.
Sic ferus aduerſis elephas redimitus ab armis,
Horrendum infrendens, hominum venabula lõge,
Et rigida eiectas colli cute diſcutit haſtas.
Vt verum noua lux miſeris effulſit, & altum
Caſſidis ingentes micuere in uertice criſtæ,
Inuiſam agnoſcunt faciem, geliduſque trementum
Palluit an ore timor, poſito tamen enſe, Melthes
Multifidam torquet generoſa in pectora quercũ;
At vulnus rapuere Noti, namq; æthera neruis
Quercus adacta ſubit, verũ illi erectus in enſem,
Percutit ingentem media inter tempora frontem,
heopi- *Dardanius, magnoque tremens agitata cadentis*
is.

Pon-

Pondere terra gemit, præſectaque partibus æquis
Cuſpide cæſaries humero ex vtroque pependit.
Inde Neocliadem ferro, iuuenemque Numanum
Verberat, & tumido iaculum in pulmone recōdit,
Abripit ille fremens violentum è uulnere telum,
In pectuſq; ruit vultu, & cum luce dolorem
Deſinit, æterno componens lumina ſomno.
Nec procul Eumenij ferrata in caſſide ferrum
Abdit, & effuſo commiſcuit oſſa cerebro.
Ille autem epinnis lapſu moribundus amicis
Voluitur, æneadumq; trahit ſuper arma ruinam.
Et ſi ibi terribilem iaculis ea cura ſubiſſet,
Pādere clauſtra manu, atq; ĩmittere poſtibus agmē
Illa armis poſtrema dies, illa vltima ferro
Regis opes, ſedeſque Syrum expugnaſſet auitas.
At necis Italici ſæuum violenta cupido
Principis adſtantes ferrum contorſit in hoſtes.
Iamque theatrali murorum euertice, Regis
Aurea tecta ſubit, verum hic glomeranda refulgēt,
Eumenidum nigris fabricata incendia campis:
Ille ibi ferratas correpta cuſpide portas
Vrget, & armorum pluuia crepitante ſonora,
Fert tremulis medium pennis galea alta dracone.
Ac veluti paſtus ſyluis mala gramina ſerpens,
Quem niuis aprico glacies tumularat in aruo,
Nunc nouus exuuijs, fuluoq; horrendus in auro,
Mille trahit varios aduerſa luce colores.
Talis Orontæi radioſa in robore poſtis

Cuſpide

Digitized by Google

Cuſpide contedit, deiectaq; cardine rupto
Porta premit ferrata ſolum, & Penetralia Regum
Apparēt, ingenſq; ferit vaga ſydera plangor.
At iam magnanimi, delata cæde ſuorum,
Vndique conueniunt proceres, rapidamq; lacerti
Toruus Orontiades toto ciet impete quercum.
Nec procul Anſidamas vbi regē īſtracta relinquūt
Agmina conclamat, ſolus ne imp ne tot armis
Vnus homo, & tanto deterruit agmine ſeptus
Martia corda Syrum? vos en in moenia toruum
Ducitis Aeneadem, vos in ſublimia Regis
Tecta faces, & tela datis, paulum horrida Martis
Diſcite bella pati, vel ſi glomerare negatum
Tela manu, virtutem ex me, verumque laborem
Diſcite ego emoriens ego, tela trementia ſolo
Pectore conſumens, animam hanc ſacrare ſaluti
Lætor Orontææ, Ditiſque intrare ſilentis
Regna, & Auernæas Regū comes ire per vmbras
Talia conclamat, Latiumq; adit obuius hoſtem,
At triſtes rediere Syri, fremit omnis in vnum
Turba Ducē, procul arma volant, ille agmina tāto
Pulſus abit, rigidaſq; trabes vmbone retundit;
Vt Lybicus denſis hominum leo cinctus ab armis,
Miſſilibus dum turma ruit, dum fortibus vrget
Enſibus, ore fremens cedit, vāque inclyta virtus
Ferre pedem prohibet, menſque atra exeſtuat ira.
Ecce propinquauit portis, & ferrea rupit
Clauſtra inimica manu, quę poſtquā erupta ſonātes

Diſſi-

Diſſiliere fores, Solymiq. è mœnibus hoſtes
Eiciunt Latium telorum turbine Regem.
Irrumpunt biſores Rutuli vt mouere recluſas,
Claudius armipotens, Pharioq. è littore Celteus.
Et rapidus Lyger, & grandæuo corpore Picus,
Picus Achilleides, animiſq. frementibus iræ,
Bellorumq. arſere faces, nec tela furori
Sufficiunt, galeis galeæ, atq. vmbonibus aureis
Aurati incumbunt clypei, & mucronibus enſes.
At rabidi ferro ante alios crudelia fratres
Bella inſtaurabant, Betulo Antemnide nati,
Clelius, & Clytias, metuenda ex ſtirpe Gigãtum,
Fiſi armis, vltroq. acies in tecta vocabant.
Sic geminæ Eridani ripis, Atheſiſue ſonori
Littore præcellunt quercus, impexaq. ventis
Obijciunt capita, & frondoſa cacumina verſant.
Nec mora Dardanio procul hinc aduerſa mouenti
Hoſtibus arma Duci, conuerſo ad labitur aures
Fama gradu, lymphata fores perhibere patentes
Agmina, & Italicis ferro inſultare maniplis,
Ille autem Hebræos curſu metuendus anhelo
Ferratos ruit ad poſtes, procul ecce gigantem,
Et primum Clitiam, namq. bis ſe excelſus agebat
Abrhamides prior ante alios, proſternit, & ora
Tranſigit obnixus iaculo; at ſingultibus errans
Certatim nunc ore fluit, nunc vulnere ſanguis,
Mẽbraq. dant ſonitũ, et clypeus ſuper incidit ingẽs.
Marmorea vt quondam glareoſo in littore moles
Euboeæ ſublapſa ruit, penituſq. ruinam

Præcipitata dedit, circumq. inſecta ſonorè
Aequora & Oceani regna intonuere profundi.
At rigidus, nodiſq. rudem, ſparſamq. veneno,
Cœlius horribili dextræ mouet impete quercum.
Illa coloratæ ſternit glomerata Typheſum
Purpureum fulgore iubæ, & caua pectora figens,
Pulmonem, ac molles circum præcordia telas
Transfigit, inducto languent duo lumina letho,
Palleſcuntq. horrore genæ, atq. in terga recumbunt.
Te mare purpureum, et regni vada ſalſa profundi,
Te Driades fleuere, puer, tibi candida Naias
Scidit odoratos aurato in vertice crines.
Interea liquidum ſtridens ſecat æthera cornus
Incertùm qua pulſa manu, penituſq. Latini
Regis adacta pedem violento percutit ictu.
Magnanimum iaculis circũ, & clamore ſequũtur,
Lætitiaq. fremunt Solymi, fert maximus omnes
Armipotens iam meta trabes, rigiduſq. ſagittis
Ferratum regit vmbo nemus, leuat Itala Regem
Turba, ſenex verbo donec ſuccinctus amico
Murmuret, & notis medeatur Apollinis herbis.
At niſi fluctiſonis Solem Thetis vltima campis
Claudat, & ignitos exoluat ab axe iugales,
Intrepidi exilient Solymi, & fera bella ſequentur:
Sed fugat Eois ſurgens nox humida regnis
Præcipites Phaetontis equos; pede pulſat Olympũ
Nocturnis effuſa rotis ſoror æmula Solis;
Altaq. Sydereis fulget comitata maniplis.

FINIS LIBRI SEXTI.

Digitized by Google

EXPVGNATÆ

HYERVSALEM

LIBER SEPTIMVS.

ARGVMENTVM:

Vadit Alexander Solymos ab
Oaxide campos.

INterea horrendis ſomni exturbata figuris,
Nympha ſagittiferi mater rubicunda Typheſi,
Liquit aquam, & ponto ſimul emerſere ſorores;
Nã q. per horrificas atra ſub imagine noctes,
Exuuiaſq. Syrum. & partos rediſſe triumphos,
Lora uiri, & notam clamydẽ, pharetraſq. videbat
Nuſquã ipſũ, verùm illa graues augeſcere viſa eſt.
Præcipuè nox vna metus, miſeramq. parentẽ

Digitized by Google

Terruit, & diris ſtimulauit pectora curis.
Notus in Aequoreis veloci corpore campis
Piſcis erat, Pelagoq. patri admirabilis ipſi,
Nereidumq. choris, cui quondam innixus adibat
Oceani ſedes puer incomitatus aquoſas.
Hunc vt Nympha vadis, venatu horrenda relicto
Tigridis ora ferens, pelagi repetebat amicis;
Impoſuiſſe graues roranti ſanguine vultus,
Vidit, & horrificos oculi abrupere ſopores.
Ergo vbi fluctiſonis flauum caput extulit vndis,
Hebræas ruit ad ſedes, gelida ora Zypheſi
Aſpicit, & tandem miſeræ data flere poteſtas.
Aduerſumne Syris ego te puer improba telis,
Optatumq. caput miſi? tantumne Tonanti
Hæc facies inuiſa Ioui? Superùmq. maniplis?
Non ego monſtriferos terras imitata Gigantum
Progenui lymphata choros, non aſpera dixi
Iurgia, nec magnos moui Sypilea furores.
Aſt ego tela Syrùm, Amphicreontæaſq. ſagittas
Non adeò metuenda mihi, aut infeſta putabam.
Cum rabidos iam Martis equos axiſq. ſonoras
Ante rotas, Martemq. ferum, et fera tela uerebar.
Diceret infælix etiam, verùm alta Zypheſi
Ad vada membra ſui, et ſociam abduxere ſorores.
Iamq. per vndantes ibat Parethonia campos
Heſperius reſponſa ſequens, & Bachica Naxos,
Ante oculos abeunte Samo, caput alta leuabat.
Cum Paros, Oliaroſq. patent, & fumida Lemnos

Con-

Conditur Aeloidum ſurijs agitata Cyclopum,
Et Caros Icarijs orbi celeberrima pennis.
Atq. uti præcipiti volucrum Regina volatu
Terribilem ſuperare Notũ, ac præuertere neruis
Tela eiecta ſolet, libratiſq. æthere plumis
Radit iter liquidum & niſu caua nubila ſcindit,
Sic pelagus ratis vncta ſecat, iamq. axis anhelis
Phœbus aquas intrabat equis. & pronus Olympo
Abdiderat roſeos ſpumanti gurgite crines,
Cum Thetis ardenti ſoluens temone iugales
Reſſicit emeritos, regniſq. exurgit aquoſis
Inſula ſemiferi quondam domus hoſpita Tauri.
Nec mora Dardanium turrita in puppe rudentem
Deicit Heſperius, curuo ligat anchora morſu
Robora, & apparent annorum effœta vetuſto
Mœnia celſa ſitu, crudeliſq. atria monſtri.
Dedalus his Taurum iam pridẽ ambagibus atris,
Multiplicíq. via, murorum hinc inde corona
Clauſerat, & varia metuendum eluſerat arce.
Hinc locus eſt pelagi ſedes. & Oaxidis alti
In vnum quo lympha fremunt, varioq. rotatu
Alga vadi, & nigræ in girum rapiuntur arenæ.
Atq. ibi Tyrrhenus, Driadum comitante caterua,
Virginis os, habitumq. gerens, flammaſq. Napeæ
Amplexu augebat, placidumq. fouebat amorem.
Ergo uti ſyderea, vigiles dum fœdere iuncto
Præcipitant de nocte lupi, quos aſpera mordet
Flamma gulæ, timidiq. meant, cæcumq. furorem

 Diſ-

Diſsimulant; ne cura canum vigilare magiſtros
Vrgeat. & notos oſtendat ouilibus hoſtes.
Sic lygur, & regni properat pater Arnus aquoſi;
Dumq. humiles ea tecta petunt, campoſq iacentes
Alterno ſermone leuant, Lygur excipit Hæros.
Namq. quid imbelles Tyrſhos, & Nebridas auro
Ardentes Bachiq. mitris, tenueſq. chorymbos
Attuleris, qua nunc Regem ratione paramus
Ducere, et Hetruſcam reuocare ad bella bipennem,
His ne grauem Solymis, Syriæq. armabimus hoſtē?
His ne recuruato glomerabit ſpicula cornu?
Olli ſubridens vultu pater Arnus amico
His tibi Regis adhuc ſi fœmineam incolit arcem,
His tibi terribilem reuocabo ad prælia dextram.
Nāq. fatebor enim, ſolitos Dea candida vultus.
Forte tegit, variaq. ducem ſub imagine celat,
Me quoq. mutatum, cui quondam inuerſa manebat
Vrnaq. cæruleæq. comæ agnouiſſe negabit.
Dixit; at extemplo ſyluarum in limine primo
Deſilit igne rubens gelido ferus anguis ab antro,
Lubricus ille vagum corpus fulgoribus effert,
Intorta ceruice fremens, quam torua ſupernè
Criſta venenifero circum redimitur amictu,
Verùm vbi cæruleas Lyguris tuba perculit auras,
Impiger exeſo ſyluæ ſe ſe abdit in antro,
Inſcriptumq. ſecat vario curuamine campum.
Ecce ferox mouet arma leo, iactatq. comantes
Impexa ceruice thoros, per colla per armos

In-

Digitized by Google

Intortam exercens caudam, ventoſq. laceſſit.
Et pede diſperſa ad bellum præludit arena.
Verùm vti nimboſam per nubem eiecta ſonoris
Cornibus haſta fugit, ſic primùm vt buccina cãtus
Explicat, aſſuetos cautis redit ictus ad arcus.
Pergit ouans inuicta phalanx, & limine cernens
Argenti radiare fores, ea tecta ſubintrat.
Atq. ibi magna ſali fulgens erat axis imago,
Cærulaq. horriſono ſpumabant æquora fluctu,
Et circum incurui rutilo Delphines in auro
Præcipites de more rotas, ludumq. mouebant.
Aeneadum turmas illic, atq. Actia Regum
Prælia cernere erat, facibuſq. ardere coruſcis
Vndiq. Leucaten, liquidaſq effulgere ſedes,
Hic ferus Auſonios ad perfida bella maniplos
Auguſtus componit ouans, patriæq. Penates
Euehit agmen agens, igneſq. huic lucida ſacros
Caſſidis æra ferunt, & amico ſydere fulgent.
At rapidè, & ventis, pelagoq. Agrippa ſecundo
Enſibus armatas longo mouet ordine pinos,
Quē circum effulgens (bellorum inſigne ſuperbũ)
Tempora roſtratum ferro diadema coronat.
Inde ope Memphitica, medijſq. interritus armis,
Secum Bactra vehens, victiſq. Antonius Indis,
Fulgurat, & populos Orientis, & vltima Nili
Regna mouet, Pharijq. fremit Cleopatra Canopi.
Hinc, atq. hinc magno ſtridentibus ęquore roſtris
Corruere infractis ingentia robora remis

Aſpiceres, properare rates, pelagoq. reuulſas
Cycladas, & rupes concurrere rupibus altas,
Tanta mole ruunt aduerſo remige puppes.
At properé Oceano ventis caua vela ſecundis
Reginam, & tortos iam pridem exoluere funes.
Ardentemq. animis, iraq, & amore frementem
Cernere Dardanium, gentes dare terga Sabæis,
Niliacamq. aciem, Phariæq. in vela uocatos
Ferre per Egeum fugientia carbaſa ventos.
Parte alia immixtus famulis Alchmenius Hæros,
Quem non mille feræ, nec totis regia Iuno
Artibus edomuit, ſerieſue immenſa laborum,
Nunc poſitis ſedet exuuijs, humiliſq. capillos
Circum mitrha premit, quos populus alta tegebat.
Inde Cleonæi (metuendum inſigne) leonis
Onfale fluentes humeris imponit amictus.
Ridet Amor cernens, calathoſq., & mollia penſa
Magnanimum Alcidem, medijſq. hinc inde puellis,
Tractare, & Nymphas viſo obmuteſcere vultu.
Talia mirantur proceres, & liminis arcum
Linquentes ſecreta petunt, vbi roſcida flores
Fert humus, & roſeis rubuere roſaria plantis.
Nec procul halantes ſpargunt operoſa per herbas
Quattuor irriguos rorantia marmora fontes.
Primus in æquoreis terrarum interritus vndis
Fundamenta quatit, magnoq. effuſa tridenti
Neptunus vada ſalſa pluit, circum ordine longo
Squamiferiq. rotis adſtant, fremituq. canoro

Iro-

Irrorant pluuias conchis Tritones aquoſas.
Proxima in exeſo proles Babilonica ſaxo,
Pyramus, & Thiſbe, pallentia vultibus ora
Implicat, & iuncto metuendæ cuſpidis ictu
Fundit Echyonios ab hianti vulnere ſuccos.
Tertia gramineis puerum Cyllenida lymphis,
Et Driadē capit vrna ſuis, rapit oſcula Salmax,
Pugnantemq. vadis fruſtra, elabiq. volentem
Cōprimit. at geminos ſupra cadit vnda reuinctos.
Vltimus incuruum frænat Delphina Palæmon,
Vndarumq. comis pluuia crepitante ſonora,
Expuit humidulis cryſtalla humentia labris.
Sanguineæq. hinc inde roſæ, & vaccinia nigris
Exurgunt oneroſa comis, Hyacinthus in herbis
Emicat, & tenui vultum ferrugine pingit,
Tu quoq. purpureis ſaturata coloribus ora
Pandis Adon, crineſq. vagos, viridemq. iuuētam
Inuidus inſolita cortex ſub imagine celat,
Cingula quæ tantis ardent adamantibus auro
Hæroes cinctura feros? quæ ditia tantùm
Innumeros radiant aulæa epota colores?
Non ita diuiduas ales Iunonia pennas
Explicat, aut illas arcu ſimulante, ſonorùm
Præcipitans, veſtitur hyems, cum lucida curuo
Tramite nimbiferas ſcindit Taumantia nubes.
Nata fretis abies, nec frondibus Eſculus altis
Quercus amica Ioui, teliſq. accomoda cornus,
Æternùmq. virens buxus, nec Apollinis arbos

Aut

Digitized by Google

Aut ilex frondoſa deeſt, hinc alta cupreſſus
Tollitur, hinc viridi crinita cacumine myrtus,
Flexibileſq. virent hederæ, atq. incurua racemis
Vxor in explicitis vlmi rapit oſcula giris.
Huc igitur perducta phalanx, videt ecce choreas
Ducere Amadriades, quarum Praſithea coronis
Cingitur Etruſcos Tyrrheni amplexa lacertos.
Ipſa quoq. intrepidos gemmata monilia circum
Ferre ſinus, ſparſoq. iubens componere crines;
Nunc Tyrshos tractare docet, modo dulcia nota
Tangere fila liræ, & veterum memorare per orbē
Imperat immenſum iuuenilia furta Deorum.
Iamq. ab Erythreis rapido rubicunda volatu
Exiliens Aurora plagis, oſtenderat aureas
Magnanimis hinc inde fores, adytuſq. docebat.
Cum Lygur vndiſono Laurens comitatus amico
Improuiſus adeſt, inopinaq. munera defert
Ceu ſedem hoſpitij quærat, requiemq. precetur.
Tunc Driadas quas ſexus agit, caua tēpora victis
Accingunt, mitriſq. tegunt, procul horrida magni
Arma Ducis, galeæq. tremunt inſigne decorum.
xāder Verùm vbi terrifici feruens Tyrrhena virago
Aſpicit ardentem clypei fulgoribus orbem,
Ingenteſq. iubas capitis, Lyciamq. pharetram;
Dentibus infremuit, flauenteſq. ore ſuperbo
Surrexere comæ, & ſpirant procul ora furorem.
Ac velut arcanis nemorum leo raptus ab antris,
Vt didicit timuiſse minas, pectiq. comantes

Deie-

Digitized by Google

Deiecta ceruice thoros & comprimit iras;
Si tamen educto mil s contra aſſtitit enſe,
Tunc puduit metuiſſe manus, generoſaq. turpi
Subdere colla iugo. & rigidas tolerare catenas.
Sic vbi magnanimos ferri lux horrida vultus
Prodidit. & rutilo cultum proſpexit in auro
Erubet infrendens, dictis ſuper vrget amaris
Armiger Heſperius, formoſoq. ore profatur:
Scimus ait, tu ne ille ferox, quem ſæua iuuentus Laurens.
Subſtinet Aeneadum, Syriæq. inimica ſuperbi
Mœnibus impulſis pridem pauet aula Tyranni?
Scimus ait, magni tu ne ille Aemonis alumnus
Quem rigidæ tremuere feræ, quaſcumq. rapaces Fluuius in corſica
Aluit arcanis ingens Calenus in antris?
Te ne ita magnanimũ, quẽ Diuûm oracula norũt
Vaſtatorem Aſiæ, quem corpora functa tuorum
Semiſepulta virûm nigranti examine poſcunt,
Improba fœmineo mulier celauit amictu?
Eia age rumpe moras, diri ſine tecta Tyranni,
Pulſaq. Dardaniјs cedant tibi mœnia dextris.
Dixit, & incuruo liquidum quatit æthera cornu,
Infremuitq. ſolum, fremitumq. arenoſa profundi
Ora maris late, & circum nemora alta dederunt.
Iamq. & Amadriadum, laſciuarumq. coronis
Deſilit abiectis Driadum chorus omnis, & illi
Vndiq. virgineæ ceciderunt pectore veſtes.
Non ebur incluſum terebintho, aut lilia fulgent
Cana, ita nec ſocias inter Cytherea ſorores,

Ful-

Fulgurat, vt media Rex imperterritus arce:
Tecta domus thalamiq. tremunt, ea pulſa canenti
Aere repercuſsas paulatim euadit in auras.
Agmen Auernæi circum infernale Barathri
Titana inficiens vaga velat nubibus aſtra,
Mæſtū, et adhuc trepidat, tonitruq. indicta ſonoro
Proterit balantes grando implacabilis herbas.
Nunc tibi Amadriadū longè ò pulcherrima, ſēſus
Qualis erat? dum flare Notos, totamq videres
Corruere ante oculos Lyguris clangoribus arcem?
Sæuis inops animi, & Regem incomitata ferocem
Accelerare vides, mediumq. agitata per aruum
Perfuris, emotum furijs vt Penthea Thebe
Vidit Agenoridē, geminoſq. hunc cernere Soles;
Aut Agamemnonides non dū purgatus Oreſtes,
Vt circum adſtantes teda, & ſerpentibus atras
Pertulit Eumenides, donec ſe ad Taurica ſacra
Sterneret, atq. pias adoleret odoribus aras.
His tamen Eutridem lachrymis affatur obortis.
Nec meus vrget amor? nec te tua fluctibus vxor,
Vxor in æquoreis ponti moritura retardat?
Quin magis hyberno tortos de puppe rudentes
Tempore ſoluis aquis, motūq. Aquilonibus æquor
Tangere, & Aeolijs properas dare carbaſa velis?
Me? mea regna fugis? per ego te hos improbe fletus,
Si benè virginei rapto mihi floris honore
Quid tecum emerui, crudelem hanc exue mentem;
Non ego connubium repeto, quod perfide prodis,

Nec

Nec belli vt careas palma, Syriaq tropheis.
I damus, i quare Auſonios, Hebræaq forti
Diſijce tecta manu, teq his tandem eripe terris,
Sed rapidam cohibere fugam, da munus amanti
Hoc precor extremum, donec mihi paruulus arce
Ludat Alexander, nec longùm abiecta relinquar.
Dixerat, aſt illi Princeps iam certus eundi
Talia puppe refert, fatum ò Regina querelis
Obſiſtit, Zephyriq ſalum quatit aura ſecundi,
Littora tuta ſilent, nec nunc Borealibus æquor
Inſidijs vt rere fremit, ſonituq. minaci
Euehit emotas circum implacabile ſedes,
Me mea Tyrrheidũ reuocant inhumata ſepulchris
Corpora multa virùm, quotieſq. nigrantibus alis
Nox operit terras, rapidoq. argentea Solis
Vecta ſuper bigas alto nitet Aemula curru,
Dilectas turbare acies, properare citatis
Aeneadum ſuper ora rotis, agitare fugaces
Cuſpide, & Italicis ferrum obiectare maniplis
Amphicreonta reor. tu me hoc incendere luctu
Deſine, & his longùm puppim retinere ſub oris.
Talia iactantis iampridem ignita pererrat
Lumine mẽbra viri, rabiemq. his vocibus effert.
Nec tibi Nympha parẽs, nec te viridãtibus Ar-
Progenuit ripis, ſed te Marathonida teſqua, (nus
Hyrcanæq. aluere cauæ, tibi dura Nyphatis
Culmina, & excelſi luſtra arriſere Taburni.
Nec Venus, aut ſuperi ſydus cæleſte Tonantis

Digitized by Google

Affulſere tibi, lauit te horrentibus Orci
Alecto in medijs, monſtrum exitiabile, lymphis.
I repete æquoreas pelagi fera regna per vndas,
Credo equidem terras ſi quid pia numina curant,
Syrtibus hauſturum pœnas, & voce relictam
Sæpius horriſonis dicturum in fluctibus: illic
Proſequar Inferni defuncta rapacibus antri
Ignibus, & pelago pœnas cum morte repoſcam.
Dixit, at ex oculis languens ſe aduertit, & auras
Exanimis, ac multa gemens collapſa reliquit.
Interea natat vncta ratis, penituſq. propinquis
Abripitur ſcopulis, altúmq. exurgere nubes
Incipit, & ponto Minois ſeſe abdere tellus.
At primum æquoreis vt Nympha excedere ripis
Robora tuta videt, laceroſq. hinc inde rudentes,
Talibus infremuit dictis: Pro, Iuppiter hibit
Perfidus, & notas euaſerit improbus arces;
Atq. ego non rigidis immania pectora vinclis
Detinui, atq. animam potui hac exoluere dextra?
Nec mare per medium proſtrata ex arce fugacem
Agmina diripient? date vela, incendite flammis
Carbaſa dira pijs, hoſtemq. abolete ſuperbum,
At quid ego hæc mecũ? quæ hanc nũc inſania tor-
Infœlicẽ animam? me me his exoluite pœnis (quet
Cælicolum, Phorciq. Duces, ſecumq. profundo
Italus ignotos, ſecum ferat æquore manes,
Cur prohibent nunc fata mori, oppugnare negabũt
Forte ratem, & toto puppi me opponere ponto?

Ibo tamen, numenq. ſacrum, curruſq. citatos
Aequorei complexa Iouis, perq. humida regna, Neptunũ.
Oceanumq. patrem, proſtrata attollere poſcam
Vnam hyemem, pontiq. domos agitare quietas.
Dixit, & extemplo regem procul ecce profundũ
Accelerare videt, circumq. infràq. rapaces
Pone natant, ſedeſq. ſecant Delphines aquoſas;
Cernit, & ò magni numen venerabile regni,
Cernis, vt æquato terrarum crimina ponto
Incedant, ſedeſq. ſali temerare verendas
Auſa meent; ex quo diues ratis vna rapinis,
Intacti vada ſalſa freti Pagaſæa reuulſit?
Tu precor Heſperiam fluctu pater obrue pinum,
Aut pelagus permitte cauum, neu perfida muros
Dextra, & Orontæas quatiat furibunda phalanges.
Talibus orabat lachrymans cum Rector aquarum
Excipit; interea ſalſos de pectore fluctus
Aequorei ſparguntq. greges fremituq. ſonoro
Recta pedum curuis delent veſtigia caudis.
Ne pete præcipitis fruſtra ratis humida remos
Mergere Nympha ſalo: magni ratus ordo Tonantis
Obruere Hebræas flammarum turbine ſedes.
Me quoq. ab aduerſa cœli vagus aliger arce
Iuſſit ad Infernas Orci remeare paludes,
Et nunc antra peto, verùm nec multa dolebis,
Cum Lygur acceptum ſpumanti ſanguine ferrum
Imbuet, & rigidas vultu ſuperibit arenas
Dixit, at illa graui pectus concuſſa dolore,

Digitized by Google

Quæ liquidã turbare domũ & fera bella parabat,
Mergitur in medijs acclini vertice lymphis.
Interea aduerſus deſerta ad littora vultus
Voluit Alexander, veteriq. abſumptus amore
Ardet, at hunc placidis aggreſſus flectere verbis
Arnus, adhuc ficto ore latens, hæc voce profatur,
Nunc age Tyrrhenæ Regum generoſa propago
Telluris magnumq. patrem, primamq. ferocis
Indolis ede viam. per tot diſcrimina ponti
Hoc pretium ſit ferre vias, & Oaxides vndas,
Ac labyrinthæos tetigiſſe rudentibus orbes,
Neu tedeat tua facta loqui, verùm ille coactus,
Incipit (interea pleno ſubit æquora velo
Alnus, & inflexis ſpumant vada cærula remis)
Candida Lyriope Driadum haud ſpernanda ſororũ
Quà vagus humectat redolentia cornibus arua
Arnus, & algentes magno pluit ore pruinas,
Hic vbi rura Ceres, & amica fronde reuinctus
Muneribus mea regna ſuis Liber ornat, & uuis,
Me dedit, & mecum armigeram eſt enixa ſororẽ.
Me pater Eutreus, cui, ſacrum inſigne, verendo
Cecropias vmbonis Apes clypei extulit orbe,
Me pater auriferas Cyrnorum ad littora pino
Iuſſit adire domos, Aemon vbi ſemina vaſto,
Quærere virtutis docuit me primus in antro,
At mihi prima Ceres, metuendæ tigridis armus
Cæpit, & exanimum ſanguis Liber eſſe leonum;
Inde gerens arcum, ſyluæ per inhoſpita ſecum
Teſ-

Teſqua leui properare gradu, rapidiſq. iubebat
Tela inferre feris, nec rapta furentibus vndis
Saxa nec horriſoni trepidare volumina cornu,
Nec mihi Phœbus adhuc bis ſena euoluerat orbe
Tempora, nec totidem terris deaurarat ariſtas;
Cum volucres ſuperare manu, ac præuertere ceruos
Edocuit, calamoſq ſequi, & præmiſſa feroci
Saxa manu. aut flexæ iactu Balearis habenæ.
Sæpius, & bruma concretas fluminis vndas
Ire ſuper, glaciemq. pedum haud vexare volatu
Iuſſit & arborei nemoroſo in vertice montis
Me rapido properare videns per gramina paſſu,
Oſcula dulce ferens, me mè in ſua colla leuabat.
Vt verùm intrepidæ roſeis mihi ſigna iuuentæ
Irrepſere genis forteſq. adoleuimus annos,
Nuſquam ille arborei per opaca ſilentia regni,
Aut refugas agitare feras, aut perdere Lynces,
Aut iaculo imbelles paſſus me inſternere ceruos;
At procul informes in opacis cautibus Vrſos
Setigeroſq. ſues & pictas tergore tigres
Juſſit adire cauis, mediĳſq. occurrere ſyluis:
Ille iacens gelidæ reditum expectabat ab arcu
Rupis, & extinctas telorum turbine beluas;
Sæpe etiam & notis dum me diſcedere ab antris
Audĳt, immanes dixit, mihi ſæpe queruntur,
(Vnde puer ſtrictos capiti tibi contuor enſes)
Nubigenæ raptoſq greges, armentaq. clauſtris
Coram erepta ſuis fluuĳſq. aruoq fugari.

M Iamq.

Iamq. & ad armiferos inimica in bella tumultus
Ardebam nec torua meos diri ora Gradiui
Præcipites tenuere gradus, at Peones arcu
Quo fera tela rotent didici, quoq. impete cæſtus
Sarmata contendat, iaculiſq. haſtiſq. Gelonus,
Et tandem vt rigidos montis Balearicus artus
Torqueat, inflexæ iactu glomerator habenæ.
Nunc docet Oebalio tranſmittere flumina diſco;
Nunc quo more Cydon, queis imperet artibus axi
Belliger Armeniæ peditemq iugalibus vrget
Currentes cohibere rotas, properabat ab antro
Aſsiduis metuendus aquis, glacieq ſoluta
Celenus, diuulſa thraens magalia cornu,
Cum me illi iniectum quæ ſæuior influit amnis,
In mare marmoreum, bibulaſq. attollit arenas,
Ire iubet, rapidaſq. manu tranare procellas,
Nec me equidem referebat aquis uiolentior aluei
Impetus horrificis. cum deſuper ille minaci
Turbidus aſpectu, dictiſq. vrgebat amaris,
Nec tantùm elatos torquere in nubila diſcos,
Aut procul horribili quercus iaculare volatu,
Ludus erat requies mihi, verùm aurea dulcis
Tangere fila liræ, & cantus memorare ſolebat,
Dixerat Eutrides, Zephyriſq. impulſa ſecundis
Ibat ouans, campoſq ratis ſalis ære ſecabat,
Cum vaga Nereidum coetu comitata ſuarum
Mater adeſt puppimq. tenens ad fumida Lemnos
Antra mouet, læuaq. vagam interremigat vndam;

Iamq.

Iamq. premunt ripaſq ſali, ſedeſq. uerendas.
Horrentemq. domum, & Cyclopea tecta ſubintrãt.
Atq vbi ſulphureum dictis Dea candida Regem
Mulſit, & arma cauis nati exercere ſub antris
Impoſuit, nigramq domum, & Vulcania tecta.
Aſpiciunt quà parte ſedet diui orbita currus,
Eraq. Trebicij fulgent radioſa Tyranni,
Aegidaq horrificam, clypeiq. inſigne tremendum
Pallados & ſontes metuendæ Gorgonis hydros,
Ingentemq. tubam famæ, ingenteſq. catenas
Queis ferus Aeolijs Boream pater implicat antris
Et pharetræ mirantur opes, & Apollinis arcus.
Ipſe atros agit ore focos, ipſe horrida flammis
Fulgura conuectit, ſetis procul hiſpida tollunt
Brachia. Bronteſq. Steropeſq. altuſq Pyracmon.
Parte alia vultuſq. Ducum, & ſimulachra uirorũ
Argento cælata micant: rubicunda fugaci
Arua rigat, vaſtoq. Arnus petit æquora cornu,
Torrentes prior ante alios: procul inde feroci
Romuleam armatis vrbem oppugnare maniplis
Nititur, & victis in Martia regna Latinis
Etruſcos Porſenna rapit, Regemq. verendum
Aſpiciunt vſta rabiem deponere dextra.
Pallantemq. vident, Euandriq. Arcadis vmbrã,
Extremoſq. ex inde Duces, Sacrumq. Leonem,
Præcipitum fœcunda Padi cohibere furentem
Gallorum per rura facem, ac lenire loquendo.
Ibat eum circum cingens caua tempora vittis

 Agmen

Agmen Apollineum, laurùq oſtroq decora
Numina Caſtalidum. Hippocreneæq phalanges,
Tu quoq dulcis olor frōdoſa in vertice LAVRVS,
Eternùm aſſuetas mulces concentibus Auras.
O nimium infœlix vrgent te horrentia ſæui
Tela Cythereidis, nec quæ fera fulmina linquunt
Tempora, nec frondes Phœbo venerantur amicas.
Hūc ſuper ante alios Lygurū ſtirps inclyta Regū
Cybus adeſt ſacris Medicorum interſita ramis,
Illa, triumphales Capitolia ſumma phalanges
Dum iaculis compreſſa tenent, dumq. Aelia moles
Perſonat enſiferis bellantum oppreſſa cateruis,
Illa per Aemiliam populis dum nata repente eſt
Seditio, ſæuitq. ira implacabile vulgus,
Præcipiteſq. ad furta manus animoſq. rebelles
Comprimit eloquio, furibundaq. pectora mulcet.
Tu quoq terrifica manifeſtus in ægide noſci
Arbiter Italiæ Senarum in mœnia turmas
Coſme rapis, ſceptrumq auges, ditemq coronam.
Nec te ibi magnanimū cui cētū infracta coronant
Roſtra domos, quem terra pauet Nabathæa Tyrāni
Nec te ibi deſtituunt, quondam tibi tempora cinxit
Corpora, & Oebaliæ micuerunt corpore veſtes,
Nunc ferus armatos Fernande ad bella maniplos
Torua moues, vt pace potens, ita maximus armis,
Verùm vti frondentes inter virgulta cupreſſi
Attollunt ſuperis impexa cacumina campis;
Muricis æquorei ſaturo rubicundus amictu,

Sic

Digitized by Google

Sic nitet & Reges inter caput extulit omnes,
Vrbanus, quem teſqua pauent Acherontis opaci,
Quiq. Herebi clauemq. tenet bipatentis Olympi,
Et ſolet Auſoniæ Latijſq. imponere leges,
Ipſe triumphali ſoluens in prælia cantu
Cecropias vmbonis Apes, vbi candida curru
Surgit ab Auroræ populis lux alma diei,
Imperium ſine fine reget, vinctumq. catenis
Regnatorem Aſiæ Capitolia celſa videbunt.
Tu princeps tu ſolus eris, qui Barbara tanges
Sceptra manu et fractis Turcarum Oenotria remis
Salſa teges, iunctiſq hominum celebrabere linguis,
Tu Princeps, tu Solus eris date lilia Nymphæ
Purpureas perhibete roſas, date roſcida ſerta,
Et Regem illuſtri cælent Cyclopes in auro.
Tu verùm Oebalio caput inſignite galero
Magne nepos, quē teſqua colūt, cui fumida Lemnos
Atria ſubſidunt, proculò procul aſpera voluas
Fulmina Gradiui pulſaſq. minacibus armis
Heſperiæ defende domos, & candida montis
Culmina Oliuiferi radijs tueare ſecundis,
Viue precor, licet ignipedum moderator equorum
Gaudeat aſſuetos cælo tibi tradere currus,
Et partem Empyrei cedat tibi Iuppiter æquam,
Viue precor, meritas tardè accepturus habenas
Orbis, vbi æterno Diuos augebit Olympo
Patruus, accipietq. precem, aſſueſcetq. vocari.
Se quoq. principibus permixtum agnoſcit amicis

Digitized by Google

Armiger Eutrides, nigroq. effuſus ab antro
Arma capit puppiq. Syras adlabitur oras.
Interea ancipiti Solymas peruoluitur vrbes
Fama gradu properare Ducem, cui pulſa minaci
Abbramidũ fera caſtra manu, iaculiſq. tremiſcãt.
Audit ouans Cæſar, culpæq. oblitus, & iræ
Nunc ſibi nutantes ſub amica cuſpide muros
Proſpicit, & ſceptri ſpem feruidus haurit eburni.
Abnuit ille tamen reuocare in prælia dextram,
Donec in Aetneis enſem ferat igneus antris
Mulciber, & lentam nouies Acherontis aduſti
Intermittat aquam, & nigranti flumine mergat;
Iamq. propinquabant caſtris, fremituq. canoro
Audierant notas Teribinthi in vallibus iras,
Cum procul horrificis Laurenis dare terga ſagittas
Aſpicit Italides, & acuti fulminis inſtar
Ingruere Hebræas iaculorum turbine quercus.
Protinus aſſuetos humeris deponit amictus,
Orbe nitens clypei, Tyrrheniſq. arduus armis,
Vt ſaltem Aeneades, furibunda in prælia dextras
Excitet, & dictis animi rapiantur amaris.
Ac velut ad terras abruptis nubibus imber
Cum ruit, & crebris altum tonat ignibus æther,
Montibus, & ſyluis horrent haud inſcia longè
Corda virũm, ſegeteſq. vagas per inania venti
Regna cient, iriſq. fremit Borealibus æquor,
Sic vbicumq. viam ferro ſecat, agmina cedunt,
Oraq. præcipitum pallent agitata virorum,

Digitized by Google

Ille autem horrifico miſcens noua murmura cornu,
Quis timor Aeneadæ? per vos & Martia belli
Factaq. ſpemq. meam, & diri pauida ora Tyranni,
Ancipites cohibete fugas, reſeranda per hoſtes
Eſt via. quà globus ille hominũ ſupereminet ingẽs,
Nec nobis metuenda ſacri fera tela Tonantis,
Tot calami, totidemq. manus; totidemq. pharetras,
Et totidem Lycios humeris ſuſpendimus arcus.
Turbidus æquoreis ambit caua littora circum
Pontus aquis, magnoq. premit nos obiice fluctus.
Non ſuperi ſpem terra fugæ; aut victoria prædis,
Aut pulchrũ, intrepidũq. mori decorabit abactos
Laude dies nec cæde reor moriemur inulta.
Dixit & in medios ruit imperterritus hoſtes,
Quo prior Eurtali galeam minitantiaq. ora
Impete tranſadigit. permixtos ſanguine dentes
Ipſe vomit, ſummaq. diem cum voce relinquit:
Sic vbi ſæua fores Danaorum incendia Scæas.
Corriperent flammiſq. domos radiantibus altas
Mulciber ignipotens. ſic telo excuſſa triſulco
Horruit æquoreum proles Priameia Regem,
Tres ſimul ipſe Syros inimica extendit arenæ
Poſt iuuenem iuuenes, Ioppeo è littore Xerſen,
Bethlemicumq. Pylen, Azotycumq. Cayſmen,
Huius in obliquo feruens rubet inguine ferrum,
Iſtius haſta tremens inimico in pectore ſiſtit,
Poſtremi rabida ora ſecans; ſopor ocupat artus,
Mortalis ſopor, exanimes; Xerſenq. ſuperbum,

Acclinatq Pylen; rabidiq. Cayſtrus Auerni
Fertur ad infernas per opaca ſilentia ſedes.
Nec te ibi formoſæ iuuenum ò pulcherrime, frontis
Caſmirides defendit honos, ſubit Itala namque
Haſta ſinum, tepidoq calens in vulnere cuſpis
Implet purpureis albentia pectora riuis.
Parte alia inſignis iaculis Theopiſtus, & arcu
Fulgurat in Solymos, & lumine fuluus aheno,
Territat enſiferas ferrata caſside turmas.
Qualiter arborea veniens Centaurus ab Oeta
Deſilit in valles nemoroſaq. regna tremiſcunt,
Illum ſtagna pauent, illum ſtabula alta ferarum
Horreſcunt, quercuſq altæ ut virgulta tremiſcunt;
Vna ingens virgo, plauſtriq. agitator amici
Arduus Hyppomedon, vna omnis Dardana pubes,
Ipſe venenifero torquens haſtilia cornu
Sanguineaſq ſoli glebas, loca putrida curru
Cōprimit, & pauidas rupto fugat ordinea turmas.
Ecce autem inſignes comperta cæde ſuorum
Pyndarus, & Pelias Phœnici Aſſarace nati
Quercubus accurrunt patrijs, & montibus æqui;
Et nunc tela manu v brant, modò turbida cornu
Spicula, & infeſtum funda Balearide plumbum,
Laurens. At Lygur intrepidū poſt quā ferit Atydis, Atym
Percutit & belli Peliam ſudore madentem:
Dira recuruatis contorta phalarica neruis
Præcipitiq. Noto, lapſiſq. citatior aſtris,
Ingentem horrifici clypeum, & thoraca Gigantis
Tranſ-

Tranſadigit, tremefacta cadunt ſæu ora rebellis
Et gemit horrendis tellus agitata ſub armis.
Qualis vbi arboreum collis latus horrida traxit
Turbine hyem, duxitq. iugis longæua vetuſtas
In mare marmoreum, nigræ attolluntur arenæ,
Elatiq. tegunt ſcopuloſa cacumina fluctus,
Aut ita compreſſas metuendo tergore glebas,
Toruus adhuc viſu, celſa Polyphemus in Aetna
Perculit infrendens, & amici luminis expers
Miſcuit horrentes lacrymarum in ſanguine riuos.

FINIS LIBRI SEPTIMI.

Digitized by Google

EXPVGNATÆ HYERVSALEM

LIBER OCTAVVS.

ARGVMENTVM.

Eruit aerios Solymæ ſtirps Dardana muros.

Et iam magnanimi dedignanteſq. coibant
Delecti Hæroes, & longum ignarus amicis,
Toruus Orontiades, ferro quæ funera turmis
Ille daret, vultuq. fremens ſubriſit amaro.
I repete Heſperiam, populiſq. imbellibus illic,
Dum ferus hic nobis vero riget enſe Gradiuus,
Ingere te, & Nymphis, quod ſi tibi funeris alti
Tanta ſitis, procerum dabimus tumulabere buſto.

Digitized by Google

Talibus inuehitur Lygurem, cui talia contra
Armiger Heſperiæ dictis grauioribus infit.
Quis nam adeo puer, vt veſtris obſtare tremiſcat
Frontibus, Italiæ genus, & fera ſemina Iani
Cernitis, æquoreas parui celerare per vndas,
Apenninicolaſq. aſſueti extinguere Tigres,
Adſumus, & noſtræ ferrũ, & rigida arma parẽtes
Exercent, veſtræ calathos, veſtræ oſtra nouercæ.
Acrius hoc Lygurem ferrata cuſpide Regem
Vrget Orontiades, penniſq. agitata citatis
Tranſigit aduerſam cornus furibunda papillam,
Viſcera pulſa rubent. fluuidoq. aſperſa cruore
Corda tepent, niueiq. ſinus, & candida multo
Flumine membra calent, ter colla erecta, quaterq.
Stare negant, omniq. nefas miſerabile campo,
Pallida purpureos veſtit noua gratia vultus.
Sic vbi nimboſis vernans madet imbribus hortus,
Languida coccineas lethæa papauera frondes
Impoſuere ſolo. pluuijſq. opreſſa grauantur,
Tunc ſuper incumbens Lygurẽ Syrus axe ſuperbus **Amphi-**
Imperat Aemonidem ferri mucrone coruſco **creon.**
Pallenteſq. genas, & pictos ſanguine crines
Truncare, ac gelidis thoraca educere membris.
Ille autem agminibus medijs, clamore minaci
Terribilem criſtis galeam oſtentabat, & haſtæ
Præfixum puerile caput, ſordeſq. capillos.
Inclitus hic Laurens, hic formidabilis Hæros
Triſtis Alexandri, propugnatorq. ſuperbæ.

He-

Digitized by Google

Heſperiæ quem Creta pauet, Driadeſq. puellæ,
Et labyrinthæi turrita volumina Cyrci.
Ducitur interea curruſq. agitatur iniqui
Horridus ille rotis, cui nunc inimica frementi
Turba dedere viam, licet ora ingentia ferro,
Et modò terrificos diſcerpere dentibus armos;
Sic vbi magnanimum Maſsyla per arua leonem.
Paſtorum innumeræ iaculis ſtrauere phalanges,
Hæret humo, totumq. furens ſubit vndiq. vulgus,
Deſcerpitq iuba rigida in ceruice comantes,
Interea Eutrides, ad aquoſi littora fontis
Mulcebatq feras & amico carmine ſyluas,
Dũ viridis iuuat vmbra comæ, & præterfluit antè
Vnda vadi plectriq ſonos imitatur eburni.
Cum procul agnouit fremitum, & præfixa cruentę
Horruit ora trabi, notoſq. in acumine uiſus
Horruit. ecce datis procul hinc agitantur habenis
Primores Rutulum, rapidoq. examine currus
Arua ſinunt, putreſq. vorat grauis vngula glebas.
Tardus abit tardiſq. fremens tremefacta lupatis
Agmina, & armiferos reduci Theopiſtus amicos
Ordine Dardanij mouet ad tentoria valli.
Vnde chelyn iaciens, geminaſq. in ſydera palmas
Erigit, & tali lachrymas cum voce profudit.
Has ne tibi Auſonidum belli ò ſpes magna Quiritũ
Intrepide has ſolui grates, & præmia Laurens?
Quod labyrinthæos vndoſa rudentibus orbes
Per freta cõtigeris, noſtramq. ad prælia dextram.

Du-

Duxeris, vt Solyma languens traherreris arena?
Iam vaga Tyndaridas, iam Thæſea fama tacebat,
Et Zethē & Calain, quæ heu te mihi perfida tela,
Quæue hominū rapuere manus? tibi turbidus haſta
Infremuit, lethumq. dedit Gradiuus iniqua.
Sic ait, & lachrymas agitata cadentibus vndis
Proſequitur Tyrrhena chelys lachrymātur et ānes
Et gemit Amphitome, Calliaq. Phillodoceq.
Niſiaq. & Driopes, Ioleſq. & candida Doris,
Talliope, Apſyrides, & Mellianira nitentes
Tergore fuſa comas, paulumq. his vocibus ingens
Hæſit Alexander, ſæuumq. in pectora ferrum
Aptabat; tenuere viri, & præſignis Amazon
Obiurgat, Martiſq. vices memorata coercet,
Ille autem infrendens, ite ò mea cominus, ite
Agmina, ferte faces, date tela, inuadite turmas;
Præcipitate moras, atq. hos mihi reddite manes,
Si qua manet pietas, aut me conſumite ferro.
Dixit, at intrepidi, quales diti agmine facto
Vnà Auſter. Boreaſq. ruunt, vnà imbrifer Eurus
Vndiq Oronteas ingenti examine turmas
Inuadunt, totoq. nitet ſeges ærea campo
Non tulit hanc Arni ſpeciem furialis Amazon;
Vt clypeum, vt bigas, vtq. ipſum corpus amici
Obiectas ſuperire ſoli proſpexit arenas,
Horrendoq. ciens telum immedicabile cornu
Vrget equos, et prima hominum inter millia tēdit.
Non tamen in medijs belli prior vlla ruinis

Or-

Ornus abit, rapuere viam per inane volantes
Armorum lapidumq globi,geminoq. virorum
Intrepidæ hinc, atq.hinc animæ periere furore ;
Enſe Neoptolemum,iaculatoremq. Medarſum
Tranſigit Aemonides,clypeoq.haſtaq. potitum
Percutit Aemonidē Phlegreus,Phlegreūq. Cya-
Fuderat Antylochū ferro temerarius Aetō,(neus;
Terrificam attollens fremebunda in caſtra ſecurim
Atq.illum auratis,vt denudaret Elyndus
Corporis exuuijs,tela inter,& arma trahebat,
Cum procul accliuem Latius latera alta tenentem
Calcodoontiades, cæſi ferus vltor amici
Proſpexit,ferrumq.manu exitiabile dextra
Torſit,& aduerſam terebrauit arundine coſtam ,
Ille autem emoriens morſu miſerabile corpus
Diripit Antylochi,tardaſq. vlciſcitur iras .
Hunc prope Camādrum cornu,nemora alta ferarū
Aſſuetum turbare ſono, & concurrere telis,
Caucaſei circum antra iugi, teſqua horrida circū
Pelion,& vaſti ſaxoſa cacumina Tauri ,
Italus Antemides haſta exanimauit acuta:
(Dira hominum fortuna) leas viridantibus aruis
Strauerat hic iaculo,ſyluiſq.fugarat opacis ;
At nunc ille iacens,humeroſq.& pectora latè
Sanguinis imbre rigat,dumq. his concurrere telis
Gaudet,Oronteas telo quatit ictus arenas .
At medijs admixta uiris fugat agmina ferro,
Vnum inſecta latus belli,præſignis Amazon ,

Et

Digitized by Google

Et modò Amazonia Solymorum membra ſecuri,
Nunc procul inciſas rotat inter nubila dextras.
Talis, vbi aut ſyluam, gracileſue intrauit ariſtas
Mulciber ignipotens, rapidis opera irrita flammis
Diſſoluit ſata læta ruens, hominumq. labores.
Interea Eutrides elato in vertice collis,
Vt ſibi Brontæam capiti imperterritus alto
Addiderat galeam, rutiloq. vmbone nitebat
Conſtitit, vt Rutulas exciret ad arma phalanges.
Aſt vbi terrificos artus, adamantaq. ſummæ
Caſſidis, & triplices clypei expirare fauillas,
Cernit Apes, vociſq. ſonum, ingenteſq. fragores
Percipit, icta fugit, iactiſq. agitata pharetris
Turba petit Solymos confuſo examine poſtes.
Interea ardentes vaſto Thetis humida fluctu
Accipit ignipedes, rapidumq. Hyperionis axem,
Nec mora præcipiti rutilos argentea curru
Diua ſubit campos, cuſtoſq. Erymanthidos vrſæ
Proſpicit obliquo medios temone Trionas,
Et Lyguris comitata feri nox atra pheretrum
Induit aſtriferas radianti Cyclade tedas.
Iamq. cruentatos nigranti ſanguine vultus
Turba ferunt, nudumq. armis, & fronte reſecta
Corpus habent, procul ingentes in vulnera viſus
Figit Alexander, vocemq. hanc pectore rumpit.
Cerno ait obnixi truncum caput impete ferri,
Cerno ait, et diro niſu membra icta ſecuris
Amphicreonteæ? dignus dignus iuſſa Quirinis

Digitized by Google

Dignus abes, Ditemq. petis, Regemq ſeuerum,
Elyſios augere choros, nec te inclyta Mater
Aſpiciet, regnare domi, aut imponere leges?
Nec mihi Orontiades properato funere pœnas
Vſq. dedit? rigido non ſi te ferreus agger
Ordine circumdet, nec ſi tibi numina, & ignes
Adſint & Stygij monſtra Infernalia regni
Effugies, hæc voce fremit, vocet aurea donec
Uxor ab Eois plauſtrum Tithonia campis,
Et vaga iam rapidi raucis Aurora profundi
Fluctibus exiliens, Solem rubicunda traheb at,
Cum bene purpureos radianti lumine colles
Imbuit orta dies, primoq. è littore currum
Attollunt Titanis æqui, tenebraſq. reſoluunt.
Cum procul Etnæis enſem Lyparæus ab antris
Mulciber attollens, magni ad tentoria paſſum
Mouit Alexandri, cinctumq. ardentibus armis
Talibus alloquitur, dictiſq. accendit amicis.
Sterne age Oronteas ferro imperterritè turbas
Sterne, & Idumeas aduerſi examinis alas,
Laurens. *Quod tibi ſi Lygur occubuit, tamen horrida noſtros*
Ora Syrum ingenti luctus minuere triumpho.
Et quoq. tempus erit, quo turba illuſtret auitas
Hæroum virtute domos, & murice crines
Ornet odoratos, Galliſq. Horatius ingens
Iura dabit populis, quos gurgite luſtrat aquoſo
Corniger Eridanus, ſecliſq excelſa futuris
Turba triplex ſaturas radianti murice veſtes.

Induet, & ſacro cinget rutila ora galero.
Tù quoq. terrificos inſtructo examine Belgas
Mars Lygur, & validas vultu imperterrite ſedes
Deicies, non feſſa tuis fama vna tryumphis
Sufficiet, centumq. horrendi corporis ora,
Aeraq. continuos reſonabunt flexa labores.
Dixit; at horrificum belli metuendus ab alto
Extulit Eutrides vibrata cuſpide ſignum,
Nec mora terrifico litui generoſa iuuentus
Vrget Oronteas cantu Tyrrhena phalanges
Aetrha nitet clypeis, illicq. annoſa coruſcat
Quercus, & immixtis fulget fera fraxinus ornis,
Cornipedeſq. tuba moti, & clangore iugales
Arma petũt, rigidaſq. terũt rabida ora cathenas,
Impatienſq. moræ putres fodit vngula glebas.
Iam ferus Hyppomedon, rapidis ſpumantia frena
Addit equis, iunctumq. arctis adamāta cathenis,
Atq. vti ſydereos cæli premit aureus orbes,
Terga Cydoniacis oneratus eburna ſagittis,
Phœbus, & æthereas vario fugat ordine beluas,
Talis Oronteas deterret acumine turbas
Enſis Alexander, Solimiſq. elabitur aruis,
Nec mora deiectis currũ Alcidamāta, pharetris,
Dum fugit, incurui telum irremeabile cornu
Trāſigit, & geminas hũero, atq. in pectora fauces
Deſinit, ac dubio caligant lumina Sole.
Hunc prope falcatis ibant medio agmine bigis
Demoleon, fraterq. Lycus, verum alter habenas,

Ille autem infœlix, extremùmq. ore recumbens,
Viſcera ſanguinea cordis tenet horrida dextra.
Ac velut informi limo turbantur aquoſi
Irriguæ cum fontis aquæ, fugit ima profundi
Iris, & innumeros celant, vaga ſaxa colores.
Langueſcit ſic frontis ebur, multoq. Hyacinthi
Ora ſinunt roſeos pallore oppreſſa rubores.
At procul armiferis Syriæ eiectata maniplis
Turba fugit Tuſciq. iubas quatit aura volantes
Cum Syrus æratis murorum in poſtibus Hæros
Horret Orontiades, rigidaq. interritus orno,
Suſtinet horrificas metuendi principis iras.
Qualis in arcani ſerpens ſquallentibus antri
Rupibus aſſurgit, corpuſq. immane reuoluens,
Erigit anguiferas pallenti vertice criſtas.
Nec mora magnanimus delato nomine Regis
Amphicreontei, fugientibus aggere turmis
Hæret Alexander, vibratamq. eminus haſtam
Tollit, & in medijs vultu fugat agmina campis.
Magnus vti arboreo pater Apenninus ad aſtra
Vertice conſurgit, Boreæq. frementibus auris
Spirat hyperboreas canenti vertice brumas.
Verùm vbi ſanguineæ patuerunt limina portę,
Toruus Orontiades vnà, atq Oenotrius Hæros
Inuadunt bellum clypeo, atq. ingentibus armis.
Ac velut, Oſsæi nemoroſo in vertice montis,
Cum ſimul indomiti miſcent ſe in vulnera Tauri,
Suſtinet omne pecus, quem circum arméta coronēt

Digitized by Google

An ſidamanteæ telum exitiale pharetræ,
Cōſtitit intrepidus, ſpemq. igneus hauſit inanem.
Aſt vbi præcipites curſu, atq. in bella rigentes
Puluere cornipedes, plauſtriq. vndantia lora
Flexit Alexander (dictu miſerabile) mæſtis
Ora rigans lacrymis, celſa pater adſtitit arce,
Atq. vti ſetiferos amens vbi dentibus ira
Urget, & arrectis aduerſa in prælia ſetis
Suadet apros, arſere oculi lunataq. curuis
Morſibus ora mouent, ſeruatq. in montibus altis
Mænalis aſpiciens taciturna ſylentia paſtor.
Nō ſecus Amphicriō ferro, atq Oenotrius Heros
Incurrunt, crebriſq. ſonans gemit ictibus æther:
Emicat elatum dextra furibundus in enſem
Primus Orontiades, Vulcania feruidus arma
Mortali mucrone premens, ſed futilis illic
Cuſpis in attritis confracta effulget arenis.
Nec mora Tyrrhenus ferrum irremeabile torquēs
Metitus cunctantem oculis, vi tendit in hoſtem,
Fulgurat, & liquidas horrendū inter tremit auras
Haſta potens, clypeiq. orbes, & tergora Tauri
Præcipitata petit murali concita mole
Haud vnquā ſic ſaxa volant, nec fulgura magni
Deſcendunt iactata Iouis medium incidit axem
Pulſus Orontiades traiectiſq. ilibus hæret;
Conſurgunt contra Abrhamidæ, fremituq. ſonoro
Aeriæ valles circum, & iuga celſa reſultant.
Ille autem infrendens poſtremū hæc ora profatur.

Labitur, ingentemq trahit reſecata ruinam.
Ipſe quoq innumeros horrenda in mœnia Manes
Iuppiter Infernus diro ciet ore, cruentis
Vultibus occurrunt, triſtiq hinc inde corona
Turribus aſſiſtunt patrijs, radioſq. ſuperni
Infecere globi & plecti ſera crimina gaudent.
Vrget Orontæum flamma Theopiſtus & armis
Tēplū auguſtū ingens, Parijs vbi fulta columnis
Cedrina gemmiferi luceſcunt atria tecti.
Namq. ibi confluerāt, mixti Tyrijq. Syriq.
Obſeſſumq aderat Rutulorum examine limen,
Contra autem excelſi frendens rutilantia templi
Aera, & odoratas iactant ſuper agmina cedros
Vulgus Orontæum, namq. his quando vltima norūt
Exitia, extremùm ſtatuunt concurrere telis.
Ecce domum circum ſerpit per inania vaſto
Regna gradu, & rutilos voluit flāma ignea gyros
Namq. ibi gnara doli ſoboles, aditumq trabeſq.
Porticus explerat vacuæ, ſyluaſq comantes
Sulphuraq. admiſcens ſcelerata, bitumen ahenis
Clauſerat arreptum flammis, vnde omnibus horror
Incidit Auſonijs, Italumq. exaſperat agmen
Deſperata ſalus multos remeare parantes
Mulciber aggreditur, multi autem ingētibus auſis
Prolapſi accelerant magnam inter uulnera mortē.
At pius intrepidos Cæſar iubet ipſe Latinos,
Auxilium properare ſuis, gelidiſq. mederi
Fontibus, armatas donec radioſa phalanges,

Digitized by Google

Hic ſtetit armipotens Cæſar, dextraq. ſagittas,
Auſonidumq. vetans procedere longius iras,
Talibus alloquitur ſolymos auguſtior hoſtes.
Gens inimica Deum, cœliq. inuiſa maniplis,
Sic ne animo, exceſsit Regum & virtutis auitæ
Dardanidum? Latijs quã te Pompeius in armis
Edomuit? noſtriſq. etiam aduerſata reſiſtis?
An ne armis fiſa, & populo? quæ Barbara verum
Et tam ſepoſita eſt tellus, quæ ſubdita Titi
Neſciat imperium? vires ne, & corpora iactas?
Atqui ſæua ſubeſt ducibus Germannia noſtris.
An muri freta auxilio, tenuem ne profundi
Murum rere maris? quo late armata Britannus
Caſtraq. & imperium Latij fremebundus adorat?
Sed nimium indulſiſſe nocet, Bellantia nuſquam
Corda decet pietas, patriam permiſſimus olim
Abramidum ſeruere viam, & tributa Tonantis
Nomine ab Hebræis decerpere multa maniplis,
Scilicet, ut noſtris auro impinguata repente
Regibus arma pares, qualis, quem bruma iacentem
Occulerat campis late glacialibus hydrum,
Incolaq. excepit nemorum ferus inde reſurgit
Igne dato & ſpiris dextram rutilantibus vrget.
Venit, vt inſanos moneat pater inclytus hoſtes
Enſe Galileos, & quæ fera nutrit Idumæ
Agmina dilanians, credis furibunda pauentem,
Cui neſcis parere pio, me me vltima ferro
Bella recenſentem ſpernis, qui dira coercens

Spi-

Digitized by Google

Iecit in æthereos nemoroſa cacumina campos
Vt verùm è thalamis erumpere ad alta ſuperbis.
Proſpicit aſtra faces mater Regina comantes,
Tunc ſibi traiectum metuendæ cuſpidis ictu
Amphicreonta putat, triſtiq. agitata dolore
Scandit Orontæi tectum lachrymabile muri:
At procul, heu miſeræ nimiùm agnoſcenda parẽti.
Membra per obiectas rapiũtur ab agmine glebas,
Illa autem laniata comas, faciemq. decoram,
Incipit, & totam replet plangoribus arcem,
Siccine te nate aſpicio? nec lumina mater
Preſſi, vbi Dardanias expleſti languidus iras?
Proh dolor, ò fatum, proh numquã audita Tonãti
Vota, præceſq. meæ? quò nunc tibi pulchra decori
Purpura ſeceſſit vultus aurumq. renidens
Verticis ambroſij? pallent duo ſydera Cœli,
Ornabant quæ frontis ebur, vultuq. ſereno
Aſpicies Sol torue necem, ingenteſq. ruinas?
Hæc vbi congemuit ſequor, ò ſequor vltima nate
Fata, ait. Infernæ vt tecum comes ire ſub vmbras
Antra domus mihi poſſe iuuet, ſic fata repente
Præcipitem è tectis traxit moritura ruinam.
Cum procul ætherijs cœlorum auditus in aſtris
Iurgia ferre Deo Solymorum horrenda Tyrãnus;
Cœlicolum fremuere chori, æternuſq. ſuperni
Arbiter Imperij, motis dedit ore verendo
Talia verba comis, quæ nam poſt prælia cœli,
Et maris æquorei conuerſum in fluctibus orbem,

Spes

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

